RESTRUCTURAREA POLITICĂ DIN UNGARIA

—Traian BARCIAN—

De aproape un an peste Ungaria adie o briză de liberalizare. Oamenii au început să se degajeze de riguroasa și apăsătoarea atmosferă în care te ține un regim comunist, dar în nici un caz nu până la punctul de excludere a îngrijorării.

Ingrijorarea este legată de cum va evolua situația în sânul Comitetului Central al Partidului Comunist. O situație care indică o dispută. Unii membri sunt pentru înlocuirea politicii comuniste falimentare de până acum cu un sistem politic socialist mai liberal, care, lucru important, ar urma să fie supus unor alegeri libere în competiție cu alte partide. Alți membri din Comitetul Central sunt pentru menținerea Ungariei într'un sistem comunist nealterat de idei progresive sau liberale. Si în timp ce cei de sus sunt angajați în disputele dintre ei, pe tema falimentului comunist și de încotro și cum, poporul mai răsuflă și se avântă în speranțe de mai bine.

Noile idei și vechile idei au fost programate să fie supuse deliberării și deciziunii celui de al 14-lea congres comunist unguresc care a avut loc la Budapesta în zilele de 6-8 Octombrie 1989.

Dacă deciziile luate de acest congres sunt pentru mulți Unguri cu vederi mai mult sau mai puțin anticomuniste discutabile, ele vor duce aproape sigur la efecte de mare importanță în ceea ce privește liberalizarea și viitorul Ungariei.

Ce este discutabil?

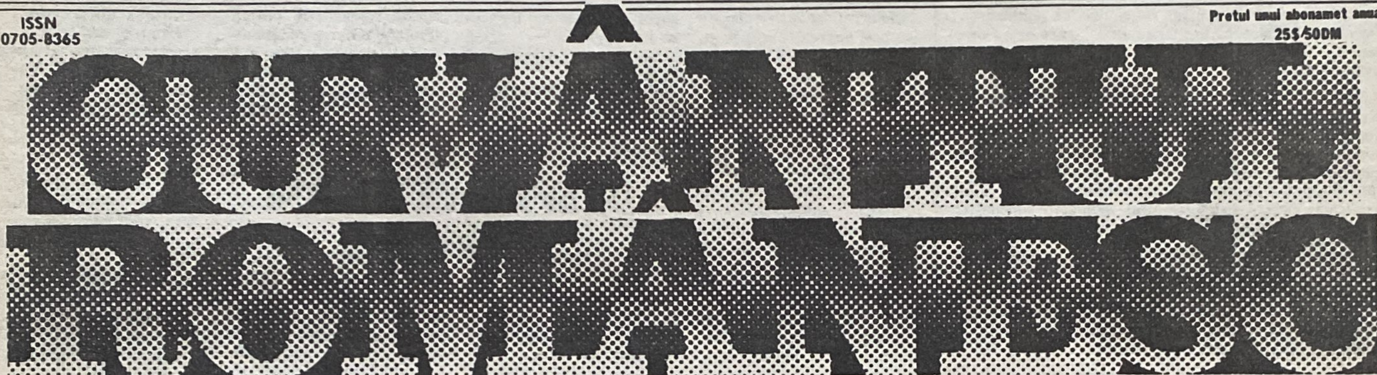
Marea majoritate a congresiștilor (cam 1200 din totalul aproximativ de 1300) care au luat istorica hotărîre de autodizolvare imediată a partidului comunist, tot în chip imediat au mai luat de asemenea și hotărîrea să se reconstituie într'un partid care, în loc de comunist, să se numească Partidul Socialist Unguresc. De-acum mirarea începe cu faptul că, pe post de șef al noului partid a fost ales un fost șef al vechiului partid și că s'a hotărît ca structura cu cadrele de jos ale vechiului partid comunist să fie menținută întocmai în noul partid socialist. Singura schimbare vizibilă e că, noul partid în loc de Comitet Central va avea ca for de conducere un prezidium de 24 persoane alese de congres. La două ore după alegerea lui ca președinte al noului partid, Rezso Nyers a primit o telegramă de felicitare din partea lui Gorbaciov, ceea ce fără îndoială are o evidentă semnificație în sensul că pardidul nou este văzut și salutat ca o formație cu bază marxist-leninistă.

Capii protagoniști de schimbări radicale în Ungaria, ca Pozsgay, Primul ministru Nemeth și Ministrul de externe Gyula Horn, care a deschis pentru circa douăzeci de mii turiști din Germania răsăriteană drumul refugiului spre Vest, n'au putut determina congresul să tragă o linie clară între marxism-leninism și noul partid succesor, fiindcă votul majoritar a fost în mâna masei de veterani comuniști care au devenit membri ai noului partid nu dintr'un motiv de schimbare de ideologie ci, doar, pentru a-și salva pozițiile. Astfel noul partid socialist unguresc este un conglomerat de ideologii stângiste, centriste și de dreapta. Chiar unii dintre delegații dela congres compară noul partid cu ''vin scos din sticle vechi pus în sticle noi cu etichetă nouă'' pentru a induce în eroare opinia cetățenească suprasaturată de comunism. Căci un partid comunist discreditat nu ar putea avea absolut nici o șansă în alegeri libere.

Continuare în pag.3

ISSN
0705-8365

Pretul unui abonamet anual
25$/50DM

THE ROMANIAN VOICE
THE LARGEST ROMANIAN NEWSPAPER IN THE FREE WORLD

ANUL 14 Nr. 163 -NOEMBRIE 1989- PUBLICAȚIE LUNARĂ EDITOR: GEORGE BĂLAȘU

CIRCULATIE IN AFARA CANADEI AFRICA. ARGENTINA. ANGLIA. AUSTRALIA. BRAZILIA. BELGIA. CHILE. DANEMARCA. ELVETIA. GERMANIA. GRECIA. FRANTA. ISRAEL. ITALIA. OLANDA. ROMANIA. SPANIA. S.U.A. SUEDIA. TURCIA. YUGOSLAVIA. NOUA ZELANDA

APATIE, PRUDENȚĂ SAU CE ?

Eugen BÂRSAN

O întrebare firească, care din păcate are de-a face cu destul de multă lume din masa refugiaților români. Ea reflectă în fapt o mare realitate care caracterizează diaspora. Căci ne este destul de ușor să-i vedem pe toți cei care mai sunt Români doar cu numele ori într'un anumit fel personal al lor, ca și cum românismul ar fi o chestiune sau obiect de diferite feluri. Si-i mai putem vedea și pe aceia care din păcate nu mai sunt Români în nici un fel, și așa nu mai sunt nici măcar subiect de apatism.

In timp ce un interes românesc al unui ins național este ceva de prețuit când e vorba de puncte de vedere care privesc soarta țării, o retragere a lui pe o poziție de indiferență și de uitare sub raport național, mai cu seamă în timpul unor zile de năprasnică istorie pentru țara de acasă, este un lucru mai mult decât rău. Este un prim pas de ieșire din matcă, tocmai într'un proces de pierdere a respirației naționale, care la capăt înseamnă moarte românească.

Dacă pe plan național-politic putem avea o diversitate de idei, respirația națională nu poate fi decât una. Căci ea este factorul comun care unește în cugete pe toți cei pentru care românismul este o chestiune de simțire, de acțiune și de demnitate.

Dar problema pe care o punem în aceste rânduri nu este cea a celor uniți în cugete - de care amintim doar ca de un exemplu de ce ar trebui să fie - ci a celor așezați pe poziția de indiferență și de uitare de unde, gândit ori ne-gândit, contrastează o lege din structura demnității popoarelor pusă în cuvintele: ''sângele nu se face apă''.

Sunt prea mulți Români în exil cramponați pe o stare de pasivitate față de problemele românești. In afară de persoana lor, ei nu mai au interes pentru nimic. Este just ca în fața unei asemenea probleme să ne întrebăm: oare este pur și simplu vorba de o apatie, oare este vorba de o prudență ca efect al teroarei psihice băgată în adâncul Românilor care au viețuit în sistemul comunist, sau ar fi cumva vorba de altceva? Ca de exemplu, de o cooperare indirectă cu linia Securității de obstrucție tacită față de orice fel de activitate românească din diasporă pe linie națională anticomunistă.

Continuare in pag 3

DELIRUL

—Camelian DEMETRESCU—

Luni 16 Octombrie 1989, Nicolae Ceaușescu (secretar general al P.C.R., președinte al R.S.România - cum se subliniază obsesiv la București, mai ales acum, în preajma Congresului al XIV-lea al partidului, când ar putea să nu mai fie reales secretar general, dacă Dumnezeu îi ajută pe cei care ar îndrăzni să o facă) a ținut un discurs la Bistrița, în fața mulțimii adunată cu forța în piața mare a orașului, discurs pe care îl putem numi istoric. Istoric nu atât prin conținut (deși cu unele elemente de noutate despre care vom vorbi) cât mai ales prin ton. Un ton pe care îl cunoaștem bine, ditirambic și răgușit revoluționar, dar care atinge în acest discurs stridențe paranoic paroxistice (dacă ne permite expresia medicul însărcinat cu supravegherea nervilor președintelui care este după cum bine se știe, un vechi client al psihiatriei). Un ton de data aceasta sugrumat de o panică incontrolabilă, de o disperare agresivă fără precedent. Cum să nu treacă Ceaușescu prin frigurile iadului, când în jurul lui partidele comuniste frățești se prăbușesc ca vitele bolnave ajunse la abatorul istoriei. Timp de mai bine de un ceas l-am ascultat zvârcolindu-se la posturile de radio române unificate, în cadrul radiojurnalului dela orele 20.

Cuvântarea a încheiat triumfala vizită ''de lucru'' a perechii regale în județul Bistrița-Năsăud, cu suită și pompă dar fără sceptru, pe care îl etalează doar în sălile de tron ale puterii, în fața aristocrației de partid.

Ca orice discurs politic, electoral, destinat nu poporului adunat în piața Bistriței, nici poporului român în general (căci cine îl mai ascultă azi pe Ceaușescu fără să invoce blesteme ancestrale și expresii de folclor deochiat?) discursul tovului a atacat frontal problemele capitale ale lumii contemporane. A început așadar cu prezentarea situației economice înfloritoare a județului Bistrița-Năsăud, remarcând excepționala sa recoltă de ceapă, sfeclă și cartofi, recoltă simțitor majorată la hectar (și destinată natural exportului). Cuvintele de laudă adresate de șef locuitorilor și organelor pentru succesul obținut au stârnit uralele și ovațiile bistrițenilor înghesuiți de securitate în vecinătatea microfoanelor, prezenți la această chermeză a unui corn al abundenței pe care nu l-au văzut niciodată în piețele lor.

Vorbitorul a trecut apoi la a doua problemă contemporană: bunăstarea întregii țări, ajunsă la un nivel fără precedent (fără să specifice dacă e vorba de nivelul de sus sau de cel de jos care este într'adevăr fără precedent). Argumentând cu acrobații statistice, Ceaușescu a decretat că nivelul economic al țării a crescut dela ''revoluție'' încoace cam de 150 (o sută cincizeci) de ori. Acest salt astronomic a fost posibil, afirmă el, prin ''eliminarea exploatării burghezo-moșierești'' și datorată ''economiei bazată pe principiile materialismului științific''.

Fulgerător, în timpul ovațiilor prelungite, m'am întrebat: dacă nivelul a crescut de 150 de ori iar poporul trăiește în mizerie, înseamnă că astăzi cineva fură în România de 150 de ori mai mult decât se fura pe timpul exploatării burghezo-moșierești. Dar cine poate fura în România socialistă la un asemenea nivel? Cei de sus sau cei de jos? Dacă ar fura cei de jos, nu ar trăi în mizerie ca acum. Cine trăiește însă în belșug? Evident, cei care au puterea. Stim cu toții de valuta depusă de clanul Ceaușescu în băncile elvețiene, de vilele, palatele, subteranele aurite, de abundența regească și desfrâul care macină cifre amețitoare din bugetul țării, stors din munca bietului cetățean de rând. Ceaușescu are dreptate: el și camarila lui trăiesc astăzi de o sută cincizeci de ori mai bine decât înainte de revoluție. Prin deducție logică poporul nu poate fi așadar decât fericit pentru viața fericită a ''celui mai iubit'' împreună cu ai săi.

Acest argument a fost primit de mulțime, cum era de așteptat cu un alt val de urale, aclamații și lozinci (indicate de securiști în acord cu fiecare pasaj al discursului, după clasica rețetă); prilej pentru orator de a-și trage sufletul, în vederea următorului asalt al discursului.

A urmat analiza situației actuale în unele țări socialiste vecine, în condițiile unei ''crescânde agresiuni a capitalismului imperialist împotriva orânduirii socialiste în drum victorios spre comunism''. De notat că de-a lungul cuvântării lui Ceaușescu cuvântul comunism, rostit de zeci de ori, a bubuit de fiecare dată în gâtlejul agitatului conducător cu disperarea sfârșitului iminent. Vorbitorul nu mai vorbea. Exorciza. Urletul lui îl încleșta de acel cuvânt ca de o ancoră de salvare. Tovarăși, comunismul e în pericol! Inainte ca Ceaușescu să intre în miezul problemei, au izbucnit ovațiile, lozincile (Cea-u-șe-scu - P-C-R...), uralele.

Cu adânca sa intuiție, Ceaușescu a atins rana care cel mai mult îl doare astăzi pe Român: pericolul în care se află comunismul. Lipsurile de tot felul, restricțiile

Continuare în pag.4

editorial

EXODUL DIN GERMANIA DE RĂSĂRIT

Germania comunistă, Germania de Răsărit, prezintă de câteva luni spectacolul unei țări care se află într'o criză profundă. Conducerea comunistă de până acum s'a detașat de tendințele reformiste care se vântură prin Uniunea Sovietică. Această conducere și-a profilat poziția pe ideea menținerii ideologiei marxiste și a aplicării sale practice, fără să accepte presiunile sau sugestiile vreunei reforme, care să-i înlesnească adaptarea la noile condiții și evoluții ale societății.

Dar, pe neașteptate, tineretul țării s'a răzvrătit împotriva constrângerilor impuse de regimul comunist și a început să ia drumul refugiului, să părăsească țara și să se întoarcă la "țara mamă", care este Germania de Vest, o țară liberă și prosperă din toate punctele de vedere.

Zeci de mii de tineri au trecut în Ungaria sau Cehoslovacia și au ajuns printr'un exod spectacular în Occident, sfruntând și renegând regimul comunist din Răsărit. Majoritatea absolută a refugiaților a fost educată și crescută în lumina principiilor marxiste, pe care astăzi le resping ca anacronice, opresive și ineficace pentru existența unei demnități omenești.

Dar, lucrurile nu s'au oprit aici. După ce guvernul Germaniei de Răsărit a luat măsuri severe de a opri exodul către Occident, în interiorul țării, într'un număr mare de orașe, au început protestele pașnice, însumând fiecare în parte mii și mii de participanți, care cer libertățile elementare și drepturile umane ale unei existențe fără constrângeri și abuzuri.

Germania de Răsărit, comunistă, este zguduită puternic în viața ei internă. În urma acestor zguduiri, conducerea comunistă a fost schimbată, ca să se poată începe un dialog cu protestatarii și prin măsuri pașnice să se rezolve cererile formulate de manifestanți.

După schimbările, aproape incredibile, din Polonia, Ungaria și Uniunea Sovietică, zguduirea din Germania estică evidențiază odată mai mult fragilitatea regimurilor opresive comuniste și simptomele unor viitoare dislocări ale acestor regimuri.

Din locul nostru de observatori, ceea ce se întâmplă în Germania estică, ne obligă la câteva concluzii, care să ne ajute în orientarea și poziția noastră.

Regimurile dictatoriale comuniste au ajuns la o limită de existență. Ele nu mai pot oferi nici măcar iluziile unei societăți umane acceptabile, care să satisfacă aspirațiile omului, ca om. La acest punct limită, au apărut "crizele" de tot felul și deci reacțiunea oamenilor. Oricâtă forță se va întrebuința pentru potolirea spiritelor, această forță nu va produce decât o înăsprire a situației, care, până la urmă, va trebui să ajungă la o stabilitate. Și această stabilitate nu va fi atinsă decât atunci când se vor crea condițiile de libertate, în care popoarele vor utiliza energiile lor în creații și realizări care vor fi pe măsura aspirațiilor lor.

Pe de altă parte, într'o retrospectivă istorică, se poate desprinde faptul că în politica internațională nu se poate acționa pe temeiul unor legi, enunțate ad hoc, sau pe temeiul unui pragmatism care ajută temporar la orânduirea lumii.

Germania era țara unui popor închegat etnic, la terminarea celui de al doilea război mondial. Divizarea ei a fost o greșeală de "afaceri politice" și de naivități, prin care s'a generat o stare de permanentă neliniște și confuzie, căci nu a ajutat procesul de pacificare a lumii, așa cum se spera în 1945.

Exodul tineretului din Germania estică în spre Germania occidentală este firesc, căci este o întoarcere la vatră și un memento pentru cei ce l-au oprit până acum -acest tineret- să fie la el acasă. Memento, atât pentru comuniști, cât și pentru alții.

George BĂLAȘU

FRATELE DE CLASĂ

—Nicolae VOINEA-PUTNA—

Intr'un relativ recent discurs ținut la Iași, Nicolae Ceaușescu, stăpânul și proprietarul absolut al României și al celor 23 de milioane de suflete nefericite, a numit pe celălalt stăpân (e drept, mai puțin absolut și cu mintea, relativ, întreagă) Honecker al RDG-ului, "frate de clasă" cu care e solidar etc. etc.

Folosirea acestei expresii din vremea celui mai dogmatic și criminal stalinism, acum, în 1989, este de un anacronism înfiorător.

Internaționala "de clasă" (cu acel subversiv, aluziv și provocator: "sculați voi oropsiți ai vieții", "voi osândiți la foame - sus!") este o gafă intelectuală, politică, economică, incomensurabilă.

Este exact ca și cum ai vorbi de funie în casa spânzuratului. Doamne, și în ce împrejurări!

Exact în zilele când mii de Est-Germani fug ca iepurii peste graniță.

De ce fug, Domnule Ceaușescu? Explicația dată, că au fost momiți de RFG, este de-a dreptul oligofrenică.

Și un câine mai inteligent ar înțelege, dar o minte de om care apasă cu o dictatură feroce de aproape 25 de ani o splendidă țară și un nefericit popor, nu poate sau nu vrea să înțeleagă.

Setea de libertate! FREIHEIT!

Cineva care a fost robul unei false viziuni a lumii și a relațiilor sociale, care a crescut în "ura de clasă" a comunismului kominternist, care dirijat, în toate actele vieții sale de această "ură", "ură" care l-a proiectat ca împărat, situație care l-a făcut să-și piardă mințile și uzul rațiunii normale, făcându-și calul senator (respectiv soția cvasi-analfabetă "Academician Dr.Ing.") și dărâmând vechi altare își ridică o versiune tătară a vechilor piramide, ceva care seamănă a mausoleu sau cu o imensă masă de fecale, în orice caz o împiestrițare tipic semidoctă, acest cineva trebue pus sub interdicție internațională.

Nu mai e vorba de politică sau polemică, e vorba de higiena elementară a dreptului internațional.

Un popor care nu mai are săpun să se spele, care e mutat cu forța din locuințe, care nu are vată de pus pe răni, care dă oamenilor ulei de rapiță în loc de untdelemn, este un popor căzut pe mâna unor schizofrenici orbiți de putere și incapabili să vadă și să înțeleagă cele mai evidente realități.

Nu se întâmplă nicăieri în lume așa ceva. Nici în Botsvania, nici în Guineea, nicăieri.

Fără carne, fără fructe, fără lactate, fără dulciuri se omoară lent o nație, se săvârșește sub ochii lumii civilizate, un genocid.

Când te duci în România acestor vremuri tragice, fiecare te întreabă, din ochi sau cu voce stinsă: "Ce zice străinătatea!" Si, ce să le răspunzi?

DESPRE VETERANI

—Alexandru NEMOIANU—

Veteranii erau soldații din armata romană care, după ce serveau douăzeci de ani sub acvilele unităților militare, erau demobilizați cu onoruri. Ei deveneau cetățeni romani, erau împroprietăriți și familia ce o aveau era recunoscută sub legile Romei. Descendenții lor căpătau în mod automat cetățenia romană.

De cele mai multe ori această împroprietărire și "reașezare" se făceau în provinciile unde avea loc demobilizarea și tot de cele mai multe ori acestea se întâmplau în acele părți mai curând intrate sub autoritatea Romei.

Ei deveneau mai ales susținătorii și promotorii valorilor romane. Ei extindeau și păzeau aceste valori în locurile mai vulnerabile, critice, care mai întâi erau ținta atacurilor barbare.

Este bine să reamintim că într'o vreme în care locuitorii Romei și ai altor centre mari ale Imperiului, își pierduseră orice fel de interes în cultivarea valorilor morale și civice care au adus mărirea Romei, într'o vreme în care cuvinte și valori sacre cum erau patria, familia, cinstea, erau luate în râs de către "sofisticații" efeminați și adepți ai "școlilor" de epicurei, cinici sau hedoniști, acei veterani stăteau la hotarele Imperiului mândri și gata să moară pentru ideea romană.

Acești veterani, oameni simpli proveniți din tot cuprinsul Imperiului: din Asia și Nordul Africii până la Rin și Britania, sunt cei care au întemeiat familii și așezări, au zidit temple și amfiteatre, au promovat valori și au pus definitiv "sigiliul Romei" în Locuri cum sunt Galia sau Dacia.

Veteranii romani sunt desigur cel mai bine cunoscuți dar rolul acestor soldați căliți în lupte poate fi la fel de bine ilustrat prin "companionii" (sau "însoțitorii" sau sprijinitorii") din armata lui Alexandru cel Mare sau Macedon.

Intr'un anume fel situația oferită de către acești "companioni", soldații veterani, ai lui Alexandru cel Mare este încă mai pilduitoare. Aceasta deoarece nici când în istorie o cultură și un sistem de valori nu au fost extinse atâta de mult într'un timp atâta de scurt și pentru a dăinui veacuri de-a rândul.

Alexandru cel Mare a extins cultura elenistică până în India, și de fapt până la marginea, cunoscută atunci, a lumii.

Acest lucru l-a realizat în primul rând printr'o viziune strategică genială dar și printr'o armată perfect organizată și motivată. Miezul acelei armate l-au alcătuit "companionii" (sau "însoțitorii") săi care erau soldați macedoneni intrați sub arme încă din vremea lui Filip (tatăl lui Alexandru).

Acești "bătrâni" au fost cei care l-au făcut pe Alexandru cel Mare vestit. Constituiți în faimoasa falangă macedoneană, ei au stat neclintiți și mereu biruitori acolo unde era mai greu. Este sigur că aceasta s'a datorat priceperii lor în mânuirea armelor dar mai ales credinței ce o aveau în conducătorul lor și în misiunea lui.

Pentru Români cuvântul veteran are o semnificație încă mai mare. De fapt se poate spune că Românii sunt cei care au înțeles cel mai bine sensul profund al noțiunii căci o parte din strămoșii Românilor au fost veterani iar cuvântul însuși s'a schimbat în bătrân.

La Români "bătrânii" au avut o stimă specială. Documentele îi numesc într'un mod nespus de exact și tot odată mișcător, "oameni buni și bătrâni", căci lor le revenea datoria de a îndruma treburile de zi cu zi dar mai ales de a păstra și transmite valorile perene ale comunității: credința în Dumnezeu, dragostea de neam, familie și moșie, omenia. Ințelepciunea românească a cuprins această realitate în zicala "cine nu are un bătrân să își cumpere".

Această stimă față de bătrâni, în calitatea lor dublă de păstrători și transmițători de valori tradiționale, a fost și este combătută cu furie de către regimurile comuniste (care de fapt reprezintă forma supremă a nomadismului).

Toate vorbele deșarte și insultătoare au fost și sunt folosite pentru a lovi în tot ceea ce este valoare autentică și tradițională sub cuvânt că acele valori sunt "vechi", perimate", "retrograde", etc.

Este însă convingerea mea că nici aici aceste emanații ale iadului nu vor reuși căci nu este cu putință și firesc ca răul să biruie binele.

Cei ce ne aflăm aici să ne bucurăm de marele privilegiu de a avea între noi "bătrâni" căliți în lupta pentru păstrarea valorilor românești tradiționale. Să învățăm dela ei binele și să creștem în bine așa cum crește adevărul din adevăr și cum merge lumina din lumină.

CĂTRE REDACȚIE

*GENEVA, ELVETIA - Sunt refugiat politic, descendentul unei familii de veche tradiție românească, având ca strămoș pe Diicu Bolcescu din Buicești, pretendent la scaunul Țării Românești, fiind ales de Sfatul Boierilor după moartea lui Matei Basarab. Iar în timpurile noastre Gl. Rădescu, unchiul meu, a reprezentat ultima rezistență împotriva celor "fără neam și lege". Apreciez în mod deosebit publicația Dvs. și am certitudinea că este cea mai bine întocmită din exil. Mențineți o linie consecventă și de înaltă ținută morală. Suntem mândri de o astfel de revistă noi cei care am apucat anii '30-'38, cu speranța că vom avea o "țară ca soarele sfânt de pe cer".

Primiți vă rog, asigurarea deosebitei mele considerațiuni,

Ing. Oituz BOICESCU

*OTTAWA, CANADA - Cu speranța de a-mi publica aceste rânduri, vă trimit această scrisoare. Cu nerăbdare aștept lună de lună ziarul Cuvântul Românesc, cin care cu interes citesc vești despre România și Români. Dar vestea cea mult așteptată nu mai vine. Ceaușescu ar trebui să ia exemplu dela Kadar, renunțând la conducere înainte..., tot omul are nevoie de odihnă și dreptul să se bucure de pensia cea mult așteptată; păcat că a fost ales pe viață.

Peste tot sunt schimbări în țările din Europa de Est, doar Românul stă cu mâinile în sân și știm noi de ce! Eu trăiesc cu speranța de ani de zile că se va schimba și la noi ceva; sunt schimbări în Polonia, Ungaria, Rusia, iar în România... s'a dublat paza frontierelor cu Ungaria și Iugoslavia...

UN MUNCITOR LIBER

INIŢIATIVĂ ŞI ACŢIUNE

George BALTEAN

"Die stille Diplomatie" (diplomaţia liniştită, pasivă) pe care o practică Vestul, şi în special Hans-Dietrich Genscher, faţă de Uniunea Sovietică, nu asigură Vestului o superioritate clară, şi o victorie sigură. Victoria, dacă se vrea o victorie într'adevăr, se obţine prin iniţiativă şi acţiune în acest sens şi nu prin aşteptare şi cu atât mai puţin prin ajutorarea duşmanului să nu piară.

In cadrul iniţiativelor există totdeauna unele care nu se vor realiza, iar unele care dela început sunt prevăzute doar pentru a produce derută în rândul duşmanului. Războiul psihologic care este în toi, cere tot felul de iniţiative. Ideile bune se răspândesc rapid, se dezvoltă, atrag după ele alte idei şi iniţiative şi iau formă. Ceea ce pare astăzi irealizabil sau iluzoriu, poate fi mâine o realitate.

Printre iniţiativele pe care le putem susţine acum, prezint câteva mai jos astfel:

Deportaţii din ţările europene cucerite şi anexate de Rusia, deportaţi în număr de multe milioane, în Asia şi în special, în Siberia, trebue să fie readuşi la casele lor, iar Ruşii colonişti să fie retrimişi la fel la casele lor. Intre deportaţi se numără mai ales Românii din Basarabia şi Nordul Bucovinei, Balticii, Polonezii şi Ucrainienii.

La înfiinţarea ONU în 1945 Uniunea Sovietică a reuşit prin înşelătorie şi spionul Hiss să obţină trei voturi în adunarea generală, în vreme ce toate celelalte ţări au doar un vot. Cele trei voturi sunt pentru Uniunea Sovietică, Ucraina şi Bielorusia. Moscova a susţinut atunci că Ucraina şi Bielorusia ar fi state independente. Acum ar trebui să întoarcem tactica. Să se recunoască drept independente ţările Ucraina şi Bielorusia şi să se stabilească cu ele relaţii diplomatice aşa cum se stabilesc cu toate ţările independente. Aceasta ar însemna un imbold uriaş în aceste două ţări în lupta pentru o independenţă reală şi suveranitate.

Comunitatea Europeană şi Parlamentul European ar trebui să nu se limiteze doar la declaraţii, ci să acţioneze clar în favoarea popoarelor captive comunismului. Biserica să acţioneze hotărît în favoarea redării în funcţie a bisericilor folosite în alte scopuri, şi pentru stoparea distrugerii de biserici ca şi pentru deplina libertate a cultului religios. Sindicatele să acţioneze în favoarea organizării libere sindicale. In acest sens s'a propus înfiinţarea unui sindicat liber internaţional "Solidaritatea", care să se ocupe de răspândirea sindicatului "Solidaritatea" din Polonia în toate ţările ocupate de comunism. Organizaţiile pentru drepturile omului să se ocupe şi de "dreptul popoarelor", de punerea în aplicare a măsurilor juridice deja acceptate în Uniunea Sovietică, Polonia şi Ungaria, ca şi de răspândirea acestor măsuri progresiste în toate ţările comuniste retrograde: RSR, RDG, Cehoslovacia şi Bulgaria.

ONU, Comunitatea Europeană şi Parlamentul European să încurajeze guvernele din Bucureşti şi Budapesta în acceptarea statutului de ţară neutră. Astfel se va asigura şi o bandă de legătură Est-Vest, în care ar fi cuprinse: Elveţia - Austria - Ungaria - România.

Refacerea încrederii popoarelor noastre faţă de guvernele şi politica occidentală, cere fapte de ajutor concret, efectiv şi eficient. Una din aceste fapte de ajutor ar fi stoparea totală a importului de alimente şi produse agricole din România şi Polonia în toate ţările Comunităţii Europene.

De importanţă capitală ar fi crearea unui consiliu al popoarelor captive comunismului pe lângă Parlamentul European. Acest consiliu ar reprezenta popoarele şi nicidecum guvernele comuniste. Consiliul ar putea lua diverse forme, una ar fi o fundaţie pe lângă Parlament, sau un comitet cu vot consultativ. Menţionez aici că deja în anul trecut s'a făcut o asemenea propunere dar "stânga" plus liberalii, au fost împotrivă. Noi nu trebue să cedăm: să refacem propunerea şi să luptăm pentru ea până la realizare.

Parlamentul European a declarat că "se recunoaşte răspunzător pentru întreaga Europă." Excepţional! Acest lucru trebue folosit de toate naţiunile captive şi de către toate exilurile politice. Să începem să "bombardăm" Parlamentul European cu propuneri, cu idei şi cu iniţiative. Astfel acţiunile nu se vor lăsa aşteptate iar "Die stille Diplomatie" (diplomaţia paşnică) va fi înlocuită cu una activă, ofensivă, eficientă şi în favoarea popoarelor noastre.

APATIE, PRUDENŢĂ SAU CE ?

Urmare din pag. 1

Considerând că apatismul a devenit în ţara românească a zilelor de azi o maladie naţională de proporţii care egalează aproape întregul neam pentrucă acolo nu mai are nimeni voie să simtă şi să gândească naţional, într'o mare măsură nu putem să luăm apatia din exil decât ca un produs al regimului din ţară. Si meditând asupra acestui lucru ajungem la părerea că, nu este deloc uşor să te scuturi de tot ce s'a depus în tine acolo în decurs de ani de zodie diavolească.

Dar dacă Românul din ţară n'a putut fi decât fie al partidului, fie al împilărilor în tot felul de suferinţe, în diasporă el are libertatea atitudinilor şi acţiunilor. Poate fi al neamului care îl vrea anticomunist, poate fi chiar şi al Securităţii care-l vrea comunist, ori dacă vrea o poate încurca (cum fac unii) între una şi alta. Cei care zic că nu sunt cu nimeni, conştient sau inconştient fac jocul Securităţii, care zice: dacă nu eşti cu mine, stai măcar deoparte! Fii, apatic!

Mai putem vedea apatia, de care vorbim, şi sub alt aspect. Regimul comunist a ros atât de mult din substanţa Românului care a trăit în sistemul lui încât, în multe cazuri, numai cu greu acest Român mai poate juca rolul unui pământ fertil pentru idealuri româneşti.

Spre deosebire de ce se întâmplă în România reseristă, linia exilului nu este constrângerea ci simţământul şi dragostea. Ceea ce faci pe plan naţional din constrângere ori pe plată, n'are în fond multă valoare. Numai din suflet pot ieşi realizări pozitive, demne şi durabile.

Mai puţină apatie şi o mai mare relaxare a prudenţei-care ţine pe unii refugiaţi între două poziţii paradoxale - ar ajuta enorm de mult cauza românească. In fond nu o cauză românească a exilului, ci o cauză românească a neamului, care, fără să ne dăm seama, depinde de totalitatea atitudinilor fiecărui Român. Poate că ne mirăm şi nu ne vine să credem că suntem atât de importanţi. Suntem. Dar numai dacă ne ţinem cot la cot împreună, fiecare după puterile lui, în datoriile româneşti şi creştineşti pe care le avem.

Eugen BÂRSAN

MARELE TURNEU AL "CIRCULUI DE STAT"

Suntem în ajunul Congresului al XIV-lea şi în plin turneu al "Circului de Stat" ce prezintă, în fruntea afişului, doi clovni cu renume pe meridiane:

Doctorul în Economie Falimentară, Nicolae Ceauşescu împreună cu Savanta necunoscută cu renume mondial, Elena Ceauşescu zisă şi "mulierea" lui Nicolae din Şcorniceşti.

Turneele circului se mai numesc şi "vizite de lucru", deosebirea dintre "circ" şi "vizita de lucru" e că la circ antrenorii, ca să distreze publicul, dresează animalele ca să umble în două picioare, iar la spectacolele "vizitelor de lucru" ca să distreze clovnii, securitatea antrenează spectatorii când să aplaude în două picioare.

Paiaţele, ca să fie fotogenice, şi-au dat cu făină pe faţă, iar afişele "Ce-i afară zugrăvit, înăuntru este viu şi natural" nu se mai lipesc pe garduri: ele se cumpără dela chioşc sub pseodonimul de ziare şi reviste.

Pentru plictiseala publicului "vizitele de lucru" sunt date pe viu de radio şi televiziunea din Bucureşti.

In contrast cu vechile congrese când personalitatea "viţelului rătăcit" se bucura de simpatia lumii libere şi a celor care nu-l cunoşteau: astăzi prestigiul "viţelului maturizat" a coborît cu paraşuta nedeschisă.

...S'a stins viaţa falnicii perechi ce se plimba în caleaşca regală, acum n'o mai invită nimeni la baluri prin palate...

Dar cum "Cultul Personalităţii" a intrat în faza muribundă, scribii-care n'au împlinit nouă zile ca să-şi deschidă ochii-îi dau cu sorcova: "Sub semnul angajării revoluţionare de a întâmpina marele forum al comuniştilor cu noi succese în muncă, al deplinei adeziuni la propunerea privind realegerea tovarăşului Nicolae Ceauşescu în funcţia de Secretar General" (România Liberă 18.9.89).

Laudele vor să acopere vidul de sub căciula şefului în speranţa că se vor evita noi dezertări, aşa cum le citim mai în fiecare săptămână: un fost membru de cadre ici, un poet dincolo, etc. Am văzut şi dezertări în grup, care indică semne de organizare.

Pentru asigurarea votului unanim, agenţii securităţii te conving cu blândeţea ciomagului servită de necunoscuţi pe stradă sau la domiciliu, iar dacă rămâi greu de convins, totul e posibil: stai în pat şi te calcă tramvaiul.

E foarte uşor să avansezi pe lista celor ce trebuesc reeducaţi. E destul să stai de vorbă cu un străin, să vizitezi un disident ori să ai în bucătărie un kilogram criminal de cafea.

Nu suntem siguri ce se va întâmpla la Congresul al XIV-lea, dar suntem siguri de un lucru: este pentru ultima oară când numele Ceauşescu va mai fi auzit la vreun congres, fie el şi comunist.

Stroe MOLDOVANU

RESTRUCTURAREA

Urmare din pag.1

Bineînţeles că în congres au fost activi şi comuniştii pur sânge care n'au acceptat măsura de autodizolvare şi au promis că vor reconstitui partidul comunist. Pe de altă parte, Pozsgay, militantul de vârf pentru reforme şi de aceea foarte popular în Ungaria, declară că, dacă nou înfiinţatul partid socialist nu e în stare să răspundă aşteptărilor cetăţeneşti, va fi cazul să se înfiinţeze un alt partid cu adevărat democratic.

Acum să vedem care sunt în chip clar părţile pozitive, de însemnătate imediată sau de perspectivă, în întâmplările din Ungaria.

Cel mai semnificativ lucru e faptul că pentru prima oară un partid comunist de dincolo de Cortina de fier s'a autodesfiinţat (să dea Domnul ca şi cu celelalte să se întâmple la fel). Umilirea prin care a trecut Partidul comunist din Polonia în alegeri, a jucat fără îndoială un rol determinant în această autodesfiinţare.

Deşi încă-i confuzie, Ungaria a apucat în chip cert pe calea reformelor spre democraţie şi un alt sistem economic.

La sfârşitul lui Noembrie se vor ţine alegeri pentru Preşedintele de republică. Pentru Iunie 1990 sunt anunţate alegeri parlamentare libere. De remarcat că în Ungaria nu există un partid de opoziţie organizat ca de pildă Solidaritatea din Polonia. Singurul nucleu opoziţionist este Forul Democratic, evaluat la 20 de mii de membri, faţă de cei 750 de mii deveniţi partid socialist. Alegerile din Iunie vor putea însemna adevărata piatră de hotar în destinul politic unguresc, care tinde a se rupe de blocul comunist, a constitui o democraţie constituţională şi a se alipi Vestului.

Capii reformei par a fi foarte radicali şi maximalişti în politica pe care o promovează. Ei vor să elibereze ţara de practicile ideologiei dictatoriale ale partidului unic comunist şi să-i supună viitorul voinţei electorale a poporului. Astfel alegerile anunţate şi programate se aşteaptă a fi primele alegeri total libere într'un stat din blocul comunist din Europa răsăriteană. Si este normal ca ele să ducă la un sistem politic democrato-constituţional de mai multe partide şi cu o economie privată şi deci liberă.

Aceşti protagonişti reformatori au început - recent - cu măsura înlăturării simbolului comunist - Steaua roşie - de pe clădirea Parlamentului şi toate celelalte instituţii publice pentru a face loc unui alt simbol: Steaua libertăţii.

După Polonia, Ungaria. După Ungaria... cine?

Traian BARCIAN

SUNT TRIST...

—Dr.Ing.Claudiu G. MATASA—

Si ca mine, sunt mai mult ca sigur, mulți Români din exil. Mă amărăsc atacurile unora împotriva părintelui profesor Gheorghe Calciu-Dumitreasa. Aş fi dorit să nu fim tocmai noi, cei care am fost năpăstuiți de un guvern în țara de baştină mai tiranic decât oricare altul în ultimii ani, încă o ilustrare a machiavelicului "Divide et impera". Parcă "cineva" îşi vâră mereu coada, ca să ne tragă înapoi, spre bucuria slujbaşilor lui Antichrist. Se vede că aşa ne este nouă sortit, să nu putem cădea de acord să găsim printre noi un exemplu, un ghid, un mentor necontestat. Trebue oare, ca să putem accepta ca un astfel de om să ne reprezinte cu cinste în fața altora, ca acesta să întrunească toate calitățile Cavalerului Bayard, căruia nu i se putea reproșa nimic?

Dar poate că un astfel de erou poate fi găsit numai în legende: acestea apar întotdeauna după moartea (și uitarea imperfecțiunilor) eroilor. Dacă ar fi mai înțelepți atacatorii, în loc să caute perfecțiunea, ar trebui să se mulțumească cu ceva cu mult mai important, utilul. Se vor găsi întotdeauna unii care, probabil pentrucă le este mai uşor, să încerce să se afirme prin a arunca cu noroi în alții. Pentru aceştia, nimic nu e de neatacat, atâta timp cât e publicabil şi, de preferință, senzațional. Ei aplică în mod indiscriminat (pentrucă le plac dictoanele), "pereat mundus, fiat justitia": să se facă dreptate, chiar dacă prin aceasta se va sfârși lumea. Cine dintre ei se mai sinchiseşte astăzi de pilda dată de Iisus la pedepsirea femeii adultere, când a rostit: "Qui sine peccatum est, ille mitat primum lapidem in illam", acela să arunce piatra, care este fără de păcat? Oamenii de acest gen sunt capabili să recomande eclipsa totală, pentrucă soarele prezintă unele pete...

In cazul nostru, lumea nu se va sfârși, e adevărat: tot ce se va întâmpla este ca, în continuare, cauza românească să fie din nou slăbită. Tocmai de aceasta aveam nevoie, când ar trebui mai mult decât oricând să formăm un front unitar pentru apărarea celor pe care i-am lăsat în urmă...

Că părintele Calciu va fi făptuit lucruri de care nu ar dori să-şi mai aducă aminte, se poate. In calitate de fost deținut la Jilava şi Capul Midia, ca să nu vorbesc decât de locurile mai înspăimântătoare, am văzut multe. Dar este de neiertat ca să i se poată recomanda D-sale astăzi, chiar aşa zis "amical" (ceea ce nu induce în eroare pe nimeni) ca după atâția alți ani de jertfire atât a sa cât şi a familiei sale pe altarul luptei anticomuniste, să-şi vadă doar de partea religioasă, ignorând ce se întâmplă astăzi în România şi amestecându-se cât mai puțin în cele lumeşti?

Religia creştină ne dă un exemplu grăitor şi în această privință. Să ne aducem aminte de Saul, prigonitorul de creştini, care după revelația ce a avut loc în drumul său către Damasc îşi ia o nouă identitate, devenind cel mai învățat și mai activ propagator al noii religii, Sf. Apostol Pavel. Va trebui oare să-i facem și acestuia un dosar cu antecedentele, desigur ne uitând ce i-au fost tata și mama? Rând pe rând, toți cei care ne fac cinste ar putea cădea. Cel de care încă nu s'a legat nimeni este Ambasadorul David B. Funderburk, care deşi simte ca un Român, totuşi nu este Român. Dar oare au primit toți viza de emigrare în timpul sperat? (Doar o sugestie pentru atacatori).

Americanul are o vorbă de duh care ar putea fi un îndreptar pentru modul în care ar trebui să-i judecăm pe cei dintre noi care îşi dedică eforturile luptei comune: dacă miaună ca o pisică şi prinde şoareci ca o pisică, atunci ESTE o pisică... Chiar dacă o parte din aceştia vor putea fi ulterior etichetați, ca pe nişte "tovarăşi vremelnici de drum". Personal, cred că Generalul de Securitate Ion Mihai Pacepa a făcut mai mult pentru cauza românească decât toți denigratorii patriotarzi ai părintelui Calciu la un loc.

Ideal ar fi ca orice acțiune publică să fie gândită în ce măsură aceasta ajută sau nu la îmbunătățirea soartei celor rămaşi în urmă, revanşele personale trebuind să fie puse pe un plan secundar. De ani de zile unele din jurnalele din exilul românesc în America îşi consacră pagini înjunghierilor reciproce. Puțin după venirea mea în U.S.A., l-am apostrofat pe regretatul Ion Cârjă, numai pentrucă s'a întâmplat să-l cunosc pe el în mai de aproape, pentru tonul său polemic îndreptat împotriva altor publicişti anticomunişti români. "Aceasta este adevărata democrație, să poți să spui ce vrei și când vrei. Atâția ani sub comunişti şi-au plătit birul. Vrei ca toți să fim un monolit, dar nu uita că aceasta nu este compatibil cu natura umană". Poate că avea dreptate. Este vina mea că am rămas un idealist.

Reîntorcându-ne la părintele Calciu, mulți am urmărit la început cu durere avatarurile sale în țară, cu bucurie vestea sosirii sale în U.S.A. şi cu un sentiment de elație alăturarea vocii sale la cauza Românilor din exil.

La venirea sa în Hollywood, Florida, unde sunt nu mai puțin de cinci biserici româneşti, componența largii audiențe de care s'a bucurat a reflectat faptul că în această zonă sunt mai mulți protestanți decât ortodocşi. Cu mic, cu mare, cei care au venit să-l asculte vedeau în el un ROMAN, un om politic în sensul bun al cuvântului, şi nu un misionar. Ce credeți că zic aceşti oameni astăzi? Mă îndoiesc că majoritatea îi felicită pe denigratori pentru "săpăturile" încununate de succes, şi sunt mulțumiți pentru faptul că i s'a recomandat să activeze doar pe plan religios... In timpul revoluției franceze se spunea că aceasta îşi devorează propriii fii. De ce am fi fost noi mai brezi?

Sper că răul făcut de cei care-şi pun ego-ul mai presus de orice să fie limitat. Sper că oamenii de bună credință vor simți cine este de partea lor, şi cine nu. In ceea ce mă priveşte, fără ca să se prejudicieze cu nimic cauzei româneşti, pot fi atacat după plac, pentrucă nu sunt un polemist. Sunt doar deosebit de trist...

DELIRUL

Urmare din pag.1

de lumină și de căldură, cureaua pe care trebue să o strângă mereu, toate acestea, cu patriotism și abnegație le mai poate suporta, dar ca cineva să se atingă de scumpul lui Partid, de glorioasele lui realizări, asta nu se poate tolera. De aceea izbucneste în urale, zbiară lozinci cu ochiul la securist (ca să nu greșească lozinca) și amenință cu pumnul (știe el pe cine). Dacă nu, ar putea să nu-l mai lase să intre a doua zi la locul lui de muncă. Inflăcărat, Ceaușescu nu-i dă răgaz, nu-l lasă să dispere. Cuvântul lui profetic îl zguduie până în rărunchi: comunismul va fi victorios pe întreg pământul, nici o forță reacționară nu îl va putea opri.

Sugrumat de propria sa emoție, Ceaușescu se poticnește. Securiștii plasează imediat lozinca "Cea-u-șe-scu re-a-les..." de zeci de ori, plus urale, ovații prelungite. Congresul al XIV-lea care va începe la Bucuresti în ziua de 19 Noembrie trebue să-l realeagă în funcția de secretar general. Acum când scriu acest text nu pot bănui rezultatul votării. E semnificativ faptul că pentru prima dată în istoria electorală a partidului se scandează o astfel de lozincă. Până acum realegerea era o pură formalitate. S'ar putea ca de acum înainte să nu mai fie. Chiar și la București.

Tot pentru prima dată, Ceaușescu numește în public, amenințător, anumite state ca Ungaria și Polonia, în care "cucerirlli" socialismului sunt date la o parte de cei care vor întoarcerea la proprietatea privată, la exploatarea capitalistă. "Acestor domni, tună Ceaușescu cu vocea gâtuită de delir, le spun să nu-și facă iluzii că în România socialistă se va întâmpla așa ceva... s'ar putea întâmpla doar (și aici, ca Hrusciov, folosește pisicher săgeata proverbelor) "când o face plopul pere și răchita micșunele..." dar imediat rectifică țipând: ... "nici măcar atunci... Cu genetica modernă (sic) a mutațiilor (asta i-a suflat-o savanta) s'ar putea ca plopul să facă pere și răchita micșunele. Dar ni-cio-da-tă "popolul" român nu va renunța la izbânzile socialismului. El va merge neabătut pe calea glorioasă a comunismului, singura cale pe care poate ajunge la fericire și la bunăstare."

"E drept, adaugă el, că unele țări au un nivel mai ridicat economic, dar acest nivel a fost și este realizat prin exploatarea țărilor mai sărace". In acest moment, Românul are revelația cauzei ascunse a sărăciei lui, mai ales când Ceaușescu precizează: "Si țara noastră a contribuit și contribuie la bunăstarea acestor țări... dar nu vom accepta niciodată ca ele să se întoarcă să ne exploateze aici, la noi acasă". Românul ascultă, i se pare logic și e de acord cu președintele: după ce că regimul ne exploatează, asta ar mai lipsi, să vină și imperialiștii să ne sugă sângele. Si strigă disperat "ura", împotriva tuturor exploatărilor și a vampirilor.

După anatema aruncată revizioniștilor și trădătorilor unguri și polonezi, vorbitorul (din ce în ce mai răgușit), trece la tema de mare respirație a pacifismului, a dezarmării unilaterale, a lichidării armelor nucleare, pentru a se realiza o societate liberă, "idipendentă", multilaterală, condusă bineînțeles de concepția materialismului științific. La acest argument populația județului freamătă. Dece oare, se întreabă, șeful nu a pomenit de dezarmarea agro-industrială, adică de retragerea buldozerelor din localitățile destinate demolării și a trupelor de asalt specializate în dărâmarea bisericilor, pustiirea cimitirelor, secarea fântânilor și doborîrea caselor? E drept că președintele are o viziune planetară, universală, nu se oprește la neînsemnate războaie locale, care, dela caz la caz, pot fi considerate benefice, salutare. Dezarmarea unilaterală a populației care nu are cum să se opună agresiunii de stat e la urma urmei tot o formă de pacifism.

Cu o ultimă văpaie dialectică, autorul "epocii de aur" indică cu degetul său fără greș singura cale care duce la "fericirea personală". Imi pare rău că nu am înregistrat pasajul, dar cuvintele mi-au rămas întipărite în minte. Baletul verbal involuntar comic al cuvintelor mi-a amintit coreografia grotescă și genială a lui Charlot în jocul altui dictator cu mapamondul.

Balonul lui Ceaușescu era cuvântul perfecție. Dansul ideilor era cam așa: "tovarăși, fiecare trebuie să tindă la perfecțiune... noi știm că perfecțiunea nu e(z)istă, dar fiecare trebuie să se străduiască, în fiecare zi, să fie mai perfect." Când jocul cuvintelor s'a epuizat, corul lozincilor a subliniat perfecția ridicolului. Vroiam să râd dar nu puteam. Primul gând mi-a fost să telefonez (de aici, din Italia) la Spitalul Central din București, chemând de urgență ambulanța pentru a ridica un cetățean nebun care are nevoie de cămașă de forță. Dar mi-am amintit că Ceaușescu a depășit de mult vârsta limită și deci salvarea tot nu s'ar fi dus să-l ridice.

După terminarea discursului istoric, uraganul de ovații regizat de tehnicienii securiști pentru radiojurnal, a încheiat transmisiunea din orașul Bistrița. Am asistat la spectacolul de circ al cuvântării sperând să mă întorc apoi la o realitate cât de cât normală. Dar vocea crainicei, folosind aceleași superlative paranoice privind "eroul" de astăzi al României, mi-au dat certitudinea anormalității unei societăți grav bolnave. Unde în lume, astăzi, în afară de câteva ghetouri anacronice ca de pildă Coreea de Nord, Libia colonelului Gadaffi, sau nu știu care obscur stat african, se mai poate asista la un astfel de spectacol? Delirul demagogic a fost sancționat de mult în lumea relativ civilizată. Doar România mai întârzie în această practică desuetă.

In timp ce asistam la incredibilul show al unui conducător politic din vremea noastră, mă gândeam ce ar fi spus ascultându-l, Niculae Bălcescu, Domnitorul Ioan Cuza, Mihail Eminescu (care cu siguranță i-ar fi dedicat o altă "Scrisoare"), Ion Creangă, Caragiale (mai ales el, enervat că personajele lui n'au mai păstrat nici o urmă de humor), Niculae Iorga, Nae Ionescu, Blaga, ca să nu mai vorbim de Stefan voevodul, Mihai cel Viteaz, Brâncoveanul, și atâți alți conducători și cărturari ai neamului. Gândul mă făcea să roșesc, de rușine și de disperare. Cum de am putut cădea atât de jos? Ce osândă ascunsă a căzut pe capul acestui neam pentru a trebui să suporte sceptrul unui nemernic, și, mai mult decât atât, să trebuiască să-l ridice în slăvi cu urale și cu ovații ori de câte ori își rostește pocitania de cuvinte goale de sens și mincinoase, în mijlocul lor?

Ultimii dictatori ai preistoriei moderne sunt constrânși să lase puterea. Stalinistul Honecker a trebuit să demisioneze în fața contestației generale din Germania comunistă. Unul dintre ultimii aliați ai lui Ceaușescu. In Filipine, în Panama, în ultimele dictaturi feroce de operetă, comediile tiraniei s'au încheiat sau sunt pe cale de a se încheia. Să fie România chiar ultima? Să trebuiască Românii să mai suporte această rușine? Cei care nu vor să o mai suporte, cei care fiind în țară au curajul de a se opune imposturii trebue ajutați și de noi care suntem în afara țării.

Anul acesta, în August, la Rimini, în cadrul prestigiosului "Meeting pentru amiciția între popoare" (ce a prezentat anul trecut în premieră mondială opera "Maximilian Kolbe", al cărei libret e scris de Eugen Ionescu), am reușit să strângem peste zece mii de semnături împotriva tiranului Ceaușescu, pentru libertatea României. Documentele au fost înmânate Parlamentului European dela Strassbourg, iar o copie va fi predată ambasadorului României la Roma în prezența reprezentanților presei italiene.

Trădarea intelectualilor care a permis consolidarea regimului Ceaușescu trebue răscumpărată de efortul nostru comun în demascarea imposturii, pentru păstrarea demnității românești.

C. DEMETRESCU

ESEUL POLITIC

ULTIMUL BASTION

Constantin MACRI

Transformările, necontestat democratice, din ultimii patru ani din U.R.S.S., au loc sub bagheta, până acum virtuoasă a lui M. Gorbaciov şi a celor 7-8 colaboratori apropiaţi şi devotaţi, declaraţi sau disimulaţi.

Sarcinile sunt imense. Să transformi un imens imperiu, cu o imensă armată, şi cu un omniprezent aparat de securitate - omniprezent şi omniputernic, până mai ieri - într'un stat eliberat de chingile dogmatice a şapte decenii de teroare leninisto-stalinistă care a atrofiat orice gândire sau reflex politic, într'un stat în care să renască "dialogul" sincer (transparent) în cadrul comunităţilor sociale (sat, comună, oraş, regiuni etc.) în care să dispară frica, paralizanta frică stalinistă, este o operaţie extrem de dificilă, dacă avem în vedere poporul de rând şi nu cele câteva figuri eroice care au denunţat, cu riscul vieţii, asfixia stalinistă. Acest proces se înfăptuieşte acum în U.R.S.S.

Apelând la metodologii alternative se pare că Mihail Gorbaciov s'a instalat bine în şa. A trecut cu bine reforma din agricultură (sub aspect legislativ deocamdată), reforma care este piatra de mormânt peste "cooperativizarea agriculturii" - cea mai mare crimă a lui Stalin - iniţiată aidoma şi în România - a trecut cu bine, deocamdată, conflictele etniilor revoltate şi dornice de autodeterminare, - a trecut cu bine grevele minerilor, i-a făcut conştienţi pe militari că e vorba de soarta "Maicii Rusia" şi merge înainte.

Dintre toate blocajele moştenite dela predecesorii săi cel mai important mi se pare a analiza acum, blocajul psihologic. Adică inerţia, "imunitatea" la schimbări şi mai ales schimbări "revoluţionare", a cetăţeanului sovietic de rând.

În afară de inerţia tradiţională slavă sau orientală, în general, este vorba de faptul că de cel puţin patru generaţii, bunicii, părinţii şi copiii "din societatea sovietică" au implantată mental ideea că nu se poate "decât să ai serviciu adică, bun, rău, jonglând mereu pe marginea mizeriei, sau practicând infinite forme de corupţie, pâinea nu se poate câştiga decât dela "Stat" (sau cooperativă care-i tot "Stat", din punct de vedere economic).

Cetăţeanul sovietic a fost dezobişnuit să-şi asume răspunderea unei munci pe cont propriu. Cetăţeanul sovietic a fost educat sistematic şi insistent, timp de 70 de ani, să dispreţuiască pe "particular" (frizer, croitor, mecanic etc.) Cine nu era "încadrat" era un fel de paria, o apariţie neobişnuită, în orice caz, în cel mai bun caz, suspectă. N'avea dreptul nici la locuinţă, nici la asistenţă medicală etc.

Azi, când noua conducere sovietică vrea, în orice caz, să descentralizeze economia şi s'o vivifice prin sânge proaspăt de iniţiativă şi răspundere personală, eliberând capacitatea de creaţie a fiecăruia, pentru a se valorifica autonom, acest lucru li se pare, la nouăzeci la sută din cetăţenii sovietici, greu de înţeles, greu de admis, nu inspiră încredere în continuitate şi mai ales în păstrarea rezultatelor muncii prestate şi a ideilor cheltuite. Mai trăiesc mulţi care-şi amintesc ce-au păţit cei care au dat urmare N.E.P-ului, mai trăiesc copiii "culacilor" deportaţi sau vânaţi ca lupii.

Una dintre cele mai marcante caracteristici ale "bolşevicilor" (şi ale celor care le imită exemplul) este că nu mai sunt credibili, le-a dispărut orice urmă de onestitate morală. Aşa s'a întâmplat la vremea respectivă (1970) şi în România cu "mandatarii", cu "cooperativele anexe". Au fost lăsaţi un an-doi să facă treabă (deci şi producţie) şi când au văzut" "că se îmbogăţesc" le-au făcut proces la "legea 18" şi le-au luat şi ce au avut.

Acum afacerile se fac în localul statului, pe contul lui, pe lumina şi apa plătită prin virament - nu se mai plăteşte nici un impozit ci numai "plicul" pus lunar (sau săptămânal) "pentru şef" - de sus până jos sau invers. Corupţia în statele socialiste cu economie centralizată şi etatizată, este plaga canceroasă numărul unu care explică anarhia, penuria, incompetenţa, nemunca.

Ei bine, de toate acestea este conştient Gorbaciov şi echipa sa.

Trebue retezat capul balaurului birocratic centralizat de stat care, în baza legilor economice cele mai elementare, nu e productiv. Ba mai mult, împiedică dezvoltarea. Comuniştii sunt suspicioşi faţă de orice inovaţie. Nu ştiu cum "s'o taxeze". Obligă la ascultare nu la gândire proprie. Numai "ei" au voie să aibă idei. Si ei le fură de prin revistele sau manualele străine, ori din ofertele "cu plic" ale "inovatorilor". Falşi inovatori. Falşi, pentrucă nu se verifică economic în legea cererii şi ofertei. Prin legea concurenţei.

Si aici am ajuns la miezul discuţiei noastre. Cetăţeanul sovietic habar nu are de "legea concurenţei". Singura concurenţă cunoscută e cu ocazia examenului de admitere în facultăţi, unde, şi aici, funcţionează o mafie a "lectorilor-mediatori" în alianţă cu "judeţeana de partid", valorificarea contra cost a relaţiilor - de orice fel. Bietul tineret studios răsăritean cunoaşte bine (sau simte pe propria-i piele) firele obscure ale acestei mafii. De aceea, e unanim cunoscut, "reuşit" a devenit mai mult o chestiune de bani şi de "relaţii" decât de pregătire proprie zisă.

Dar să revenim la legile cererii şi ofertei şi mai ales la mult contestata (umanistic aşa zicând) a legii concurenţei. Este sigur că şi legea cererii şi a ofertei sunt legi tipice ale economiei de piaţă, adică ale economiei libere. Economia de stat, centralizată, nu cunoaşte aceste legi pentrucă ea "planifică" din birou şi ce are nevoie omul şi ce trebue să i se ofere. Si aici e sâmburele contradicţiei de moarte a economiei socialiste. Ea produce pe bază de statistici, de "indicatori", de "consumuri medii" etc. Când produce, bineînţeles.

Pentrucă vine, logic, ştiinţific-economic vorbind, indiferent de ideologie, vine un moment de colaps, inevitabil în orice economie birocratizată, centralizată de stat. Acest moment de colaps, trăit pe viu de ţările marxiste, apare când producţia a epuizat resursele fără a putea oferi pieţii ce se cere. Ce vrea omul. Are stocuri supranormative la şuruburi, dar nu există pastă de dinţi. Zac magaziile pline de stămburi, dar nu există chiloţi. Si nu există chiloţi pentrucă nu au elastic. Si elasticul e produs de Ministerul Chimiei, iar chiloţii sunt produşi de Ministerul Industriei Uşoare, care minister face dovadă cu acte în regulă, că a cerut Ministrului de Comerţ Exterior importul de elastic etc. Iată o secvenţă absolut reală, care ilustrează numai episodic, cu totul fragmentar, contradicţiile de bază ale economiei de tip centralizat, etatizat, socialist.

Si atunci revenim la întrebarea de bază: să lăsăm să funcţioneze nestânjenită legea junglei, legea concurenţei nemiloase a economiei libere de tip capitalist? Economic vorbind nu avem altă ieşire, altă soluţie impusă de legităţile domeniului avut în vedere, în speţă, cel economic. Social vorbind această dură lege ontologică poate fi amendată, zăgăzuită printr'o bună organizare politică care să protejeze toate tipurile de consumatori. Politic vorbind trebue create producătorilor, din toate sectoarele, toate facilităţile pentru a-şi mări necontenit producţia, mai ales producţia de masă, pentru un consum de masă.

"Reproducţia lărgită", concept complex cu acute semnificaţii sociale şi politice, este teza cea mai seducătoare a marxismului. Dar ea s'a dovedit o utopie în cadrul incompetenţei bolşevice şi a concurenţei capitaliste. Reproducţia lărgită trebuia să satisfacă toate nevoile cetăţeanului dintr'un stat marxist - să le satisfacă la nivel de masă - ceea ce parţial în unele sectoare s'a şi întâmplat, de pildă în domeniul încălţămintei, construcţiei de locuinţe, cămăşi etc., cu adausul imediat că s'au găsit cămăşi ieftine dar a dispărut brânza. Au dispărut carnea, fructele etc. Există vreo corelaţie? Evident, ne răspunde prompt economistul.

Orice economie e un sistem de vase comunicante. In speţă, luând ca eşantion economia actuală românească: crescând, de exemplu, producţia de textile a scăzut producţia de lapte şi produse lactate. Pe baza cărei legături de cauzalitate? Pe baza faptului că crescătoarea de vaci de altădată, din cauza cotelor, impozitelor, mizeriilor administrative, a plecat dela sat şi s'a făcut textilistă la oraş. Islazul comunal a fost arat şi s'au pus "plante tehnice". Unde şi cu se să mai creşti vaca? Ogoarele au fost etatizate şi s'au semănat "după plan", n'au mai rămas "laturile", "fundurile de ogradă" unde mai păştea o vacă sau o oaie. Nu se mai seamănă lucernă ca a doua recoltă, la animale li se dau "cărămizi" de nutreţuri compactate pseudoştiinţific şi fabricate de diverşi improvizaţi zootehnişti, care fac şi ei ce pot ca să supravieţuiască. Si aşa mai departe în toate sectoarele.

Economia ca şi limba e un fenomen viu. Are altă consonanţă în fiecare moment şi pentru fiecare împrejurare. Economia este domeniul de inventivitate, în care subiect creator poate fi oricine. Este domeniul de inventivitate, ca să spunem aşa, obştesc. Oricine poate interveni cu o idee, cu un produs, cu un "boutique", ceva "ce merge", "ce se cere", "ce se vinde", ce satisface o trebuinţă omenească, chiar sugerată.

Bunicii noştri nu beau "coca-cola". Azi nu se mai poate concepe absenţa ei sau a similarelor. Există explicaţii. Ar fi abuziv şi excesiv dacă le-am expune aici. Adică orice facilitate, orice originalitate care antrenează, atrage, place, îmbogăţeşte viaţa, amplifică bucuria de a trăi, poate deveni marfă.

Si cu acest ultim concept, "bucuria de a trăi", revenim la înţelesul titlului articolului nostru.

Ultimul bastion pe care îl mai are de cucerit Gorbaciov este să releve, să descopere cetăţeanului sovietic, din întinsa sa împărăţie, noi sensuri, mai morale, mai moderne, mai ample ale bucuriei de a trăi. Se va consuma mai puţină vodcă şi mai bune "seriale video". Se vor vinde noi şi noi tipuri de motociclete pentru tineretul sovietic. Pic-nickul şi weekendul nu vor mai fi un privilegiu al nomenclaturii sau un monopol al prostului gust. Cetăţeanului sovietic narcotizat de ideologie şi dictatură, temător şi de umbra lui, incapabil să-şi gândească destinul decât ca "încadrat", i se va elibera creativitatea şi i se va facilita autonomia economică şi spirituală.

Bastionul neîncrederii, scepticismului funciar, al fricii de răspundere proprie, cordonul dependenţei de partid şi de stat trebue tăiat, şi acest "ultim bastion", al "fricii de stat", trebue cucerit, cu aceeaşi erupţie şi dezlănţuire ca a parizienilor la 14 Iulie 1789.

Ultimul bastion este neîncrederea şi indolenţa obştească. Este scepticismul faţă de virtuţile şi reuşita "perestroicii" şi a "glasnostului". Sufletul şi entuziasmul popoarelor trebue cucerit. De aceea n'au fost bruscaţi, după reţeta stalinistă, nici minerii, nici balticii.

Nici extraordinarii noştri moldoveni. Nici eroicii noştri moldoveni, strănepoţii celor pe care i-a condus cândva Stefan cel Mare la Războieni şi Dumbrava Roşie, cu care a clădit pe Nistru cetăţile dela Soroca şi Hotin stând de veghe împotriva veşnicului năvălitor din Răsărit.

Ultimul bastion pe care-l mai are de cucerit, înainte de a începe cu curaj restructurarea şi europenizarea, M. Gorbaciov, este dezintoxicarea ideologică, contaminarea dogmatică fiind o contaminare cvasi de masă. Omul sovietic, "Homo sovieticus" de care vorbea Zinoviev, este un hibrid născut în retortele teroarei leninisto-staliniste, este un handicapat civic, cu o viziune pervertită despre stat şi obligaţiile lui, despre calitatea şi intensitatea muncii proprii. Omul sovietic, generalmente vorbind, nu mai preţuieşte calitatea şi cantitatea muncii ci numai retribuţia ei. Sărăcia cronică l-a învăţat cu puţin şi e alergic la schimbări, pentrucă orice schimbare înseamnă un efort de adaptare. Omul rus, omul sovietic e depersonalizat. Si deocamdată nu ştie cum s'ar putea fi altfel. Cu un preţ mai scăzut la vodcă, cu pufoaică nouă, şi cu cartofi în magazin, aproape că e fericit. Orice alt stil de viaţă, orice abundenţă suplimentară i se pare subversivă. Devine bănuitor.

Munca de refacere a psihicului uman sănătos şi optimist, dornic de libertate şi de muncă creatoare, este o operaţie necesară prealabilă.

A dărâma şabloanele unei educaţii arierate şi antisocială, în sens larg uman, prin prezervarea naturii poluate în chip inconştient, prin poluarea intelectuală în chip deliberat timp de 70 de ani, iată o sarcină imensă.

Responsabilitatea umană reală, cinstită faţă de sine şi faţă de umanitate, iată ultimul bastion pe care trebue să-l cucerească M. Gorbaciov.

CÂNTEC DE BEJENIE

(23 August 1944)

Pe drumul de munte, şuvoaiele gem
Si bombăn'în scorburi frânturi de blestem.
Pe drumul din codru se sparge furtună
Si fulgeră semne că nu mi-e de-a bună.
Pe drumul din vale, zăvod grijuliu
Işi caută turma şi urlă-a pustiu.
Pe drumul din ţarini se'ncoardă cocenii,
Ca degete care arată bejenii.
In drumul spre zarea lui Moş Nicăieri
Trec gloate surpate din slava de ieri.
Cu vuiet gigantic, un veac se răstoarnă.
Măicuţa-şi zoreşte odraslele'n poarnă.
Călare'n furtună se'ncruntă'napoi
Si sfâşie cerul cu părul vâlvoi,
Că vine din urmă, cu muget sălbatic,
Gâtlej fără margini de zmeu asiatic.
Hai murgule, ia-mă pe greabănul tău,
Aşterne-te vremii şi vântului rău!
Au nu mi-e de ducă şi nici mi-e de stare,
Doar inima frântă ţi-o pun pe spinare.
Si-aş vrea să încapă în tainiţa ei
Si muntele mare şi bobul de mei.
Iar de n'o'ncape, cu genele moină,
Iau holda'ntr'o pâine şi ţara'ntr'o doină...
Hai murgule, ia-mă pe greabănul tău,
Aşterne-te vremii şi vântului rău!

Nichifor CRAINIC

Notă. Această versiune ne-a fost comunicată de Remus Radina, care o cunoaşte dela preotul grecocatolic Cutcan, închis cu Nichifor Crainic în zarca Aiudului. Poezia are subtitlul "23 August 1944". Din ea se degajă o atmosferă apocaliptică.

O MOSTRĂ EXTREM DE ILUSTRATIVĂ PE TEMA IERARHII BISERICEŞTI DIN ROMÂNIA ŞI REGIMUL COMUNIST

—Octavian MĂRGINEAN—

Timp de ani de zile am fost deseori sfătuiţi fie s'o lăsăm mai moale ori chiar să nu ne mai atingem deloc de servilismul ierarhilor bisericeşti din România faţă de regimul comunist şi "ceauşul" lui, prăpăditor de neam şi de ţară. Dacă nu le-am putut da acestor sfătuitori întotdeauna ascultare, cumva le-am putut totuşi înţelege îngrijorarea faţă de o problemă foarte sensibilă.

Căci, în chip clar şi sigur, şi înochii noştri, ca şi în ai lor, Biserica e Hristos şi nu prepuşii ei ierarhi investiţi ca atare numai şi numai pentru servilismul lor faţă de regimul comunist.

Simplu şi cinstit văzut acest lucru nu se poate concepe şi admite că demonul ar investi cumva ierarhi pentru alte scopuri decât aservirea demoniei lui.

Mai înţelegem şi supunerea faţă de învăţătura divină că un slujitor al bisericii trebue să dea respect formal şi "cezarului". Dar în nici un caz nu până la punctul ca să-l înlocuiască pe Dumnezeu cu "cezarul" Ceauşescu, cum se întâmplă în România.

Suntem îngroziţi şi cutremuraţi de durere în faţa spectacolului care are loc în ţară. Dela misiunea lor de întărire în om a spiritului bisericesc pentru a nu-l lăsa să cadă în ispite şi corupţie spirituală, ierarhii bisericeşti din România demonstrează cel mai teribil exemplu de corupţie şi decădere în abisul de servilism al "demonului". Al "demonului" pe care-l preamăresc şi slăvesc slugarnic în cuvinte şi ipostaze încă neîntâlnite în scrisul din lume.

Alăturat, negru pe alb, se poate vedea o mostră a acestei decăderi:

Excelenţei Sale
Domnului NICOLAE CEAUŞESCU
Preşedintele Republicii Socialiste România
Preşedintele Frontului Democraţiei şi Unităţii Socialiste

Mult stimate şi iubite Domnule Preşedinte,

Reprezentanţii Cultelor din Republica Socialistă România, întruniţi la Bucureşti, astăzi 1 august 1989, în Conferinţa interconfesională omagială, dedicată celei de a 45-a aniversări a Revoluţiei de eliberare socială şi naţională, antifascistă şi antiimperialistă de la 23 August 1944, cu profund respect, aleasă stimă şi preţuire, ne îndreptăm gîndurile către Dumneavoastră, cel mai iubit fiu al neamului românesc, erou între eroii cetăţii noastre străbune, strălucit ctitor al României socialiste, personalitate proeminentă a lumii contemporane, aducîndu-vă un ales omagiu de devotament şi recunoştinţă pentru grandioasa operă istorică inspirată şi elaborată de Dvs., de ridicare a naţiunii noastre pe cele mai înalte culmi ale civilizaţiei materiale şi spirituale, pentru strădaniile Dumneavoastră neostoite dedicate cauzei păcii şi dezarmării, statornicirii unui nou climat în relaţiile internaţionale, de buna înţelegere şi conlucrare frăţească între popoarele lumii.

Este şansa istorică a poporului nostru ca la această răscruce de veacuri şi de milenii, în fruntea noastră să se afle o personalitate de talia Dumneavoastră care, înzestrată cu un genial simţ vizionar, animată de dragoste nemărginită de neam şi de glie, aţi înţeles în mod profund, cu mintea şi cu sufletul, interesele perene ale neamului, conducîndu-ne cu iscusinţă şi înţelepciune pe drumul care ne-a adus victorii fără precedent în nici o altă epocă a bimilenarei noastre vieţuiri pe aceste plaiuri de la Carpaţi, Dunăre şi Mare.

Este meritul Dumneavoastră istoric de a fi redat poporului nostru demnitatea fiinţei sale naţionale, identificată cu „tot ce mişcă-n ţara asta, rîul, ramul", îngemănată cu mîndria unei străvechi civilizaţii, demnitate cucerită prin lupte şi apărată cu sînge, şi care reprezintă coloana vertebrală a valorilor fundamentale din existenţa şi conştiinţa de sine a întregii suflări româneşti. Pentru prima oară în greu încercata noastră istorie, Actul istoric din August 1944 a statornicit sentimentul demnităţii sub soarele libertăţii, ne-a conferit dreptul de a sta cu fruntea sus şi încrederea în împlinirea străvechilor noastre idealuri de libertate, independenţă şi dreptate socială.

Cu vie satisfacţie şi vibrantă mîndrie patriotică împărtăşim bucuria întregului popor pentru grandioasele înfăptuiri obţinute de România în perioada care a trecut de la 23 August 1944 şi îndeosebi, în cei 24 de ani de epocale realizări, fără precedent în istoria patriei, indisolubil legate de numele şi prodigioasa Dumneavoastră activitate, ilustrînd în mod strălucit clarviziunea ştiinţifică cu care conduceţi destinele ţării spre un viitor luminos de progres şi civilizaţie.

Astăzi, în perspectiva înţeleaptă a timpului, apare şi mai limpede uriaşa însemnătate a anului 1965, de cînd poporul român vă are în fruntea sa, an care a deschis calea gîndirii şi activităţii creatoare, a redat poporului nostru sentimentul mîndriei naţionale, de respect pentru trecutul său bimilenar, sentimentul forţei şi capacităţii de a-şi făuri viitorul aşa cum îl doreşte. În România de astăzi, sub înţeleapta Dumneavoastră conducere, se realizează visul eminescian al „viitorului de aur", ţara noastră păşind cu fruntea sus între naţiunile libere şi demne ale lumii.

Slujind cu inepuizabilă energie şi devotament patriotic interesele vitale ale ţării şi poporului român, Dumneavoastră, mult stimate şi iubite domnule Preşedinte, v-aţi afirmat, totodată, în conştiinţa omenirii ca un strălucit promotor al cauzei păcii, înţelegerii şi cooperării internaţionale, ca un înflăcărat luptător pentru libertatea şi independenţa popoarelor.

De aproape un sfert de veac, de cînd vă aflaţi la cîrma destinelor neamului, întreaga politică externă a României, indisolubil legată de numele Dumneavoastră, a devenit un simbol, sinonim cu aspiraţiile de pace, dezarmare, independenţă, suveranitate, egalitate în drepturi şi bună înţelegere între toate popoarele.

În aceste momente de înălţătoare trăire patriotică a întregului popor ne exprimăm sentimentele noastre de deplină satisfacţie pentru hotărîrea unanim exprimată privind realegerea Dumneavoastră în funcţia supremă de conducere politică a ţării, act de excepţională însemnătate, care reprezintă chezăşia continuei dezvoltări a patriei pe calea bunăstării şi progresului multilateral, fiind totodată, un puternic factor de întărire şi coeziune a naţiunii noastre.

Cu prilejul apropiatei aniversări a marelui act istoric de la 23 August 1944, glorioasa sărbătoare naţională a poporului român, conducătorii de culte, ierarhii, profesorii teologi şi clericii participanţi la această Conferinţă interconfesională omagială, vă încredinţăm mult stimate Domnule Preşedinte, că împreună cu credincioşii noştri, urmînd însufleţitoarele îndemnuri adresate de Dumneavoastră întregului popor, vom acţiona fără preget şi cu totală dăruire patriotică, pentru înfăptuirea măreţelor programe de dezvoltare multilaterală a ţării noastre, menite să asigure continua ei ridicare pe cele mai înalte trepte de progres şi civilizaţie.

Totodată, vă exprimăm mulţumirile noastre profunde pentru climatul de deplină libertate religioasă asigurat de statul român, de Dumneavoastră personal, activităţii nestingherite, cu adevărat libere a tuturor cultelor, care a creat condiţii de afirmare a ecumenismului caracteristic pentru bunele raporturi de respect reciproc şi conlucrare existente între cultele din ţara noastră.

În deplină unitate de voinţă şi simţire cu toţi fiii patriei, fără deosebire de origine naţională şi apartenenţă confesională a credincioşilor pe care îi reprezentăm, avînd un mobilizator exemplu în eroica şi prodigioasa Dumneavoastră activitate, ne angajăm să sprijinim în continuare, cu mijloacele noastre specifice şi cu deplină dăruire patriotică, interesele fundamentale ale poporului român şi grandiosul efort constructiv pentru propăşirea scumpei noastre patrii — Republica Socialistă România, pentru triumful deplin al păcii şi colaborării internaţionale

Rândurile de mai sus, mostră de calamitate istorică, trimise sub formă de telegramă lui Ceauşescu, au fost subscrise de ierarhii reprezentanţi ai cultelor din România (ortodox, catolic, neoprotestant, musulman şi mozaic), de prorectorii şi profesorii institutelor teologice, de directorii seminariilor teologice, de oameni cu funcţii în administraţia bisericească şi chiar şi de peste 200 de preoţi, cu toţii întruniţi la o Conferinţă Festivă Interconfesională, ţinută în August la Bucureşti, şi dedicată (ascultă, bine!) exprimării dragostei şi unui grandios omagiu pentru Ceauşescu.

Se mai poate oare spune că, în timp ce în ţările vecine au loc zgomotoase mişcări de descătuşare de comunism şi tiranie nu are loc ceva şi în România? O mişcare a reprezentanţilor bisericeşti de solidaritate cu Ceauşescu până'n pânzele albe, indirect de solidificare a comunismului şi tiraniei.

Nu ştim pe unde şi cum or fi trăind aceşti investiţi reprezentanţi ai cultelor dacă acolo unde întregul popor vede în Ceauşescu o nenorocire până acum neîntâlnită a ţării, ei văd în tiranul distrugător şi hulit sublimul cu care ţara a fost binecuvântată din toate punctele de vedere. "Cel mai iubit de popor, erou între eroi, făuritorul unei grandioase epoci istorice,un strălucitor, un genial om de simţ şi viziune, o mare minte şi un şi mai mare suflet, o iscusinţă şi o înţelepciune nemaivăzută în istoria ţării, restaurator al demnităţii fiinţei naţionale a neamului, coloana vertebrală a valorilor fundamentale din existenţa şi conştiinţa de sine a întregii suflări româneşti, soarele libertăţii româneşti, simbol de grandioase înfăptuiri fără precedent în România, o strălucită clarviziune ştiinţifică, om afirmat în conştiinţa omenirii, un simbol al păcii, chezăşia buneistări şi progresului multilateral al patriei, factor de întărire şi coeziune al naţiunii."

Toate aceste vorbe omagiale nu ţin în nici un caz de timpul de euforie nebunească de după 1944 al lui Stalin. Nebunia de acum e mai mare decât cea de atunci. Astfel ele toate sunt cuprinse în telegrama trimisă lui Ceauşescu în August 1989 de către "conducătorii de culte, ierarhi, profesori teologi şi clerici participanţi la conferinţa omagială" care pe lângă omagiul euforic delirant delivrat s'au mai şi angajat să-l sprijine în continuare pe "cel mai iubit fiu al poporului cu deplină dăruire şi cu toate mijloacele specifice". Ce or mai fi fiind aceste specifice, nu ştim.

Vorbitorul principal la această conferinţă de omagiere a comunismului distrugător de ţară simbolizat de Ceauşescu, a fost Antonie Plămădeală, Mitropolitul Ardealului. Ierarhul care face din când în când câte o vizită în lumea liberă, în numele Bisericii Mame, pentru a îndemna pe Românii de peste hotare şi parohiile lor să urmeze şi ei politica demonstrată de recenta conferinţă bisericească dela Bucureşti.

Rămânem curioşi să vedem câte din parohiile din străinătate aparţinătoare jurisdicţiei Departamentului Cultelor din Bucureşti dezavuează public, sus, clar şi tare, mesajul omagial trimis de şefii lor lui Ceauşescu, în numele Bisericii. Cine n'o face înseamnă că s'a solidarizat tacit cu acel mesaj.

Conferinţa bisericească dela Bucureşti, din tema acestor rânduri, este un unic exemplu de decădere şi pervertire spirituală. In trecutul istoric al ţării, ierarhii au fost pilonul de rezistenţă al neamului românesc împotriva demonilor şi vrăjmaşilor.

Deplângând tragica situaţie că acest fir istoric s'a întrerupt, rămânem cu consolarea că, în timpurile supragrele de azi rolul pilonului de rezistenţă al neamului, împotriva demonilor şi vrăjmaşilor, a fost preluat de Maiestatea Sa muncitorul de mină şi de uzină.

PE MARGINEA UNOR TEXTE DE CORNELIU ZELEA CODREANU

—— Dumitru BACU ——

Paginile acestei cărţi conţin o selecţie de texte scrise de Corneliu Zelea Codreanu de-a lungul celor aproape două decenii de viaţă publică românească. Sunt editate cu ocazia comemorării a cincizeci de ani dela moartea lui. Cu acest prilej se încearcă pentru prima dată o poziţionare corectă a lui şi a viziunii lui spirituale şi politice pe eşichierul realităţii româneşti între cele două războaie.

Despre Codreanu şi despre Mişcarea Legionară - creată de el - s'a scris şi se va mai scrie cu siguranţă încă multă vreme. Caracteristica însă a tuturor acestor scrieri - cu rare excepţii - o constituie parţialitatea, subiectivitatea, lipsa unui riguros control al informaţiilor, dacă nu chiar deformarea lor intenţionată. Fenomen lesne de înţeles dacă ne referim la pasiunile declanşate de acest cu totul aparte fenomen românesc. Răsturnarea brutală a întregului sistem de gândire şi de acţiune acceptat tacit de întreaga clasă politică românească a fost aşa de profundă, atât de neaşteptată, a pus în discuţie şi în pericol interese atât de importante încât nici până astăzi pasiunile declanşate nu s'au putut calma, aşeza, pentruca adevăraţii cercetători istorici să se poată apleca cu obiectivitate asupra acestui atât de controversat trecut. Simpatizanţii vor continua să mai facă o oarecare hagiographie, iar duşmanii - este ciudat dar spre deosebire de alte curente politice, Mişcarea Legionară nu a avut niciodată adversari ci totdeauna duşmani politici - duşmanii vor continua pe toate căile să o denigreze, să o prezinte în cele mai negre culori.

In faţa unei asemenea situaţii, a acestui cerc viţios, nu se putea ieşi decât prin recursul direct, fără intermediar, la ideile celui pus în cauză. Nimeni nu putea să se exprime mai obiectiv despre aceste idei decât gânditorul şi propovăduitorul lor.

Selecţia se vrea degajată de aspectele legate de situaţia momentului, de pasiunile inerente acţiunii "pe viu". Ea vrea să degajeze ceea ce a constituit fundamentul acţiunii, motivele care au determinat această acţiune, scopul şi mijloacele intrebuinţate, dar mai ales valorile care au stat la baza întregii epopei. Ele sunt prezentate simplu, fără comentarii. Editorii au considerat că cititorul obiectiv - pentrucă lui se adresează aceste texte - cel ce vrea să se informeze direct dela sursă, are suficientă maturitate pentru a-şi face singur o idee, fără să simtă obligaţia de a recurge la cataligele experţilor politologi de tot felul.

In decursul ultimilor zece ani (1928-1938) deci înainte de catastrofa din 1938, persoana lui Codreanu şi ideile lui au constituit nodul gordian în jurul căruia s'a învârtit toată politica românească, mai ales cea internă. Factorii suspuşi, marii diriguitori ai vieţii publice, nu au vrut să vadă în acţiunea lui decât o ameninţare a propriilor lor situaţii şi rente, pentru păstrarea cărora totul devenea nu numai permis dar şi absolut necesar. In faţa incapacităţii de a găsi o soluţie cu adevărat "democrată", noul Alexandru Makedon a repetat gestul dela Gordon: a tranşat. Dar nu cu sabia, cum a făcut legendarul rege, ci cu o bucată de frânghie strânsă în jurul gâtului, umanismul democraţilor români având oroare de ... sânge.

Textele au fost selecţionate după un criteriu precis: acela de a degaja, cum spuneam mai sus, din cotidian şi din pasional, ideile fundamentale. Coordonate şi expuse sistematic, pe teme şi în evoluţia lor în timp, ele dezvăluie o construcţie piramidală de o perfecţiune uimitoare. Nimic nu lipseşte din armătura gândirii lui, gândire subordonată unei singure dar dramatice idei: comunismul şi pregătirea spirituală a neamului nostru pentru înfruntarea lui.

Dela jurământul tinerilor liceeni din pădurile Huşului şi până la ultimul rând scris în celula din închisoarea Doftana, "Dar Dumnezeu vede şi va răsplăti", întreaga viaţă şi toată activitatea lui se profilează ca o linie ascendentă, continuă, dreaptă, structurată organic, din ce în ce mai profund românească, din ce în ce mai aproape de sufletul creştin al neamului. Traiectoria pe care se mişcă el este pe cât de simplă şi clară, pe atât de riguroasă şi exigentă. Codreanu a înţeles dela început, din pădurea Dobrina, aspectul capital şi dramatic al realităţii vremurilor care băteau la poarta Europei. In faţa pericolului comunist, din ce în ce mai ameninţător, neamul românesc, ca şi toată Europa de altfel se prezenta dezarmat, nu putea opune nimic valabil, nimic viabil. Pentrucă şi cei care se opuneau noii doctrine, nu au înţeles nimic din adevărata lui structură, din adevărata lui inspiraţie.

Situaţia era şi mai confuză în lumea responsabililor politici ai vieţii neamului românesc. Nici un ideal nu mai agita spiritele. Realizarea visului "milenar", acel al Marii Uniri, golise toate energiile sau le canalizase spre ţeluri diametral opuse idealismului şi corectitudinii predecesorilor. Sub aripa ocrotitoare a "aliaţilor fireşti" întreaga clasă politică, cu rare excepţii, se împotmolise într'o mocirlă morală mai profundă decât cea biciuită de Eminescu. Noua lozincă liberală de tristă aducere aminte îndemna pe toţi să se îmbogăţească, fiecare cum putea, prin orice mijloace". Sub ochiul interesat al finanţelor cosmopolite,

Crucea de pe mormântul dela Jilava, cu numele celor asasinaţi în noaptea de 29/30 Noembrie 1938, astăzi distrusă de comunişti.

România Mare devenise un fel de iarmaroc oriental în care totul se putea vinde şi totul se putea cumpăra. Corupţia devenise virtute, afacerismul semn de inteligenţă, imoralitatea şi egoismul cinica dovadă de eliberare de prejudecăţi şi obscurantism ori tabu-uri religioase. Visul tânărului Român, cultivat cu interes deosebit de protipendadă era: bursier, funcţionar, pensionar al statului. Si bineînţeles, client al partidelor politice la care se adera nu în virtutea unei credinţe ci a "ofertei celei mai generoase". Societatea românească oscila între tentaţia revoluţiei bolşevice la care se înhămase, conştient sau nu, o parte din intelectualitate - în marea majoritate de provenienţă alogenă - prin faimoasa lozincă "lumina vine dela Răsărit", şi mocirla materialismului raţionalist, amoral şi egoist al clasei politice.

In faţa unui asemenea dezastru, instinctul sănătos al copilului de ţăran a intuit imediat de unde putea veni scăparea: o renaştere spirituală profundă care să profileze un om cu totul diferit, capabil să-şi asume singur destinul, să se integreze într'o comunitate de gândire generoasă, o ecumenicitate naţională de spirit şi aspiraţiuni, să se integreze cu alte cuvinte într'o nouă ierarhie, ale cărei surse nu puteau veni decât din fondul strămoşesc tradiţional al Românului.

Dar Codreanu nu era un revoluţionar utopic (în sensul în care noţiunea este admisă astăzi). El nu urmărea un proces de absolutizare a unei idei şi a ancorării într'un adevăr forjat raţional, fără falii, indiscutabil. Nici o urmă de o viziune utopică oarecare, fie în gând fie în act. Nimic asemănător cu aşa zisele ideologii de dreapta "zise" naţionaliste ca fascismul musolinian sau nazismul hitlerist, amândouă cu rădăcinile adânc înfipte în socialismul materialist.

De aici de altfel incapacitatea politologilor de a găsi o clasificare satisfăcătoare pentru Mişcarea Legionară.

Codreanu era un adevărat mistic (în sensul în care termenul este acceptat de ortodoxia noastră dar un mistic dublat de un realism sănătos. El a înţeles că influenţa nefastă a comunismului nu era numai de ordin economic sau social. Comunismul venea nu numai cu o nouă ideologie, o nouă doctrină economică. El venea mai ales cu o nouă mistică, o nouă religie. O religie a negaţiei, de inspiraţie satanică, zămislită din împreunarea contra naturii a unui creştinism formal, amorf, devalorizat, acela al Impărăţiei Cerului care întârzia să vină şi care trebuia deci secularizată, cu mesianismul universalist al profeţilor luat nu în dimensiunea lui metafizică, ci în interpretarea istorică a zeloţilor. Nu este nici un mister faptul că marea majoritate a doctrinarilor comunişti, chiar şi astăzi, sunt produsul unei culturi talmudice, pe care stă altoită şi o bună doză de creştinism progresist, o teologie a eliberării în faşe.

Unei asemenea mistici nu i se putea opune un raţionament politic, o doctrină economică, o logică a silogismului uscat. "Viitorul radios" îşi avea propriul lui sistem de gândire, propriul lui catalog de valori şi referinţe, propria lui religie, incompatibile, pentru paralele cu raţionalismul... Numai o nouă mistică putea pune stavilă acestei revărsări de nihilism utopic. O mistică românească şi creştină, născută din tradiţia autohtonă, din experienţa şi trăirea în veac a unui popor călit în confruntarea cu toate adversităţile pe care destinul vitreg i le-a pus în cale. Numai că o asemenea mistică, generatoare a unei noi viziuni, nu se putea construi teoretic, dela catedră. Nu teoriile abstracte ci lupta de toate zilele, confruntarea cu realităţile trăite, înfruntarea şi învingerea adversităţilor, puteau duce la o eliberare a cugetului, o descătuşare a valorilor, la trezirea conştiinţei de Român, nu mai bun şi nici mai rău decât celelalte popoare ci diferit, altul, deci la gestul de solidaritate, singurul capabil să rezolve această tragic de complicată situaţie. Cu tenacitate, cu perseverenţă, zi de zi şi ani de-a rândul, cu o voinţă de nezdruncinat, Codreanu va porni si va realiza această operă de educaţie, de curăţire, absolut necesară procesului de regenerare morală de clădirea unui nou orizont pentru destinul românesc.

Dar pentruca tot acest efort să nu fie zadarnic, era nevoie de o ruptură. Tineretul nu mai trebuia să alimenteze oficinele politice ale partidelor. De aceea el se va adresa cu prioritate tineretului, depozit de generozitate, de idealism şi dezinteres, necontaminat încă de politicianism, mai ales că majoritatea venea dela ţară, din mediul încă sănătos al neamului. O întreagă generaţie de tineri la care se va alătura o pleiadă de intelectuali de foarte înaltă ţinută morală din generaţia care-i preceda, vor pune umărul la această extraordinară întreprindere, unică în felul ei, de fundare a unei noi mentalităţi, a unei societăţi în care stârpitura morală, chiulangiul, afaceristul, mincinosul nu-şi vor mai clădi aşezare.

Stâlpii pe care se va sprijini această nouă educaţie vor fi: individul, familia neamul, credinţa creştină, acceptate în ordinea unei ierarhizări crescânde în care Dumnezeu rămâne permanent referinţa capitală. In această structură ierarhizată, în cadrul ei, se vor rezolva toate problemele puse, Monarhie, elită spirituală, proprietate, onoare, munca cinstită, respectul persoanei umane, spiritul de jertfă, solidaritatea naţională, toate aceste valori indisolubil legate unele de altele şi inoperante luate separat, vor fi insuflate de Codreanu unei întregi generaţii, ţâşnită miraculos din lumea satelor sau din mica burghezie de provincie abia înfiripată şi deja supusă tuturor tentaţiilor, dar mai ales presiunilor puterilor financiare străine.

Rezultatul acestei acţiuni n'a întârziat să apară. O nouă forţă politică îşi făcea intrarea pe scena românească. Ce a urmat se ştie. Cum s'a ajuns la această forţă şi dece a trebuit să fie sacrificată de orbirea politicienilor înhămaţi la caruri străine se dezvăluie încetul cu încetul din paginile dramatice ale acestei cărţi. Dar se mai degajează ceva care în ciuda furtunilor şi distrugerilor de peste cincizeci de ani, în ciuda miilor de morminte presărate pe întinsul întregii Românii, ne încredinţează că speranţa unei renaşteri nu este pierdută. In paginile acestor texte stă, ca o comoară ascunsă, sâmburele de lumină ce jalonează drumul pe care va trebui să meargă cei ce vor veni, cei ce vor avea în mâinile lor noul destin al românismului, eliberat de domnia satanei. Previziunile lui Codreanu s'au realizat. Neamul românesc a fost dus în robie de orbirea pătimaşe a acelor care nu vedeau şi nu aveau altă preocupare decât propriile lor interese meschine. Se va realiza şi viziunea lui, visată de generaţia sacrificată, aceea a unei Românii "ca soarele sfânt de pe cer", cum visase şi scrisese cel care a fost braţul lui drept, fratele lui de gând şi de faptă, şi care a pecetluit ca şi Codreanu crezul în acest soare cu propria lui viaţă.

La volumul respectiv a fost adăugat un mic opuscul de câteva zeci de pagini dactilografiate. Titlul modest al opusculului, "Citate culese din documente privind Mişcarea Legionară 1933-1938" ascunde mărturisiri cutremurătoare. Niciodată cinismul şi dispreţul pentru propriile "convingeri" nu au îmbrăcat o haină mai conformă. Meditaţia asupra lor este poate şi mai importantă decât asupra textelor lui Codreanu, mai ales pentru cunoaşterea profilului omului politic român dătător de lecţii morale, umane, democratice. Eu nu pot adăuga nimic altceva. Ba nu: voi extrage câteva frânturi de fraze care vor constitui un fel de rezumat.

Vulcănescu, pe patul de moarte, la Aiud îşi însuşea într'un fel şi generaliza o

Continuare în pag.8

ÎNSEMNĂRI PE MARGINEA CĂRȚII LUI D. BACU: DESPRE "PITEȘTI"

Ion HALMAGHI

Arestările din 14/15 Mai 1948 reprezintă un moment esențial în strategia de luptă a partidului comunist. Este momentul de mare încercare al comuniștilor, căci este vorba de trânta cu mișcarea legionară, pe care au lăsat-o la urmă, pentru a dispune de forțele necesare de izbire. Partidul comunist lichidase puterea armată, instituțiile tradiționale ale statului, partidele politice existente, și rezistența ideologică a muncitorimii, care nu s'a lăsat ușor prinsă în lanțurile sindicalismului dirijat de comuniști. A fost lichidată monarhia și orice rezistență a intelectualității iar preoțimea ortodoxă a fost antrenată - cu majoritatea ierarhilor ei - într'o poziție de duplicitate periculoasă, la început, și apoi, de colaborare efectivă, deși parțială, cu interesele sociale ale partidului. Pe plan politic, singura formațiune care le oferea comuniștilor greutăți și surprize era a legionarilor; pe planul social, țărănimea își păstra cumpătul printr'o rezistență care nu era pasivă, ci reprezenta o structură puternică de conservare, peste care nu se putea trece cu ușurință căci avea o tinctură milenară, deci aproape invincibilă, și , în fine, pe planul spiritual, Biserica Unită întruchipa luciditatea conștiinței românești creștine, dinamică și ireductibilă în opoziția ei față de avansurile comuniste.

Odată cu arestările celor din "grupul Bujoi" comuniștii și-au dat seama de caracterul de coaliție națională pe care-l avea acest grup și de posibilitățile de dezvoltare ale grupului, în interior, și de perspectivele pe care le avea în lumea occidentală. Inginerul Alexandru Pop și profesorul Gheorghe Manu, care erau factorii principali ai grupului, făceau legătura cu mișcarea legionară și, atunci când partidul comunist și-a dat seama de acest lucru, de noua situație și reprofilare politică interioară, pe care nu o prevăzuseră, au intrat în panică, și au dat semnalul de atac înainte de ora programată. Au trecut îndată la arestări și anchete, în cursul cărora, din cauza lipsei de personal și cadre pregătite, s'a simțit nevoia de prezența specialiștilor și consilierilor sovietici.

Arestările din 14/15 Mai 1948, care au durat apoi cu intensitate până în luna August, au depășit toate calculele comuniste, căci s'a ajuns la cifra de circa 12 mii de persoane arestate. Pe comuniștii români, această cifră i-a "îngrozit" iar pe consilierii sovietici i-a "uimit". Marea lor încurcătură a fost în momentul în care au realizat faptul că pe lângă cadrele vechi legionare, se găseau în detenție un număr impresionant de tineri - studenți și elevi - a căror prezență părea absurdă și inexplicabilă după canoanele lor de gândire politică!

Corneliu Codreanu dispăruse și nu mai putea exercita influența lui asupra celor tineri, nici fascinația lui, prin care era cunoscut altă dată. Cum se explică, totuși, prezența acestui tineret român, conștient de faptele, hotărîrile lui, ca și de condițiile de luptă în care se găsea? Aceasta a fost întrebarea unui general sovietic (care se găsea la Ministerul de interne în luna Iunie 1948) adresată cu "uimire" unuia dintre conducătorii studenților arestați, care apoi a fost adus într'o stare de nebunie, la re-educările din Pitești.

Tineretul studențesc. Nu se poate trece cu vederea că tineretul român din vremea aceea a avut o adevărată ținută de luptători pentru cauza națională. Tineretul universitar al partidului liberal era entuziasmat de sentimentele naționale, era un tineret de elită, bine pregătit, distins în acțiunile sale și cu o frumoasă pregătire ideologică, față de comunism. Mihail Fărcășanu a jucat un rol însemnat în pregătirea acestui tineret liberal, un rol care se poate afirma că a fost excepțional. Când se vor strânge vreodată textele articolelor sale, se va aduce un adevărat serviciu culturii politice din România și se vor putea înțelege mai bine acțiunile tineretului liberal universitar.

In general, partidul liberal nu era, în 1948, îndreptat spre o trântă voinicească cu comuniștii; de aceea nu a accentuat ideea organizării tinererului din cadrele partidului. Ceea ce s'a făcut a fost limitat la un număr restrâns. Iar, FARCASANU nu a mai putut rezista presiunilor și urmăririi de către securitatea comunistă, și a fost nevoit să treacă granița în lumea liberă. Deși era membru declarat și înregistrat oficial, Fărcășanu a fost etichetat ca "fascist", "nazist" sau "legionar", de către propaganda comuniștilor. Dar, atunci, ca și azi de altfel, astfel de epitete iresponsabile circulau fără nici un fel de considerare a bunului simț.

Tineretul partidului național țărănesc a fost mai bine organizat și, prin conducători pricepuți a format centre de acțiune în toate orașele universitare; acest tineret avea și un larg suport de "massă", căci Iuliu Maniu, personal, acceptase ideea de organizare a unui grup de studenți, chiar în ciuda lui Nicolae Penescu, care era secretarul general al partidului, care duce la o politică de flexibilitate și diplomație: nu prevedea ciocnirea dură între forțele naționale și partidul comunist. Iuliu Maniu, după experiențele făcute, îndată după 23 August, și-a dat seama că realitatea din țară va duce inevitabil la o ciocnire cu comuniștii și a dat libertate tineretului să se organizeze, pentru o astfel de eventualitate. Desigur, a fost prea târziu, dar asta este o altă chestiune. Important este faptul că tineretul național țărănesc s'a apucat de treabă.

Tineretul național țărănesc începuse să pregătească centre pentru acțiuni de partizani, un lucru care este greu de priceput de acei care nu au trăit condițiile de viață din țară, în anii aceia. Acest tineret a realizat câteva manifestații, care vor fi însemnate cu un special caracter istoric, de viitor. Una dintre cele mai semnificative și de mari proporții a fost înmormântarea studentului medicinist Iaclovov, dela Iași, care a fost ucis de comuniști. Cu ocazia înmormântării, tineretul național țărănesc a organizat funeraliile cu o adevărată "punere în scenă" în aer liber, ca să sublinieze tragedia și importanța națională a acestei crime.

Tineretul legionar era cel mai bine orientat ideologic, în momentele istorice de atunci. Era organizat în toate centrele universitare și condus de elemente capabile, active și cu autoritate morală. La fel, și Frățiile de cruce, care activau în numeroase centre urbane și chiar în satele din anumite zone ale țării. Acest tineret a dat mult de furcă autorităților comuniste și conducătorilor comuniști din comitetul central. In perioada anchetelor nu a fost posibil să fie înduplecat sau prins în capcanele trădărilor care să ajute pe anchetatori și pe securitate să procedeze la alte arestări, mai ales că își dădeau seama de ramificațiile de care dispune tineretul legionar.

In cursul acelor anchete din primăvara lui 1948, partidul comunist s'a apucat să elaboreze un program prin care, până la urmă, să poată desființa tineretul legionar și spiritul legionar din rândurile tinerimii române. Aceasta era cu atât mai necesar cu cât au apărut deja formațiuni de partizani de tineret, în munți, și acestea apăreau comuniștilor ca un pericol serios, căci se cunoaștea însemnătatea partizanatului din Crimeia. In special, a prezentat o problemă serioasă pentru partidul comunist existența partizanilor din Munții Făgărașului, care au rezistat până în 1956, când au căzut prin trădare. Seful lor, Ion Gavrilă, student la Agronomie, la Universitatea din Cluj, a strâns în jurul lui un număr de frați de cruce și studenți, care au stăpânit, la propriu, zona din Munții Făgărașului, cu acțiunile și prezența lor, pe care nu au putut-o înfrânge batalioanele comuniste militare, decât prin trădare. Seful acestor partizani, a murit de moarte decebalică, căci nu s'a lăsat atras în capcana securității. Existența acestui grup, cel mai important din istoria de după 1948, a fost posibilă prin sprijinul tuturor satelor, dela Brașov până la Sibiu și dela Negoiul până în Câmpia Târnavelor, ai căror țărani i-au adăpostit pe tinerii partizani și le-au asigurat subsistența alimentară și vestimentară. Un capitol din cele mai eroice ale luptelor anticomuniste, din România.

Izolarea României. Tara întreagă era, în 1948, într'o izolare completă, prin barierele impuse de Rusia Sovietică și noul regim comunist, pe care nu-l mai interesa lumea occidentală. Acest regim comunist, satelit al Moscovei, urmărea să creeze o societate nouă, și să înlocuiască tradițiile, instituțiile și toate formele de viață istorică românească, căci altfel nu era posibilă "noua societate" intemeiată pe concepția marxismului. Deoarece în România nu erau condiții favorabile pentru a începe clădirea unei noi societăți, și deoarece în România întreaga structură de viață socială se opunea prin înseși elementele componente ale existenței românești, partidul comunist, dominat de forțe străine, chiar din interiorul comitetului central, a luat măsuri radicale pentru eradicarea oricăror urme de viață și specific românesc. Conducătorii comuniști, care dominau comitetul central erau "străini de neam" cum spusese (de altfel prea târziu) generalul Rădescu, și cum știa întreg poporul român. Ei nu aveau nici o adeziune la sufletul românesc și, încă mai mult, nu reprezentau absolut nimic în viața poporului român, decât o adunătură de aventurieri, care lucrau sub tutela Moscovei.

In același timp, lumea occidentală era și ea străină de ceea ce se întâmpla în România. Nu avea nici percepția stărilor de lucru și nici un fel de interes imediat. Această lume occidentală își vedea de nevoile ei imediate, apărute după terminarea războiului și conducerea ei politică nu excela în viziuni de mari cuprinderi, pentru a putea desprinde firele de evoluție istorică viitoare și a vedea tragedia care se revărsa peste Europa răsăriteană. România, care apărase Europa împotriva tuturor invaziilor din Răsărit și stătea ca o cetate de veghe pentru Europa, a fost complet abandonată. Comisia de Armistițiu pentru România, compusă de Puterile Aliate (America, Anglia și Franța) și din Rusia Sovietică a fost o adevărată farsă politică, un joc naiv de copii, prin care s'a disprețuit soarta poporului român; toate problemele legate de obligațiile acestei comisii erau rezolvate numai de Rusia Sovietică, fără nici o participare a Puterilor Aliate. Ori de câte ori se apela la sprijinul aliaților, solicitanții români erau trimiși la reprezentantul sovietic. Deci, România a fost lăsată pradă Sovietelor. Partidul comunist român, sub patronajul Moscovei, a devenit, stăpânul țării, fără concurență și fără alternativă.

Această situație a creat comuniștilor români un complex de superioritate, complet ilegitim, dar explicabil psihologic, și le-a îngăduit să treacă la formularea unei politici prin care să distrugă, întâi de toate, tot ce era național, creștin și milenar în viața poporului. Ei nu pricepeau rațiunea lor de a fi, decât prin demolare, indiferent de consecințele acestei demolări.

Aceasta era situația din România la arestarea "grupului Bujoi" și la arestările din 14/15 Mai 1948. Procesul "grupului Bujoi" a fost judecat în grabă, căci prezenta o încurcătură pentru partidul comunist, și au vroit să dea două lovituri dintr'o dată: 1) să nu se vădească caracterul de coaliție al acestui grup și extinderea lui în spre lumea occidentală și 2) mișcarea legionară să apară ca o anexă a acestui grup, deși realitatea era tocmai alta, era vorba de o coaliție națională, singura validă la timpul acela. Pe de altă parte, partidului îi rămânea timp disponibil să se ocupe cu formularea unei soluții prin care să extermineze spiritul legionar și orice urmă de ideologie legionară. In felul acesta, s'a scornit cele mai înfiorătoare metode de aplicat deținuților tineri dela închisoarea Pitești.

Tot ce-a fost ură împotriva poporului român, din partea comuniștilor și a Sovieticilor s'a adunat în pornirea de exterminare a tineretului român. Toate acestea le descrie în forma cea mai corectă Dumitru Bacu în cartea lui, atât cât a putut culege, deși materialul este imens și, poate, odată va ieși la suprafață, ca să fie cunoscut de toată lumea. Rândul viitor vom trece la analiza cărții cu câteva date suplimentare.

PE MARGINEA UNOR TEXTE

Urmare din pag.7

dimensiune a ultimei voințe a tuturor legionarilor înainte de a-și da sufletul: "să nu mă răzbunați". Ceea ce va spune peste ani și în același spirit creștin părintele Calciu despre închisoarea și chinurile dela Pitești: "Si ne iartă nouă greșalele noastre, precum și noi iertăm greșiților noștri". Dar pentruca să nu mai fie nevoie de a ierta încă odată este bine să ne aducem aminte și de jurământul biblic "de te voi uita Ierusalime..." Si nu vom uita decât atunci când vom pleca și noi să ne alăturăm cohortelor celor martirizați.

Si acum textele:După lovitura de stat și instaurarea dictaturii regale, deci după Februarie 1938, iată ce notează Armand Călinescu în "Memorii": "Lungă întrevedere cu Gavrilă Marinescu, la mine acasă; Tătărescu a avut inițiativa numirii lui în guvern ... Rex l-a convins și el .... Când s'a întors Rex în București, Duminică, l-a chemat de dimineață ... convins de primejdia Gărzii de Fier și de necesitatea represiunii. Gabriel .... primește cu condiția de a i se aproba planul .... nu merge la Consiliu .... să fie lăsat să lucreze liber. S'a primit propunerea ... să suprime pe Codreanu și vreo treizeci de gardiști .... echipe din 200 de pușcăriași, lovitura într'o noapte".

In dimineața zilei de 30 Noembrie autoritățile statului român dădeau publicității următorul comunicat:

"In noaptea de 29 / 30 Noembrie s'a făcut un transfer de condamnați dela închisoarea Râmnicul-Sărat la București-Jilava. Pe șoseaua .... automobilele au fost atacate .... transferații profitând .... au sărit din mașini .... Jandarmii, după somațiile legale, au făcut uz de armă. " După care urmează numele celor 14 persoane "împușcate", începând cu Codreanu.

Peste doi ani, în toamna lui 1940 în cadrul anchetei, maiorul Dinulescu, șeful transportului amintit, declara la rândul lui:

"Am fost chemat de fostul Președinte de Consiliu, Călinescu .... mi-a declarat că pentru motive politice .... trebuiau uciși .... Legionarii au fost scoși din închisoare .... au fost puși într'un camion .... legați cu brațele la spate .... nu puteau face nici cea mai mică mișcare .... la un semn jandarmii au scos .... o sfoară (frânghie) .... au strâns-o în jurul gâtului .... au fost sugrumați .... ne-am îndreptat spre fortul Jilava... asupra cadavrelor s'a tras - din ordinul primului procuror Zeciu - câte un foc de revolver sau de armă ... un medic a constatat ... cadavrele au fost aruncate în groapă ... s'a aruncat pământ ... dezgropate ... sticle cu acid sulfuric ... placă grea de ciment ... fiecare jandarm a primit câte 20.000 de lei."

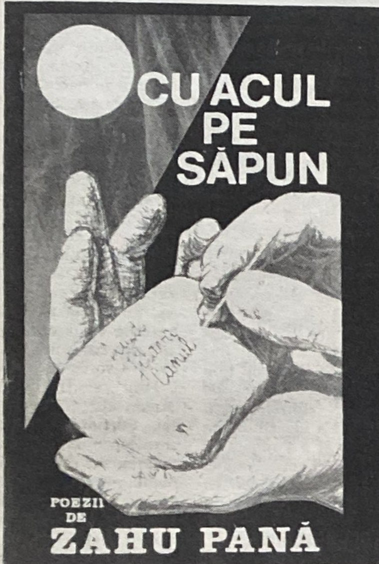
Cine are urechi de auzit...

CRONICI

Literare-Artistice-Culturale din exil și din țară

Obsesia privațiunii de libertate, a chinurilor, a spaimelor neîncetate, îl conduc pe fostul deținut politic ani în șir după eliberarea lui din temniță, uneori chiar până la moarte. In orice clipă și'n orice loc fostul deținut are tresărirea nesiguranței, a sfârtecării ființei, a morții, o spaimă escatologică îl urmărește în toate ascunzișurile vieții fără să poată să-și regăsească liniștea și echilibrul de care are atâta nevoie. Ocna comunistă cu toate ororile și cruzimile ei are misiunea pentru a distruge ființa umană până dincolo de moarte, dela suferințele fizice, la depersonalizare, la sfărâmarea spiritului, la schilodirea monstruoasă a tot ce are omul material și spiritual.

Inchisorile acestui regim politic și-au exercitat acțiunea de nimicire a omului, îndreptându-și crima și toate fără de legile lui împotriva TRINITATII CRESTINE, în special, în mod deliberat fără opreliște însă fără să vadă că în toate există un sfârșit, deoarece în Dumnezeu nu poți lovi cu securea, securea îndreptată împotriva Lui se întoarce ca bumerangul asupra ucigașilor. Dovadă că toate ies la iveală, anticriștii și ucigașii se sugrumă între ei fiind afișați pe toate zidurile și tribunalele lumii, cu grele capete de acuzare.

In fond nu coloratura politică, de orice natură ar fi fost ea, i-a condus pe acești asasini spre crima premeditată în masă împotriva umanității, acestea sunt pretexte pentru a fi într'o măsură oarecare justificați, pentru a avea circumstanțe atenuante, ci distrugerea națiunii însăși, distrugerea esenței naționale, a ființei unui popor.

Cine a urmărit cu atenție ce s'a petrecut și se petrece în România își dă perfect de bine seama care este dedesubtul acestor crime, iar problema socială de care se face caz rămâne suspendată și amendată de însuși sistemul care generează aceste atrocități.

Si cartea de poezii cu titlul atât de sugestiv "Cu acul pe săpun" a lui Zahu Pană este creată sub imperiul morții, al frigului, al foamei, al zguduirilor fizice și morale, al obsesiilor fără de sfârșit.

Autorul însuși a fost unul dintre acei care a servit drept element de experiență pe propriul său trup și suflet și el face parte dintre torturații pe care-l obsedează satanicele metode de distrugere umană.

Autorul cărții și-a creat poezia vieții din suferință și neliniște, din obsesia unui zbucium fără odihnă, poezie care și-a cerut o dezlegare, o eliberare, o ușurare spre izbăvire și liniște, lucru pe care-l declară însuși poetul în poezia ce poartă titlul cărții "Cu acul pe săpun".

"Cuvinte reci, voi gânduri de'nchisoare, /voi răni deschise, urme de cătușe/și voi obloane'nchise pentru soare, /tu ochi spion clipind viclean prin ușe. / Anchetatorii și gardieni, voi brute, /voi furi de libertate și credință /ce-ați semănat orori necunoscute, / vătafi de chinuri și de suferințe / Voi zile înșirate ca pe ață / și viața noastră, palidă-arătare, / voi ani trăiți în noapte și în ceață, zbătuți în chinuită sugrumare". Lirica lui Zahu Pană ca și aceea a lui Radu Gyr, Nichifor Crainic și a altora este un autentic document de acuzare împotriva regimului politic, este o probă concludentă a suferinței umane, suferință care merge până în cele mai îndepărtate străfunduri ale ființei noastre. Un destin nemilos l-a urmărit pe autor și i-a măcinat existența, fără însă să dispere și nici să afișeze un dramatism care să impresioneze, el denunță cu demnitate un adevăr trist pe care ni-l descoperă, un adevăr căruia a fost nevoit să i se supună cu întreg neamul său: "Iată / tinerețea mea zbuciumată! / Anii mei / de trei ori în necazuri trăiți / dar în bucurii niciodată, /odihnesc aici! /Oprește-ți pasul lângă ei, o clipă, /grăbite cititor și stai cu ei, / s'au dus ca fluturarea de aripă, /dar au fost plini de vise, anii mei/ Subțiri și'nalți, lipsiți de clorofilă, / n'au fost văzuți de lună nici de soare... / Intoarce, rar, o filă după filă, / că rana este-a Neamului ....și doare" (Prefață). Pentru mulți care nu-și pot realiza suferințele acelora care au trecut prin torturile acestor închisori este un miracol cum acești răstigniți au putut supraviețui, când trupurile lor erau epuizate, tumefiate și măcinate la maximum de orice rezistență.

Rezistența și-au găsit-o numai în resursele lor morale și spirituale în sufletul care nu voia să cedeze în fața netrebniciilor criminale, acolo însă unde forța sufletească scădea din intensitate, condamnatul era pierdut, fie că moartea fizică era iminentă ori deținutul din slăbiciune morală devenea unealta ucigașilor. In "Ora stingerii" poetul ne mărturisește acest lucru printr'un strigăt de disperare și durere: "In suflete prea chinuite / se lasă o mană cerească / pe care, nicicând unii oameni / n'o cred, nici nu pot s'o cunoască...." Aspectul celular este apocaliptic, loc de tortură și putrezire a acelor ființe care nu au vina decât că s'au născut, sufletul lor refuzând hotărît regimul politic din țară: Privești în jur, e totu'n întuneric, / dar ochii prind încet să descifreze / câte-un profil de craniu, oameni, oameni, / și'n ochi privirile scânteietor de treze". (In celulă).

Altădată imaginea condamnaților dela canalul morții scoate la iveală un tablou dantesc de infern, unde totul ia înfățișare grotescă de coșmar halucinant și cavernos, aducând pe alocuri în verbiaj și imagine cu unele poezii din "Flori de mucegai" ale "controversatului" Tudor Arghezi, cum îi place autorului nostru să-i spună, "controversat" dar unul dintre cei mai mari poeți, care susține patrimoniul național românesc alături de Eminescu, Blaga, Ion Barbu ori Bacovia, nereușind nici un poet din generația următoare să-l egaleze. Iată versurile: Halucinați de norme obsedante și chinuiți de foame și de boli, trec răvășiți ca umbrele lui Dante din negrele infernuri de soboli .... Cu dealu'n piept ei urcă serpentina să ducă lutul blestemat pe creastă, și pare că se năruie cu tina și viața urgisită și nefastă. Sus pe talaz par niște răstigniți - cu trupul plin de vânătăi și bube - își încordează mușchii fleșcăiți și-apoi se prăbușesc peste hulube..." (La roabe).

Suferința este atât de mare în trupul și sufletul întemnițatului, încât îți lasă impresia unui cataclism care nu se mai sfârșește, o suferință care îi acoperă întreaga-i făptura într'o noapte perpetuă de urgie: "Si rogojina de pe dușumea își încovoaie paiele, covrig; îmi este foame, mamă, și mi-e frig și gem urgii de foc în carnea mea! întreaga noapte n'am putut să dorm și din celule se-auzeau mereu, genunchii roși chemând pe Dumnezeu în murmurul de rugă, uniform." (Ger).

Doar Iisus poate cu adevărat să-i înțeleagă durerea, numai El poate să-i redea rezistența și echilibrul condamnatului în așa fel încât dorința se metamorfozează datorită credinței într'o reală viziune biblică, așa cum și-o realizează Radu Gyr în poezia "Iisus în celulă" și în mod invers, mai bine spus aleatoriu, depinzând de o situație viitoare fortuită la Zahu Pană în poezia "Vizita", însă dorința poetului este greu de realizat sau deloc, căci vizita adevărată o efectuează satanicul spion inchizitor: "Urmează-mă Afară e Puterea și scaune lipsite de domnii! / Eu i-am răspuns: - Rămân printre stafii / să'mpart cu ele temnița și fierea! / -Urmează-mă /Cu rumenite pâini/ belșugul ți se pleacă'ngenunchiat! Eu i-am răspuns: / - Rămân înfometat / dar nu pot să jertfesc la doi stăpâni! / ..../Departe, peste gardul dintre noi / Iisus mă aștepta s'ajung la El! "Una dintre cele mai zguduitoare poezii din ciclul "Cu acul pe săpun" ni se pare că ar fi "Cimitirul trei plopi." Impresionantele aspecte care se succed ale unui dezastru apocaliptic se înscriu într'un inventar istoric și universal, fiind o dovadă sângeroasă pentru veșnicie și umanitate privind o epocă fără asemănare în cruzime și monstruozități. Dacă viziunile din Infernul lui Dante sunt ficțiuni, viziuni ce ar fi putut fi sau ar putea să fie, infernul provocat de comunism este o realitate crudă a unei epoci bolnave, în care unii oameni devin elemente satanice de tortură împotriva adevăratului om pentru a-și satisface bestialele instincte animalice:

"De-ar da inimile flori / ele-ar crește până'n nori. / De ar da creierii mană / tot pământu-ar avea hrană / fără ploaie, fără stropi, doar cu morții din Trei Plopi! ..... /Azvârliți cu tot amarul, /morții își fac inventarul: /unuia-i lipsește-o mână, / fiindcă mort de-o săptămână, /l-au lăsat zălog șicanii / să-l mănânce șobolanii..... / Altuia, din toți mai lung, /văzând scânduri că n'ajung / să-l încapă în sicriu, (c'avea încă, fiind viu, / fiarele intrate'n glezne) / cioclilor le-a fost mai lesne, /ca să-i scoată fiarele, /să-i taie picioarele/ Alții parcă vin din lupte, / au mai multe coaste rupte/ (frânte'n drugii de anchete / când erau zdrobiți cu sete)." Există în poezia lui Zahu Pană o tendință spre povestirea faptului, a faptului dramatic, în fond întregul volum schițează obsedant evenimentul tragic, o împletire între lirism și epic, la care poetul ia parte cu aceeași intensitate sufletească, contopind totul în retorta suferințelor sale care de altfel sunt și ale celor din jur. Din acest punct se desprinde și faptul dramatic ocazional care ia naștere în momentul halucinant de sfâșietor al acelor sinucişi sau executați ca exemplele din poeziile "Ancheta", "Moartea fratelui de cruce", "Autoeliberare", sau "Evadare". Cartea de poezii a lui Zahu Pană, având ca titlul generic "Cu acul pe săpun" cuprinde un întreg ciclu în care sunt incluse și subcapitolele din partea a doua a cărții, de exemplu: "Cadrilater", "1944", "Interludii" și "Din exil".

Ponderea cade însă pe primul capitol care poartă titlul cărții și care ar putea să formeze singur un volum al suferinței neamului.

Subcapitolele "Cadrilater", "1944" și "Interludii", fără subcapitolul "Din exil" poartă în ele amprenta scriitorului de factură sudică, balcanică așa cum îi vedea G. Călinescu pe I.L. Caragiale, Arghezi, Minulescu, I. Barbu sau Matei Caragiale, atât prin expansivitatea și libertatea imaginii cât și prin limbajul variat, antrenant și colorat cu elemente sud-dunărene, autorul însuși provine din Macedonia, emigrează în Cadrilater, având tot timpul un drum sinuos și plin de primejdii, primejdii de care nu a scăpat căci după ce luptă pe frontul din Răsărit, evadează din lagărul sovietic după 1944, apoi funcționează un timp ca funcționar la Ministerul de Finanțe, este arestat politic și cutreeră închisorile comuniste timp de 13 ani, până când în 1976 emigrează în Statele-Unite. In capitolul "Cadrilater", unele influențe și rezonanțe barbiene sunt vizibile ca în "Seleah": "Seleah, ispită vie din cintean, / vreau să te sorb din mândru filigean / și'n nopți de vis, cu vălul des, de sită, / să-mi fii Seherezadă nenuntită...." Alteori frontul îi dă poetului un sentiment de măreție și de sfințire în același timp, căci sacru e pământul țării pe care îl apără: "S'a închis o viață, alta nouă s'a deschis! / Avântați în necunoscut ca într'un vis, / puhoaiele ce vin, le stăvilim în flinte / și sfințim întreg ogorul cu morminte...." (Plecarea).

Sufletul exilatului este într'un continuu zbucium, într'o continuă luptă cu el însuși, cu acei care au împărțit lumea pe arginți și momele.

Sufletul lui își ridică glasul incendiar și-și revendică dreptatea și adevărul din neam în neam: "Aflat-a Apusul de pacostea noastră/ și-America plină de zgârie nori? / O simplă privire deaveau pe fereastră, /le-ar fi îndeajuns pentru mii de fiori..." (Mesaj). Poet al durerii, Zahu Pană, dar și al forței neamului său, zbuciumat ca Aron Cotruș, împilat de soartă dar liber și neînvins, poetul își poartă cuvântul însângerat prin vremi fără loc și odihnă, un pelerin al poporului român, creștin ce se înalță prin credință și cruce.

Gheorghe RĂDULESCU

Volumul de poezii "CU ACUL PE SAPUN" al poetului Zahu Pană, se poate procura, scriind la adresele de mai jos:

-Canada:	- Statele Unite:	- Europa:
Tudor Murgoci P.O.Rockton Ontario, L0R 1X0 Canada	Zahu Pană 133 Bennett Avenue Yonkers, N.Y. 10701 U.S.A.	Librairie du Savoir 5 Rue Malebranche 75005 Paris France

Prețul unui volum este de US $18,00, plus expediția.

Pagini de jurnal ***de Andrei PANDREA***

CENTENAR MIHAIL EMINESCU

1850-1889

-Mare Voievod şi Domn al Fiinţei Româneşti-

-continuare şi sfârşit-

"EMINESCU IN TRADUCERI", a doua "masă rotundă", îi reuneşte, în jurul lui Aurel Răuţă, pe Doamna Rosa del Conte, Nicu Caranica, Sanda Stolojan, Al. Ciorănescu şi Al. Niculescu.

Arătând că în limba spaniolă nu există echivalent pentru seară, A Răuţă subliniază greutatea de a traduce "Sara pe deal". Dacă există un limbaj al gesturilor, transnaţional, traducerea lingvistică este fie intralingvistică fie interlingvistică.

Problema permanentă îi aşează faţă în faţă pe cel ce dă şi pe cel ce primeşte. Se apropie cititorul de textul străin, sau textul de lector! Si cum?

***

N. CARANICA - Problema traducerii, exerciţiu universal, cere o autonomie în limba în care se traduce. Melancolia enigmatică şi vraja poeziei eminesciene sunt, în mod natural, intraductibile. Ceea ce nu înseamnă că din Eminescu nu se poate traduce ceva. Leopardi e intraductibil. Dar şi din el se poate traduce. Natura prozodiei, inseparabilă de limbă, este caracteristică fiecărei limbi. Prozodia noastră, aparte de cele franceză şi italiană, este apropiată de cea germană. Prozodia eminesciană, faţă de cea franceză este ca o lamă de cuţit. Un Eminescu inanalizabil este netraductibil.

***

Sanda STOLOJAN, pornind dela câteva traduceri proprii, explică unele dificultăţi ale traducerii. Roman Jakobson se întreabă (şi nu numai el) - să fie poezia prin definiţie intraductibilă?

Se fac azi traduceri admirabile în româneşte. Dar Eminescu este abia la început. Blaga, de exemplu, este mai uşor de tradus. Traducerea, care este creaţie, poate fi imitativă, adaptativă, informativă, interpretativă, aluzivă, cu rimă, fără rimă etc. In traducere se alege, se sacrifică. Uneori este imposibil să traduci tot.Există şi exces de fidelitate faţă de text. Nu spunea Paul Valery că "Fidelitatea care se limitează la sens e o trădare?"

***

Al. CIORANESCU. Problema intraductibilului este valabilă pentru toţi poeţii. Fidelitatea traducerii depinde de mesaj, de discursul poetic şi de particularităţile sale, de ritm, de rimă. Traducătorul se obligă la o lege care nu este a lui. Există condiţii nenecesare. Poezia nu e rima care e dorită, dar ce se poate înlătura. Claritatea textului poate fi totală. Traducătorul interpretează şi alege; lipsa de precizie poate fi, poetic, fertilă. Bruscarea limbii, pleonasmele ("coboară în jos"), joaca cu structurile gramaticale şi sintaxa - sunt admise. Multe poezii sunt banalităţi, vorbării retorice, încărcate de vrajă printr'un singur cuvânt. Traducătorul ezită între haină şi conţinut. Si până la urmă... nu e sigur, de pildă, că s'ar putea traduce "Doina" în franţuzeşte.

***

Al. NICULESCU. A traduce înseamnă a crea într'un spaţiu care nu mai este al originalului. Si este indispensabilă cunoaşterea mentalităţii, ritmului şi conceptelor româneşti. Armoniile vocalice, expresii prea româneşti - "mie-mi curge Dunărea"- parfumul limbajului (moldovenesc, de exemplu), circumscris la loc şi epocă, unele constrângeri lingvistice - reprezintă tot atâtea piedici în calea traducerii, ca şi problemele interpretării.

***

Rosa del CONTE ne spune că "esenţa secretă a poeziei este incomunibilitatea". Trebue luată în seamă structura metrică şi ritmul. Traducerile sunt bune şi rele. Mai mult rele! Insă exemplu, model de traducere nu există. Cunoaşterea limbii, a esenţei e un principiu fundamental. Libertatea de recreare, de aprofundare a operei, bogăţia conotaţiilor şi sugestiilor, modelul, secretul muzicalităţii - pot ameliora tălmăcirea. Prin traducerea ei, Doamna Rosa del Conte a creat publicului italian posibilitatea cunoaşterii lui Eminescu.

***

Aurel RAUTA prezidează comunicările referitoare la OPERA ISTORICA.

***

Ionel JIANU ni-l situează pe "Mihail Eminescu în istoria culturii româneşti". Cultura este memoria unui popor. S'au scris multe cărţi despre Mihail Eminescu şi mii de articole. Printre ele, unele semnate de Titu Maiorescu, Eugen Lovinescu, Iorga, Perpessicius, Călinescu, Noica. Opera îi este tradusă în 21 limbi. Miron Cristea, viitorul patriarh, îşi susţine teza de doctorat la Budapesta, în 1895, cu "Viaţa şi opera lui Eminescu", în ungureşte. In 1917, Elena Văcărescu, traduce "Doina" în franceză. Prima catedră de limba română "Eminescu" se înfiinţează în 1937 la Nisa.

Poetul îşi trăieşte deplin epoca, în care se consolidează conştiinţa naţională, a existenţei unui neam într'o Românie care va deveni Mare în 1918.

Regele cugetării româneşti stăpâneşte

profund filosofia lui Kant şi Schopenhauer, zboară în imensitatea galaxiilor şi vede linia ondulantă, unduirea, unda. El se ridică la planul mondial şi la cel cosmic.

Eminescu a fost preluat de cultura românească şi de oamenii de cultură autentici, care-l admiră- în spiritul enciclopedic şi'n geniul fascinant, creator al limbii.

Poetul este un factor indispensabil al culturii noastre individuale.

***

Matei CAZACU - "Eminescu şi isotria naţională". Poetul era pasionat de istorie. Lectura lui istorică, imensă, mergea la cronicari, la cronografie, la tratatele vremii - în multe limbi - la Sincai, Haşdeu, Kogălniceanu. Poetul deosebea cicluri şi epoci, turnate în epopei: dacă, daco-romană, barbară, întemeierea, Basarabii, Muşatinii etc. Boierimea se stingea, burghezia - care nu apărea în arhive - n'avea rol politic. Românii sunt un popor de ciobani. Eminescu era un monarhist legitimist, îndrăgostit de istoria neamului său.

***

Pavel CHIHAIA (Munchen) - "Eminescu şi Evul-Mediu". Lecturile lui Eminescu din cronici şi alte scrieri medievale au fost foarte întinse, iar cunoştinţele sale de istorie, uluitoare. "Eminescu stăpânea cu desăvârşire cunoştinţa trecutului românesc(...) nimeni din generaţia lui nu a avut în acest grad instinctul (...) istoriei. E uimit cineva astăzi, la capătul atâtor cercetări minuţioase şi pline de răbdare... cât ştia, cât înţelegea acest om". (N. Iorga). Pentru Eminescu începuturile istoriei Românilor capătă accente mitice. In elementele transfigurate ale trecutului constatăm că, accentuează aspectul spaţiului sau dimensiunea timpului. El caută izvoarele naşterii Românilor şi le inserează în piese dramatice. Inţelegând profund tendinţele şi semnificaţia Evului-Mediu românesc, el compară pe Alexandru cel Bun cu Carol cel Mare - cel care a pus temeiurile culturii europene. Admirabilă intuiţie, izvorîtă din pregătirea sa temeinică şi din trăirea sa adâncă.

***

Adolf ARMBRUSTER (Munchen) - "Eminescu şi Transilvania". "Atracţia obsesivă a românismului ardelean asupra lui Eminescu sau întâmplarea face ca debutul lui să se datoreze lui Iosif Vulcan, care tot el, îi schimbă numele în Eminescu". Deci transilvănenii îşi vor revendica meritul descoperirii, lansării şi impunerii geniului său poetic. Călătorind la Blaj, Sibiu, Alba Iulia şi cu trupa Pascaly, pe la Braşov, Lugoj Timişoara, Arad şi Oraviţa, cunoaşte mai deaproape ardelenii şi bănăţenii. La Viena şi Berlin, caută prietenia ardelenilor. Absenţa poetică a Transilvaniei din opera sa este compensată de prezenţa masivă din scrierile literare şi politice. In "Geniu pustiu" schiţează o viziune a Ardealului. Declanşarea xenofobiei sale profilactice, din grija excesivă pentru soarta culturală şi politică a Românilor, împotriva ameninţărilor reale sau imaginare din partea influenţelor nefaste, ia naştere tot după contactul transilvan.

***

George CIORANESCU- "Eminescu şi renaşterea culturală din Basarabia şi Bucovina de Nord". Eminescu are aici aureolă de apostol. El a dat moldovenilor rupţi de ţară sentimentul apartenenţei spirituale panromâneşti. Eminescu s'a identificat cu Bucovina şi s'a impus ca unul din cei mai vajnici apărători ai Basarabiei. El a fost îmbrăţişat de toată suflarea românească din Bucovina şi Basarabia.

Preţuirea oficială a poetului a fost tardivă şi parţială. Hotărîrea pentru publicarea lui datează din 1941, dar prima ediţie a poeziilor se tipăreşte în 1954, cu 4 ani după traducerea rusă din 1950! Si doi după cea ucrainiană! Intre 1954 şi 1975 s'au pulbicat 17 ediţii, în 100.000 exemplare. Poeziile au declanşat un miracol. Scriitorii tineri l-au luat ca exemplu, scriind într'o limbă de invidiat. Transgresând graniţele poeziei el vine din şi se întoarce în mit, fiind protectorul vieţii culturale şi naţionale din Republica Moldovenească.

***

In comunicarea sa, Nicolae LUPAN face incursiuni în istoria contemporană a teritoriilor ocupate de Ruşi, în calitate de martor şi de ghid competent şi liric, pe meleagurile sfinţite de paşii poetului. Intr'o geografie a străzilor şi caselor, ne duce peste tot pe unde au fost rudele, profesorii şi poetul însuşi, denunţând stâlcirea numelor, pângărirea locuinţelor, pângărirea, minciunile şi mistificările unui 'Biograf" ucrainian Tîrţek, despre Mihail Eminovici, care trăia "cu populaţiile conlocuitoare ale regiunii, Ucrainienii", unii chiar de pe Valea lui Kuzmin (nu cumva, Doamne fereşte, din Codrii Cosminului...)

***

N. BALOTA (Paris), în "Eminescu şi mitul", observă o viziune mitopoetică, de îmbinare a visului, mitului şi versului. Mitologia poeticului are o valoare emblematică. Mitul are un destin civilizator, revelator de sens, ocult, acolo "unde secolii se torc".

***

G. CARAGIANI în "Eminescu şi Aromânii", după ce face o scurtă incursiune în istoria Aromânilor - tracoromâni - macedoromâni, în luptă permanentă pentru conservarea libertăţii şi a limbii, ameninţate de helenism şi panslavism, arată că Turcii ne dădeau mai multă libertate, iar creştinii sunt mai răi. Aceste stări, permanente, erau bine cunoscute lui Eminescu. Acesta, într'un articol din Decembrie 1876, cere libertate religioasă şi şcolară, observând că formaţia teritorială este secundară, şi subliniază legătura macedo-românei cu celelalte limbi romanice.

***

Ion HALMAGHI (America)- "Naţionalismul lui Eminescu". Dimensiunile sentimentului, puterea de expresivitate a limbii române, se leagă de subconştientul etnic. Comunitatea de cugetare românească este confruntată în permanenţă cu Eminescu şi opera lui, cumpănită de simţăminte, idei şi credinţe. Subconştientul etnic, inconştientul, specificul, morţii din morminte, cei ucişi pentru credinţa românească suntem noi. Si trăim prin morţii noştri şi prin Eminescu. Identitatea noastră este Eminescu - azi -aici. Eminescu se sprijină pe tot ce-i românesc. Ideologia naţionalistă eminesciană promovează principiile şi unitatea naţională; axiologic se sprijină pe trecut, prezent şi viitor, în desfăşurarea istoriei şi etic - pe morală şi legea creştină. Exilul românesc se află într'o fază de tranziţie, ca atunci. Dar ce ne poate unifica sufleteşte este plămada credinţei.

Aurel RAUTA rosteşte solemn şi emoţionant: "Cartea Sfântă pe care am deschis-o o închidem acum, dar o păstrăm toată în sufletul nostru. Dorim fierbinte să apucăm libertatea şi independenţa în ţara noastră."

***

Vintilă HORIA rosteşte Cuvântul de încheiere. Cu nostalgie şi căldură, Preşedintele prestigioasei "Fundacion Cultural Rumana" vorbeşte despre cei 36 ani petrecuţi la Madrid, despre Aurel Răuţă - o comoară de om - prietenul energic şi inimos, şi se opreşte la Viena, în Ianuarie 1942... Pe un ger de -20 grade C, bătrânul Dr. Ciobanu îl duce la "Kafe Romania" şi-i arată pe marmora cenuşie a unei mese o urmă de creion chimic: - Uite, vezi, asta a mai rămas din iscălitura lui Eminescu..."

In 1938-39, în atmosfera veselă a Bucureştiului, se intâlneau în jurul lui Horia Niţulescu, - între alţii: Ion

Continuare în pag.11

ANUL EMINESCU

EXILUL ÎN FAŢA LUI EMINESCU

—Prof.Nicolae ILIESCU—

A-l comemora pe Eminescu la o sută de ani dela moartea lui înseamnă - aşa cum verbul a comemora cere - a-l identifica, cei care suntem prezenţi aici, cu ceva care ne este comun şi scump tuturora. Comemorările agnostice, neutre nu pot să fie compatibile cu situaţia noastră de exilaţi şi de fără patrie.

Prezenţa lui Eminescu în mijlocul nostru, la un secol dela întoarcerea lui în repausul din care s'a născut, reprezintă, deci o dimensiune de adevăr, o permanenţă de adevăr, dincolo de circumstanţe şi de timp.

Comemorarea lui mai înseamnă, de asemenea, tot ca urmare a acestei permanenţe de adevăr care-i aparţine, că noi ne-am întâlnit aici - cum spune un poet italian - "siamo venuti a prendere possesso della verità" - să ne însuşim şi noi dimensiunea de adevăr pe care Eminescu ne-a lăsat-o ca ereditate.

Eu sunt convins că aşa cum în planul providenţial al istoriei profeţii şi sfinţii s'au născut pentru a fi coloana de foc şi de lumină în pelerinajul către Dumnezeu, tot aşa s'au născut şi poeţii adevăraţi, ca şi eroii adevăraţi, pentru a fi în timpul lor şi'n naţiunea lor, reflecţiunea luminoasă a aspiraţiunilor cele mai curate şi mai profunde ale poporului respectiv. "Dacă n'am fi noi solitarii - ne-a lăsat scris Vasile Pârvan - lumea s'ar scufunda în marea torbidă a pasiunilor... Noi suntem preoţii aspri ai unei noi religii şi nouă nu ne este permis să tacem nici o concesie răului, căci şi aşa , cu toată rezistenţa noastră, puterile răului rămân imense."

Nici un Român n'a fost, probabil, mai singuratic decât Mihail Eminescu, în timpul istoric în care a trăit. Dar n'a fost un singuratic pe culmile disperării. Dimpotrivă: cuvântul lui, în vers şi'n proză, a reflectat şi s'a identificat cu trăsăturile cele mai autentice ale poporului român şi ale istoriei lui. A devenit sinteza lor. De aceea în articolul Semi-barbaria putea să scrie aproape dogmatic: "Civilizaţia adevărată a unui popor nu consistă în adoptarea, cu deridicata, de legi, forme, instituţii, etichete, haine străine. Ea consistă în dezvoltarea naturală, organică a propriilor puteri,a propriilor facultăţi. Nu există o civilizaţie umană generală, accesibilă tuturor oamenilor în acelaşi grad şi în acelaşi chip". Există, deci, putem continua noi astăzi, o matrice stilistică caracteristică şi inviolabilă a oricărei naţiuni. Când Eminescu scria că Românii sunt "un popor aşezat " se referea la această stabilitate de valori, dela care orice abatere aduce cu sine decăderea din românism. "...oricine va voi să definească marele mister al existenţei - scrie în articolul Desvoltarea istorică - va vedea că el consistă în împrospătarea continuă a fondului şi păstrarea formelor. Forme vechi dar spirit pururea nou".

S'a sugerat de mai multe ori ca să nu se mai vorbească de scrierile "politice" ale lui Mihail Eminescu. Dar aceste scrieri, sub forma de articole de ziar, nu au izvorit, în esenţa lor, din consideraţii exclusiv empirice. Dezbaterile de ordin istoric-contemporan care stau la baza acestor scrieri, publicate în coloanele ziarului Timpul, reprezintă şi ele un aspect intrinsec al conflictului, general şi permanent, în conştiinţa poetului, între realitatea mercantilistă care domina scena politică în acel timp, şi lumea ideală a valorilor etice de ordin universal. A crede şi a elogia supremaţia morală asupra calculelor meschine ale oamenilor burţii nu e ceva de care să ne fie ruşine. Dela Virgil la Dante, La Pascal şi la Shakespeare, dela Manzoni la Dostoevski şi la Pirandello ceea ce a separat omul de vită a fost tocmai această potenţială supremaţie a spiritului divin în om.

Pe de altă parte, repetând cuvintele lui Metternich, "Pune în discuţie un contract şi ai o revoluţie dejă pregătită", poziţia lui Eminescu în problema socială nu e altceva decât opţiunea pentru lumea valorilor în care sufletul lui şi fiinţa neamului se deschid către absolut. Singurătatea, sau mai bine zis latura meditativă şi contemplativă a poetului, nu poate fi corect interpretată decât dacă o integrăm în activitatea lui combativă în serviciul spiritualităţii româneşti.

In acest sens, despărţirea de materie, singurătatea lui Eminescu nu reprezintă un refuz al comuniunii cu societatea umană. Dimpotrivă, singurătatea contemplativă cere şi stabileşte o formă superioară de comuniune, cu potenţialul de conştiinţă al oamenilor. Pentrucă Eminescu are o concepţie globală şi organică despre existenţă.

Când poetul scrie: Dela Nistru pân'la Tisa / Tot Românul plânsu-mi-s'a / că nu mai poate străbate / de-atâta străinătate, el nu se referă numai la condiţiile materiale la care poporul român a fost redus de către pătura suprapusă. Conflictul între realitatea efectivă şi dreptate, e un conflict de ordin tragic, un conflict de valori, iar poetul se situează, ca sfinţii şi ca eroii, în poziţia de interpret, de sinteză şi de apostol al sufletului colectiv al poporului. Eminescu a dispreţuit vulgaritatea şi hibridul. Personalitatea lui românească se defineşte şi se definitivează prin două elemente: întâi ca o suferinţă profundă şi continuă în faţa atentatului de dezintegrare a etosului românesc; şi în al doilea rând, ca urmare a acestui proces şi a acestei suferinţe, printr'un discurs neîntrerupt şi vehement de protest. Cum a fost observat de alţii, faptul că Eminescu a fost pesimist sau optimist nu are nici o importanţă, pentrucă scrierile lui nu sunt expresia nici a scepticismului, nici a exuberanţei. Ceea ce prezintă însă într'adevăr o mare importanţă este faptul că Eminescu a fost cea mai tragică şi autentică conştiinţă şi voce a sufletului românesc în faţa istoriei. Pe acest Eminescu, profetic şi edificator, în orice ipostază, noi nu-l putem ţine sub obroc, de teamă că cineva ar putea să ridice din sprâncene.

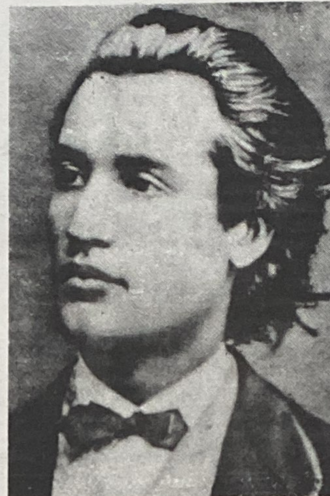
In articolul Conservarea naţionalităţii suprema lege, din 27 Mai, 1879, celor care, "cu darul vorbirei... cu fraze umanitare şi cu fineţe de distincţiuni juridice", îi sfătuiau să modereze tonul vibrant, imediat şi polemic al articolelor sale, poetul răspunde prin următoarea mărturisire de credinţă: "şi chiar dacă amintirea noastră ar pieri în umbra vremurilor, şi s'ar şterge din memoria tuturora, vom stărui pe aceeaşi cale a conservării naţionalităţii, fără a face din acest suprem punct de vedere, nici o concesie primejdioasă ideilor veacului.

In concepţia lui Eminescu despre om şi naţiune elementul cultural este de asemenea determinant. Dar nici cultura nu este interpretată de poet în sens abstract ori sociologic. In viaţa unei naţiuni cultura şi religia constituie o unitate indisolubilă; atât din punct de vedere istoric cât şi din cel epistemologic. Religia e creatoarea adevăratei culturi în istoria unei naţiuni. Cultura îşi trage conţinutul din religie şi din etosul etnic specific. Insistând asupra specificităţii naţionale a culturii Eminescu exclude a priori orice teză şovinistă. In darea de seamă Naţionalii şi cosmopoliţii, pregătită cu ocazia sărbătorilor dela Putna, în 1871, îşi însuşeşte pe deplin teza lui Titu Maiorescu: "Naţionalitatea în marginile adevărului". Iată ce scrie poetul la vârsta de 21 de ani: "Ceea ce-i neadevărat nu devine adevărat prin împrejurarea că-i naţional; ceea ce-i injust nu devine just prin împrejurarea că-i naţional; ceea ce-i rău nu devine bun prin aceea că-i naţional". Xenofobia nu face parte din gândirea poetului.

In Iunie 1883 Eminescu participă pentru ultima dată la adunările Junimei. Cu această ocazie citeşte poezia Doina. In aceeaşi lună se inaugura în Iaşi statuia lui Stefan cel Mare. Toţi ştim pe dinafară faimoasele versuri:

> Cine a îndrăgit străinii
> mânca-i-ar inima câinii,
> mânca-i-ar casa pustia
> şi neamul nemernicia.

Nu sunt versuri xenofobe, nici şoviniste. Sensul lor real nu poate fi descifrat decât în cadrul dezbaterii polemice din ziarul Timpul. Era în

discuţiune Statul românesc, la începuturile lui. Eminescu combătea în favoarea elementului autohton, împotriva situaţiei create de dominaţia fanariotă şi rusească, şi mai ales, împotriva adoptării de formule străine, neasimilate de popor. In articolul Actualitatea, din 11 Decembrie, 1877, exclamă fără reticenţă şi fără convenţionalisme protocolare: "Nimeni, afară de potaia de gazetari ignoranţi, nu mai poate susţine că libertatea votului, întrunirile şi parlamentele sunt temelia unui Stat".

Revenind la raportul religie-cultură Eminescu nu ezită a recunoaşte bisericii catolice calităţi şi merite "într'adevăr extraordinare pentru cultura omenească". In articolul Religia, referindu-se la rolul bisericii în perioada invaziunilor barbarice, afirmă că "biserica era singurul punct luminos nu numai pentru cultura în genere, dar chiar pentru libertatea desvoltării omeneşti". După care continuă: "Caracteristic şi vrednic a se recunoaşte în favoarea catolicismului e tendinţa de a nu baza creşterea poporului pe idei abstracte, care să convingă capul, ci pe idei redate intuitiv, care să îmblânzească inima. De aceea frumoasele arte au fost cele mai puternice arme ale bisericii. Arhitectura, muzica, sculptura, şi poezia au fost puse în serviciul bisericii pentru a da, în această sferă curată, neatinsă de nici o suflare impură, un adăpost sufletului omenesc, atât de bântuit de patimi sau de golul lui propriu de urât. Aruncat din nevoie în urât, din urât în nevoie, stări imanente naturii noastre, şi care nu se pot înlătura prin mâna de creier de care dispunem, arta bisericească... a înălţat prin mijloace, lesne de înţeles pentru toţi, sufletul omenesc în decurs de sute de ani, peste nivelul vieţii de rând şi nevoilor zilnice. Toate popoarele care posedă înaltă civilizaţiune astăzi, dacă nu sunt, au fost măcar mult timp catolice".

In ceea ce priveşte cultura în general şi educaţia tineretului în şcoli, Eminescu considera esenţial studiul antichităţii clasice. In articolul Invăţământul clasic atribuie carenţele vieţii publice româneşti lipsei de cultură clasică. Pentrucă, scrie, "Cultura clasică are calitatea determinantă de a creşte, ea este în esenţă educativă, şi iată ceea ce a lipsit şcolilor noastre până acum şi le va lipsi încă mult timp înainte... Fixat odată pentru totdeauna, ne mai putându-se schimba... spiritul antichităţii e regulatorul statornic al inteligenţei şi al caracterului, şi isvorul simţului istoric... fără el n'ar exista în genere o cultură a cătării".

Doresc să termin aceste cuvinte de introducere aşa cum am început: orice comemorare de felul acesteia, şi în timpuri ca acestea, necesită adeziunea participanţilor; presupune, înainte de orice, o cauză comună şi o perspectivă unică. Ocazia care ne-a adus aici cere ca noi, Românii din exil, să ne clarificăm sensul şi măsura prin care considerăm că Eminescu e şi azi, cum a fost în timpul lui, prin învăţătura lui, prezent în apărarea naţiunii noastre. Novalis scrie undeva că există un prezent spiritual în care se dizolvă trecutul şi viitorul. Acest etern prezent al spiritului constituie, pe plan istoric, esenţa însăşi a unei naţiuni. Condiţionează şi justifică prezenţa noastră, ca Români, în exil.

CENTENAR MIHAIL EMINESCU

Urmare din pag.10

Halmaghi şi Vintilă Horia, însuşi - tinerii ce doreau să transforme cultura română în valoare universală. Aşa a apărut "Meşterul Manole", ilustrat de I. Mirea, pornind dela Eminescu, cu primele 3-4 numere închinate poetului naţional.

"Noi vorbim azi, cum vorbim, din cauza lui Eminescu. Si spaţiul mioritic şi-a găsit, după vocea Mariei Tănase, naiul lui Gheorghe Zamfir. Trăim zilele acestea cel mai mare eveniment din exil, şi, de mână cu Eminescu, ne vom întoarce acasă".

***

Cina comună a fost oferită de fundaţia madrilenă tuturor participanţilor. "La Taverne de Tourville" s'a umplut de lume românească şi de voie bună.

***

Duminică 18 Iunie 1989. Ne ducem împreună, Gloria cu mine, la Biserica românească din rue Jean de Beauvais. Lume multă. Sfânta Liturghie ne adună, iar, în acest lăcaş care este al nostru. Spre amiază, mulţimea aşteaptă dezvelirea Monumentului Eminescu, darul sculptorului Ion Vlad, făcut memoriei nepieritoare a Poetului, Românilor şi Oraşului Lumină. Aurel Răuţă vorbeşte concluziv despre centenar. Părintele Constandache sfinţeşte statuia - care îşi va găsi locul definitiv pe rue des Ecoles, vecină cu College de France. Domnul Perissol vorbeşte în numele lui Jean Tiberi, primarul celui de-al V-lea arondisment parizian şi prim adjunct al lui Jacques Chirac, primar al Parisului. "Eminescu, poet şi om liber, face parte din patrimoniul cultural al Europei. Acest cadou splendid, ne onorează profund". Sculptorul Ion Vlad face istoricul zămislirii statuii.

***

Seara, ne întoarcem pentru ultima oară în sala devenită atât de familiară, de pe Bulevardul Latour Maubourg, pentru "Cântece pe versuri de Mihail Eminescu".

Mezzo-soprana Viorica Cortez, soprana Ileana Cotrubaş, tenorul Ion Piso şi baritonul Ionel Pantea, artişti de renume internaţional, acompaniaţi la pian de Roxana Negoiţă-Bleger şi Stefana Fodoreanu-Anca, au interpretat cântece de Gh. Skeletti, Ionel Brătianu, George Stephănescu, Aurel Eliade, V. Popovici, Tudor cavaler de Flondor, Gulielm Serban, Tudor Ciortea, Diamandi Obeciu, Marţian Negrea, Doru Popovici, Paul Constantinescu ş.a.

"Povestea rozei", pe versuri de Veronica Micle, a adus-o omagial, între romanţe şi lieduri, şi pe Ea, marea pasiune şi inspiratoare a geniului eminescian.

...Noaptea târziu. sub lună plină, mireasmă teilor în floare adia, diafană, prin Parisul sfinţit de veşnicia Poetului...

Andrei PANDREA

RĂSPÂNDIŢI ACEST ZIAR

CARTEA ROMÂNEASCĂ ÎN EXIL

- trei decenii, zeci de edituri, sute de titluri -

LA MOARTEA LUI HORIA STAMATU

de Vintilă HORIA

S'a stins, cu moartea lui Horia Stamatu, nu numai un mare poet, ci și unul din ultimii cavaleri ai rezistenței românești. Ca și Eminescu, ca și alții de dinainte de el și de după noi, Stamatu a fost unul din cei puțini care au făcut posibilă o permanență românească. Intocmai unui Prometeu înlănțuit, neamul românesc a trăit supus unei torturi neîncetate. Destinat a fi și nu numai a exista, a menține neîntinată esența ființei, acest neam, ca nimeni altul, a luptat mereu sub acest semn, acela al unei rezistențe în numele omului. Nu în van muntele care-i poartă numele, Omul, a fost numit astfel în Carpați și nu în altă parte. Si cred că nu prin fapte sângeroase, vreau să spun scrise în istorie cu sângele altora, ci prin transformarea acțiunii în rezistență pură, timp de mai multe și încă necunoscute milenii, neamul românesc și-a scris prin câtiva aleși cronica așteptării lui în lume. Decebal, descălecătorii, Mircea cel Bătrân și Alexandru cel Bun, domnitori cu nume de basm, Stefan și Mihai, Constantin Brâncoveanu, apoi Eminescu, tot atât de mare cât și un voievod, întemeietor de limbă dar și de stil, apoi, în sfârșit, martirii români din timpul nostru, dela mijlocul secolului încoace, numiți sau nenumiți, uciși de cei fără de lege, torturați sau exilați, au făcut din acea țară pe care V. Voiculescu o numea "rondă ca un scut" un simbol mult mai cuprinzător decât o semnificație politică.

Un imperiu, nu în spațiu ci în timp, și care înseamnă "...NADEJDEA în tot ce nu e / IUBIREA de tot ce vrea să fie / CREDINTA cu tot ce e", așa cum îl definește Stamatu în poemul Imperiul: într'adevăr, speranța în tot ce nu e, adică în tot ce oamenii n'au știut încă să facă din omenie, masacrând litera și spiritul Evangheliei, obligând istoria să meargă în jos în loc să o îndrepte către mai sus; IUBIREA închinată unei lumi și unei omeniri care ar vrea să fie și nu poate; iar CREDINTA cu tot ce e în ea și care implică un a fi în Dumnezeu, așa cum mesajul creștin ne-a învățat a ști. Trei concepte care stau în inima omului de două mii de ani și care din ea n'au putut ieși, decât poate în felul nostru de a face istoria, pe rând trădată de toate imperiile lumești și trăită până la martiriu dela Decebal până la sacrificații dinnainte și de după al Doilea Război Mondial, trecând prin Ioan Vodă, Mihai, Horia, Cloșca și Crișan, însemnând toți, fiecare cu sângele lui, un drum care este numai al nostru și dela care Horia Stamatu nu s'a abătut niciodată, de-a lungul unei existențe pe care și-a dăruit-o cunoașterii, pe un fir de lumină paralel cu drumul colectiv românesc, o cunoaștere literară, filosofică și istorică atât de profund înscrisă în românism încât astăzi, abia despărțiți de omul care a fost, o putem în mod legitim lega de iluziile și năzuințele cele mai înalte ale secolului. Cultura lui Horia Stamatu, alături de geniul poetic din care i-a fost alcătuit destinul, stau împreună mărturie pentru a sculpta în eternitate chipul unui poet care, ca și Dante sau Eminescu, a crescut către el însuși atât din cunoaștere cât și din revelație, din înțelepciune cât și din inspirație.

"Tel qu'en lui-même l'éternité le change", iată într'adevăr formula care ne permite să întregim dintr'odată, de dincolo de mormânt, figura literară și umană a unui poet care și-a petrecut, ca și noi toți, contemporani ai secolului, aproape că în întregimea lui, cea mai mare parte din viață pe plaiurile exilului. Născut la Văleni, în 1912, autorul lui Memnon a luat Premiul de poezie al poeților tineri în 1934, devenind cu acel volum unul din poeții cei mai cunoscuți în țara de dinainte de prăpăd. Ar fi interesant de a reface, într'un fel obiectiv, sine ira et studio, istoria literară a acelei perioade în care au luat naștere o mulțime de proiecte și de opere, de reviste și de curente, destinate a fi acoperite de inundația cotropitoare din 1944.

Separați de propria noastră ființă de partidele politice, așa cum o văzuse foarte clar Eminescu, încă depe la 1877, noi am fost oarecum obligați, dela intelectuali și până la țarani, să ieșim din neant, care e neființă, printr'un mare efort politic, pe de o parte, intelectual, pe de alta. Cei din generația mea, care e și cea a lui Stamatu, au asistat între 1923 și 1938, la dărâmarea tuturor speranțelor și au înțeles că o Românie autentică, fidelă propriului ei trecut și dăruită unui viitor nu numai românesc dar și omenesc, nu putea continua a se învârti în cercul vițios al partidelor politice fără a se rupe la un moment dat de ea însăși. Toți cei care au scris despre destinul românesc în acea perioadă dintre cele două războaie - mă refer în special la Nae Ionescu, Rădulescu-Motru, Nichifor Crainic, Nicolae Roșu, Vasile Băncilă, Lucian Blaga și mulți alții - au atins tema românismului cam din aceeași perspectivă, la rând, aș zice, cu gânditorii europeni care, din spațiul de timp al aceleeași perioade, au pus probleme de acelaș fel, constatând falimentul disperat și agonic al unui sistem politico-economic din care nu mai puteau ieși decât catastrofe, de astă dată proiectate pe un plan pentru prima dată universal. Si mă gândesc în special la Oswald Spengler, Giovanni Papini, Miguel de Unamuno, Ortega y Gasset, Hermann von Keyserling, Charles Maurras, Jacques Bainville, Martin-Heidegger pentru a nu cita aici decât pe cei mai puțin uitați, care au anunțat cu foarte mare claritate dezastrul care se apropia. Criza pentru ei era ieșirea din Ființă, despărțirea de esență dar și, cum avea să o spună René Guénon în acelaș răstimp, "plecarea din tradiție". Era vorba de o desrădăcinare care avea să aducă uscarea arborilor tradiționali. O toamnă egală cu des-ființarea stătea să se așeze peste sufletele omenești, o situație crepusculară în cadrul căreia omul avea să înceteze de a mai fi o persoană legată de un neam, de o familie, de o cultură, de un destin și de un suflet pentru a deveni un cetățean plutind în gol, fără chip și fără atribute, "Ein Mann ohne Eigenschaften" cum avea să-l recunoască Robert Musil în faimosul lui roman.

Vinovați de această destărare, cum avea să o cheme Aron Cotruș depe malurile exilului, au fost, la noi ca și aiurea, oamenii politici, cel puțin în aparență, dar mai ales intelectualii în cadrul acelei "trahison des clercs" pe care Julien Benda a intuit-o cu claritate în jurul lui 1930, atunci când în România a fost dat ultimul pas către căderea din urmă, cu urcarea pe tron a unui suveran care, întocmai regulii principale a jocului, ne-a făcut să progresăm în existență, cum ar fi zis Heidegger, și să ne pierdem esența. Impotriva acestei denaturalizări, de care nu toată lumea românească își dădea seama, și mă refer aici la acea lume românească deformată de viziunea politică a lucrurilor, a unei politici de partid adică de parte, sau parțială, împotriva acelei denaturalizări, repet, s'au ridicat imediat cititorii de scripturi, însetații de adevăr și autorii de îndreptări. Printre ei, bine înțeles, Horia Stamatu.

A face politică a devenit dintr'odată o altă treabă. Nu mai era vorba de a rămâne credincioși unei ideologiii, unei alianțe bazate pe tratate și pe interese imediate și nici măcar unei filosofii care-și tocise ideile și-și pusese în evidență amărăciunile minore și gustul de sânge între 1789 și 1917. Era vorba de a încerca un salt către o singură salvare posibilă: o întoarcere către trecut care implica, de fapt, o nouă orientare către viitor. Viitorul și trecutul, așa cum spun informaticienii de azi, crescuți, obligați a crește de propria lor meserie și vocație pe realități separate de utopia politică în care ne-am făurit, aproape fără voie și fără știre, o soartă pe care, într'un fel sau într'altul au criticat-o atât Eminescu cât și Caragiale, fiecare cu mânia și cu geniul lui în vârful peniței. Uniți amândoi în acelaș scop. Iată cum s'a născut, din eresurile și greșelele fără nume ale partidelor, inactualizate atât de știință cât și de filosofia veacului al XX-lea o gândire destinată a îndrepta, și nu a face politică, așa cum a fost la noi atât dreapta ideologică sau filosofică, cât și dreapta literară și artistică. La noi nu era nevoie de un fascism sau de un național-socialism pentru a ieși din greu, pentru a călca drept în istorie, ci de ceea ce în știință se numește o operație de feed-back, o retroalimentare care era o corectare de itinerariu. Noi nu aveam nevoie de politică, deci nici de partide, nici un fel de înțelegere parțială a lucrurilor nu ne putea fi de folos, la un ceas atât de sumbru, ci de o reapropiere de esențe.

La ce ne era bună o Constituție democratică aproape perfectă, mă refer la cea din 1923, dacă libertățile de ea garantate erau călcate în picioare, în timp ce educația, cultura oficială, economia însăși, imitații goale de suflet nu garantau de fapt nici măcar dreptul de vot și, cu atât mai puțin, libertatea individuală, violate fără cea mai mică sfială între 1930 și 1940, dacă aparent strălucită din punct de vedere material, însă profund deformantă și abil distrugătoare a esenței românești din punct de vedere spiritual. Concepte ca "suveran", "voievod", "străjeri", "cărturari", "cultură", "lege", "libertate" au fost corupte unul după altul, în timp ce satele se strângeau la chip, oropsite de mizerie, iar elitele intelectuale de dreapta se refugiau sub acelaș deziderat cultural și politic, foarte clar formulat de scriitorii vremii citați mai sus. Textele lor sunt grăitoare încă în timp ce instituțiile politice contemporane acelei strădanii, s'au stins de mult, odată cu evenimentele sinistre și sângeroase pe care acele instituții le-au făcut posibile.

Intrarea României în război și prosperitatea economică de care țara s'a bucurat în acei patru ani de încercări și de regăsiri, au constituit poate evenimente salvatoare, de importanța cărora nu ne putem da seama încă. Dacă România va ieși vreodată, mai mult sau mai puțin întreagă, din strângerea infernală în care a fost încleștată, într'o primă fază între 1930 și 1940 și într'o a doua dela 1944 încoace, aceasta se va datora, pe de o parte, renovării în spirit, îndreptării sufletești, repudierii totale a oricărui fel de a fi în politic sau în filosofic impus de utopiile de stânga, și, pe de altă parte, eroicei acceptări de a lupta, pe o dimensiune epică universală. In cadrul celui de al Doilea Război Mondial. Amândouă aceste participări la un ethos, românesc și ecumenic în acelaș timp, au fost posibile pe un plan de întregime spirituală, aș zice, în sensul că atât intelectualitatea de cel mai înalt nivel, cât și țărănimea și burghezia au aderat la el, într'o fază cât și în cealaltă, fără cea mai mică ezitare morală. Totul s'a petrecut într'un deceniu și jumătate, în care zarurile au fost aruncate pentru totdeauna. Si lucrurile au fost spuse la fel. Cu claritate de idei și cu o voință de a fi care au creat o cultură de prima mână și o pagină de istorie cu adevărat exaltantă.

Nu se putea cere mai mult, în pragul de tribulațiuni pe care, apoi, am fost situați și pe care l-am trecut de mult, deși tendința programatică de a fi des-ființați de utopie și-a desfășurat în jurul ființei noastre toate armele și strategiile de care o utopie inumană e capabilă.

In acest "ludus princeps", în acest joc întâi sau primordial putem așeza destinul lui Horia Stamatu, autorul lui Memnon, nume și el încărcat de simbol, un erou al războiului troian care-și obține eternitatea acceptând să fie sacrificat pe câmpul de luptă. Nu e acesta, în definitiv, și simbolul poporului român? Incă dela începuturile lui

Continuare în pag.13

PERSPECTIVĂ

Căzut-au negre foi din calendarul
cu sărbătorile muiate'n sânge
e frig pustiul în sine se strânge
nimicnicia întinde amarul

Invinsă lumea pe-o roată se frânge
într'un oftat ce-i răscolește jarul
în raiul destrămării la hotarul
tăiat în vis de ucigași năluce

pădurea își risipea bănetul
într'un vârtej de frunze căzătoare
de-atâta prea-lumină orb poetul

se strădui a s'adune praf de soare
dar cerul își scutura sipetul
pe crestele de stearpă nemișcare.

Horia STAMATU

ACESTE DOUĂ PAGINI, OFERITE GENEROS DE "CUVÂNTUL ROMÂNESC", APAR SUB ÎNGRIJIREA ȘI RESPONSABILITATEA ASOCIAȚIEI "HYPERION"

HYPERION

Centrul de promovare a cărţii româneşti

HORIA STAMATU

Urmare din pag.12

poetice, Horia Stamatu a spus, într'un singur cuvânt tot ce avea să desfăşoare în anii următori. Despre semnificaţia estetică a volumelor Kairos, Jurnal, Dialoguri, asupra artei poetice a lui Horia Stamatu în general, a scris pagini definitive Dumitru Ichim în "Cuvântul Românesc", aşa încât nu voi reveni asupra lor. Ceea ce putem adăuga aici, în acest moment de tristă aducere aminte, este faptul evident că poetul născut la Văleni şi mort la Freiburg a făcut poezie din românism şi românism din poezie, aşa cum au înţeles arta de a scrie toţi aleşii lui predecesori, dela Grigore Alexandrescu încoace. Intr'un catren din volumul Jurnal, apărut la Salamanca în 1976, Stamatu definea poeţii în felul următor: Poeţii nu e-xistă / sunt numai nişte oameni / care ştiu să doarmă cu tăcerea zăpezii / cu murmurul apelor, cu foşnetul frunzelor / ceea ce ar însemna că poetul e un sunet şi o culoare egală frumosului cosmic. Din somnul, din murmurul şi foşnetul lui se naşte versul, poiesis, care este creaţie. In acelaşi volum, atacând pe cei ce trădează poezia, scria: "Când poeţii / se apucă de revoluţie / versifică / cea mai apoasă proză", un fel foarte eminescian de a stigmatiza pe toţi aceia care, admirând revoluţiile din ultimile două secole, au trădat esenţa, transformând poezia într'o proză apoasă. După cum, presimţind într'un fel aproape biblic, sau profetic, tragedia din ţară, uciderea satelor, deci a ţăranilor, scria: "Ţăranii / au încrederea pământului / cine îi urăşte / va mânca pământ".

Consider acest Jurnal drept una din puţinele capodopere poetice ale exilului, asemănătoare până la un punct cu acele celebre fragmentarii ale lui Novalis şi Leopardi, deşi acestea din urmă au fost scrise în proză, însă au pus în evidenţă preocupările adânci, literare şi filosofice, al celor doi romantici. La fel ca ei, însă în versuri, Stamatu, la un diapazon între hermetic şi existenţialist, şi-a povestit în crâmpeie de genialitate, contactul lui cotidian cu viaţa.

Dacă multă lume nu l-a înţeles pe meleagurile exilului, şi, cu atât mai puţin, pe acelea ale malului rămas departe, aceasta s'a datorat faptului că Horia Stamatu a fost un izolat, un singuratec, un om care a putut şi a ştiut să-şi aleagă la timp plecarea dintre oameni, plecare de unde se întorcea numai ca să-şi pronunţe verdictul poetic despre lume. Freiburgul rămâne astfel legat de destinele majore ale culturii româneşti, atât pentrucă a fost şi este sediul Bibliotecii române, cât şi pentrucă, tot aici, între ape cântătoare şi coline împădurite, şi-a petrecut în lumina scrisului viaţa lui de anahoret elocvent unul din poeţii cei mai reprezentativi ai suferinţei şi ai înţelepciunii tradiţionale româneşti. Izolarea lui a fost nu numai voit socială dar şi poetică, în sensul că poezia lui Horia Stamatu nu era destinată mulţimii, ci numai acelora care, dincolo de zidurile pe care poetul le ridica între el şi lume, izbuteau să simtă cum bate inima secretă a ţării de dincolo de veac. Să-i fie uşoară ţărâna străină care-i ocroteşte azi silueta nemuritoare.

Vintilă HORIA

*TEXTUL A FOST CITIT CU PRILEJUL COMEMORARII LUI HORIA STAMATU, COMEMORARE CARE A AVUT LOC IN CADRUL SESIUNII ANUALE A INSTITUTULUI ROMAN DIN FREIBURG I. BR. ANUL ACESTA, INTRE 29 SEPTEMBRIE SI 2 OCTOMBRIE.

SESIUNEA ANUALĂ DE COMUNICĂRI A INSTITUTULUI ROMÂN DIN FREIBURG (R.F.G)

Matei CAZACU

Freiburg - oraşul libertăţii - a devenit un simbol pentru Români de când acum 40 de ani - pe 1 Mai 1949 - un grup de refugiaţi a întemeiat o modestă bibliotecă românească în exil. Virgil Mihăilescu şi ceilalţi membri fondatori, dintre care mai trăiesc astăzi doamna Geta Pârvulescu, Constantin Nagacevschi (actualul vice-preşedinte al Institutului), I. Prodan şi Oscar Gollob, au vrut să menţină fiinţa spirituală a poporului nostru adunând toate mărturiile ce se puteau găsi: cărţi (începând cu tipărituri din secolul al XVI-lea), reviste, ziare, monede şi medalii, tablouri (de Pallady, Steriadi şi Ghiaţă, între alţii), costume populare, manuscrise, scrisori autografe (dela Eminescu, Enescu, regina Maria, Aron Cotruş, Dinu Lipatti şi alţii), fotografii şi diapozitive, etc.

Puţin câte puţin, graţie tenacităţii fondatorului şi a generozităţii autorităţilor germane, conjugate cu bunăvoinţa multor Români şi străini, biblioteca din Freiburg a putut să cumpere un local propriu care adăposteşte astăzi peste 80.000 de volume, afară de periodice, manuscrise şi obiecte diverse care sunt expuse într'un mic dar valoros muzeu. Subvenţiile regulate primite dela guvernul federal dela Bonn şi dela cel al landului Bad-Württemberg au dus la angajarea unui personal calificat care îndeplineşte munca de bibliotecă, de cercetare şi de documentare. Biblioteca a căpătat astfel un statut de Institut de cercetare: ea este deschisă tuturor fără nici un fel de restricţie şi primeşte zilnic studenţi, cercetători, turişti şi simpli particulari, din ţară şi din întreaga lume, doritori să regăsească aici un colţ de Românie atât de departe de patria pierdută.

Institutul Român dela Freiburg publică anual un buletin de câteva sute de pagini cu articole de istorie, filosofie, filologie, etnografie şi folclor, literatură şi artă. Recent (în 1984) a fost editat un masiv volum de Bibliografie macedo-română, care înregistrează aproape 4000 de titluri de cărţi şi articole ce tratează acest subiect atât de important din trecutul dar şi din prezentul nostru. O Bibliografie a Basarabiei de dimensiuni şi mai vaste este actualmente în pregătire, precum şi alte lucrări.

Prima Sâmbătă a lunii Octombrie este consacrată sesiunii anuale de comunicări ştiinţifice a institutului. Ea este precedată de adunarea generală a membrilor (actualmente în număr de 67) şi se încheie printr'o slujbă religioasă în biserica ortodoxă din Freiburg oficiată de părintele paroh Dumitru Popa.

Anul acesta programul a fost axat pe comemorarea a trei personalităţi literare: centenarul morţii lui Eminescu şi Creangă, pe de o parte, şi prezentarea vieţii şi operei lui Horia Stamatu, recent decedat, considerat drept cel mai important poet al exilului românesc.

In cuvântul de deschidere a sesiunii, semnatarul, preşedintele comitetului de conducere a Institutului dela Freiburg, a evocat personalitatea lui Virgil Mihăilescu, decedat în luna Februarie 1989, unul din ctitorii bibliotecii şi primul ei director dela înfiinţare şi până în 1986! Vorbitorul a comparat realizările Românilor din Europa şi cele două Americi în cei peste 40 de ani de exil, subliniind că forma cea mai durabilă de manifestare s'a dovedit a fi cea culturală, în timp ce planul politic este mai fragil şi mai trecător. Aceasta nu înseamnă renunţarea la lupta politică, dimpotrivă, ci numai că aşezămintele culturale întrunesc o unanimitate pe care cele politice, prin însăşi natura lor, nu o pot realiza.

Eminescu şi Creangă au constituit tema primei părţi a sesiunii la care au fost prezentate următoarele comunicări: Eminescu şi istoria naţională (Matei Cazacu), Cele trei imagini ale femeii în poezia lui Eminescu (L.M. Arcade) şi Harap Alb: Inventarul personajelor omeneşti (Grigore Filiti).

Vom reveni.

CHEMARE

Acum 40 de ani un grup de Români siliţi să trăiască în exil au înfiinţat un centru cultural românesc: Institutul Român - Biblioteca Română din Freiburg i. Br., Germania Federală.

De-a lungul anilor s'a adunat aici prin donaţii sau achiziţii o adevărată comoară de cărţi vechi şi noi, reviste şi ziare, monede şi timbre, partituri muzicale, casete şi discuri, obiecte de artă populară şi cultă, acestea din urmă constituind un mic muzeu.

Ele aparţin tuturor Românilor din exil şi le stau la dispoziţie fără nici o restricţie, pentru a le consulta, împrumuta sau fotocopia. Pe lângă acestea, personalul institutului lucrează actualmente benevol pentru orice informaţie, documentare sau cercetare.

De trei ani de zile, însă, instituţia noastră nu dispune de nici un fel de ajutor din partea oficialităţii pentru menţinerea unei activităţi normale.

Si în trecut v'am adresat o astfel de chemare pe care astăzi o reînnoim, deoarece între timp situaţia financiară a institutului a rămas aceeaşi. Astăzi vă facem un nou apel, rugându-vă să ne ajutaţi pe toate căile: băneşte, cu cărţi, reviste şi cu orice fel de ajutoare care să ne permită să ieşim din acest impas.

Aşa cum acum 40 de ani această instituţie s'a născut şi a crescut graţie D-voastră, tot de ajutorul D-voastră, al oamenilor de bună voinţă, depinde şi existenţa ei în viitor.

Institutul Român - Biblioteca Română
Uhlandstr. 7
7800 Freiburg
Bundesrepublik Deutschland

Nr. cont: Deutsche Bank, Filiale Freibug Nr. 461 830 (BLZ 680 700 30)

In aşteptarea viitorului buletin cititorii sunt rugaţi să ne precizeze prin comenzi titlurile operelor pe care le doresc

HYPERION
4 R, DU GEN.H.BERTIER
92.200 NEUILLY S/ SEINE
FRANCE

(1) Doresc să primesc buletinul asociaţiei D-voastră în vederea achiziţiei:
☐ ocazionale periodice ☐
a cărţilor româneşti care m'ar interesa.
(2) Prefer lucrările:
☐ literare istorice ☐ ştiinţifice ☐
(3) Texte româneşti inedite putând interesa pe editori
☐ îmi sunt cunoscute nu-mi sunt cunoscute ☐
NUMELE.. SEMNATURA:
ADRESA..

BISERICA CREȘTINĂ

ORTODOXIA ÎNSEAMNĂ ȘI ASCULTARE FAȚĂ DE EPISCOP

—Preot Dumitru MĂCĂILĂ—

Ortodoxia nu e o confesiune creștină apărută spontan în istorie, ea e însăși baza Bisericii creștine întemeiate de Mântuitorul Hristos pe Cruce și făcută vizibilă la Cincizecime. Edificiul ei doctrinar s'a zidit constant în cadrul aspectului dinamic al Sfintei Tradiții pe structura neschimbată și nealterată temeinicită de Sfinții Apostoli. Ceea ce au statornicit în dogme Sinoadele ecumenice din primele veacuri creștine, când, deși izbită frecvent de diverse erezii, Biserica creștină trăia perioada ei de aur de a fi "una, sfântă, sobornicească și apostolică", nu reprezintă decât sistematizarea unor adevăruri trăite de creștinii Bisericii primare, adevăruri izvorîte nemijlocit din Sf. Scriptură și Tradiția apostolică.

Acuratețea doctrinară a Ortodoxiei a fost păstrată în mod egal atât de către Ierarhie cât și de către poporul dreptcredincios. Una din pârghiile de rezistență ale edificiului doctrinar ortodox îl constituie Sfintele Taine ale Bisericii, care sunt șapte și care îl asistă haric pe credincios pe drumul mântuirii. Taine care, fie sunt negate total, fie sunt acceptate într'un număr redus, cu alte semnificații decât cele ortodoxe, în numeroasele denominațiuni ale confesiunii protestante dintre care circa 300 sunt afiliate la Consiliul Ecumenic al Bisericilor. Dar nu acest lucru ne propunem să-l prezentăm aici căci el s'ar preta la un studiu mult mai amplu.

Toate cele șapte Taine ale Bisericii Ortodoxe și, de ce nu? și ale Bisericii Romano-catolice, - cu toate deosebirile de nuanță cultică, dar mai ales doctrinară, ulterioare Schismei dela 1054, introduse în Apus, fapt pentru care nu se poate discuta încă despre o "Communicatio in sacris" între cele două Biserici ce-și zic uneori surori, se fundamentează pe Taina Preoției. Căci, "dacă celelalte Taine reprezintă mijloacele văzute prin care preotul ne mijlocește o putere din cele date nouă de Hristos, sau însuși trupul și sângele Lui, Preoția califică însăși persoana văzută care implinește aceste mijloace prin care Hristos dăruiește puterile Sale sau trupul și sângele Său prin acele Taine. (Pr. Prof. D. Stăniloae, Teologia Dogmatică Ortodoxă, Buc., 1978, p. 144). Prin Taina Preoției se actualizează lucrarea de Arhiereu veșnic al lui Hristos, Cel Care prin Euharistie e identic și cu Sine ca jertfă permanentizată până la sfârșitul veacurilor. Taina Preoției în Biserica noastră Ortodoxă are trei trepte - episcop, preot și diacon - fiecare cu potențe sacramentale strict delimitate.

Sinodul endemic dela Ierusalim din anul 1679, în deplină concordanță cu Sinoadele Ecumenice și cu Sfinții Părinți ai Bisericii, consemna: "Fără Episcop, nu numai că nu putem fi, dar nici Biserica nu se poate numi Biserică, nici creștinul, creștin, fiindcă Episcopul, care în calitatea de urmaș al Apostolilor a primit dela Dumnezeu prin sfințire și prin chemarea Duhului Sfânt, pe calea succesiunii, puterea de a lega și dezlega, prin puterea sfințitoare a Duhului Sfânt, el este izvorul bogat al tuturor Tainelor Bisericii Ecumenice, prin care se poate dobândi mântuirea; Episcopul este necesar în Biserică, precum omului îi este necesară respirația sau lumii soarele." (Ierom. N. Sachelarie, Pravila bisericească, Cernica, 1940, P. 85.)

Că Taina Preoției nu poate exista fără succesiune apostolică, fără continuitate de persoane înșiruite neîntrerupt dela Apostoli, e un adevăr doctrinar ortodox la fel de fundamental ca și cel conform căruia neamul omenesc n'ar fi putut fi răscumpărat fără ca Fiul lui Dumnezeu să Se fi făcut Fiu al Omului. Si, la fel de evident precum adevărul că, fără întruparea Lui, n'ar fi fost posibilă Cincizecimea și nici Biserica creștină ca Cincizecime perpetuă.

Dacă vocația divină a Preoției este originată în Preoția veșnică a lui Hristos ea e confirmată și de anumite momente distincte ale instituirii ei de către Mântuitorul Iisus Hristos prin chemarea, alegerea, sfințirea și trimiterea Apostolilor. Si, față de prima treaptă a Preoției Episcopul, - ca urmaș direct al Sf. Apostoli, atât preotul și diaconul, cât și poporul dreptcredincios sunt datori cu ascultare. Pentru a fi și a rămâne în Biserica integră și integrativă, pentru a fi luminați de raza harică a adevărului etern, nepieritor al lui Hristos. "Cel ce vă ascultă pe voi, pe Mine Mă ascultă și cel ce se leapădă de voi de Mine se leapădă și cel ce se leapădă de Mine se leapădă de Cel ce M'a trimis pe Mine."(Luca 10:16).

Din punct de vedere canonic și juridic, lucrarea preotească propriu zisă se desfășoară prin delegația Episcopului. Tot ceea ce săvârșește preotul într'o parohie o face în calitatea de delegat al Episcopului, care coordonează activitatea pastoral-misionară de pe cuprinsul mai multor parohii ce intră în jurisdicția canonică a Episcopiei sale. Veniți în lumea liberă occidentală, printre numeroasele curiozități care-au îndreptățit pe sociologii ad-hoc să vorbească de așa-numitul șoc cultural pentru cei scăpați de teroarea roșie a fost și aceea a "contactării", în premieră absolută, a unei sintagme: parohie independentă. Sintagmă și mai inextricabilă dacă o "prelungim" cu un alt termen: ortodoxă! Cum poți fi Ortodox, dacă nu ești în Biserică? Independența ca refuz al acceptării unui conducător spiritual în persoana Episcopului e echivalentă cu sciziunea, cu ruptura, nu mai e Ortodoxie. Nu există independență în afara Bisericii, în afara acceptării integrale a adevărurilor fundamentale ale Bisericii Ortodoxe. E o cădere din adevăr, din har, pentrucă prin neascultare a venit și căderea primei perechi de oameni; e o ciuntire, o lezare a adevărurilor divine neschimbabile aflate în tezaurul doctrinar al Bisericii Ortodoxe pentru a-l ajuta pe fiecare credincios al ei să-și însușească roadele răscumpărării, să realizeze mântuirea subiectivă. Care dintre cei ce aici s'au constituit în "parohii independente" își amintesc de existența unei astfel de parohii pe când erau în țară, indiferent că sunt aici la a doua sau a treia generație sau dacă au plecat de pe pământul străbun pentru a nu fi sufocați de ororile pecinginei comuniste? Nu e numai cazul parohiei pe care, din încredințarea Prea Sfințitului Nathaniel și cu acordul credincioșilor de aici, o păstoresc. Dacă ar fi fost numai un caz izolat, adevărurile ortodoxe elementare afirmate aici nu ar fi pretins dreptul de a fi publicate, căci ele au fost proferate adeseori față de enoriașii mei. Si, în mod special, au fost subliniate de către Episcopul meu în cadrul meeting-ului pe care l-a avut cu ei în Martie, curent.

Nu poți fi independent refuzând adevărul. E vorba mai curând de "independența" pe care ți-o oferă cel care, la nevoie, îmbracă chipul unui înger de lumină, (II Corinteni 11:14), deși haina lui veșnică e întunericul, cauzând drama căderii omului prin urzeala minciunii.

Centrul cultului divin ortodox e Sfânta Liturghie în care Hristos, prin mijlocirea preotului, Se aduce pe Sine jertfă nesângeroasă, permanentizând și actualizând jertfa Sa golgotică. Euharistia e temelia de granit a credinței noastre ortodoxe, căci ea îl face pe credinciosul încorporat în trupul lui Hristos - Biserica, să devină concorporal cu Hristos. In cadrul Sf. Liturghii, în mod repetat, se afirmă adevărul ortodox că, comunitatea ce aduce jertfa nesângeroasă a Noului Legământ prin mâinile preotului se află sub ascultarea canonică și spirituală a "Episcopului nostru", pentru care, imediat după anaforaua liturgică, aceeași comunitate se roagă lui Dumnezeu să-l dăruiască "sfintelor Sale biserici în pace, întreg, cinstit, sănătos, îndelungat în zile, DREPT INVATAND CUVANTUL ADEVARULUI SAU". Cum se justifică această cerere față de adevăr, dacă cei ce afirmă aceasta prinpreot nu ascultă de nici un Episcop?

Apoi, dacă Sf. Liturghie poate fi săvârșită oriunde, chiar și pe câmpul de luptă în caz de război, o "piesă" e absolut indispensabilă pentru săvârșirea ei: Sf. Antimis, ce semnifică giulgiul în care piosul Iosif L-a înfășurat pe Mântuitorul Hristos coborîndu-L de pe Cruce pentru a-L pune în mormânt. Sf. Antimis, având atașată o părticică din sfintele moaște ale unui martir, pentru a aminti de tradiția primară de a se săvârși "frângerea pâinii" pe mormintele martirilor, este sfințit și semnat de către Episcop și dat de către acesta fiecărui preot de sub jurisdicția sa canonică ca semn al autorității spirituale, temeinicită canonic, și ca delegare a preotului de a săvârși toate lucrările sacramentale ce țin de potența sfințitoare a Preoției și care culminează în Euharistie. Nu există preot fără Episcop, așa cum nici Ortodoxia nu există fără Episcop. E un adevăr la fel de evident ca și acela conform căruia fără părinți nu se pot naște copii.

Sf. Ciprian a spus: "Salus extra ecclesiam non est." Duhul Sfânt trimis Apostolilor este permanent în Biserică, nu în afara ei, călăuzind spre adevăr. In afara Bisericii ești în întuneric chiar dacă crezi că vezi lumina. Pentrucă, poate fi o lumină reflectată de oglinzile convexe pe care le fixează Satana la cumpenele rațiunii lipsite de har. Nimeni nu poate "aduna" în afara Bisericii, nimeni nu-și poate acorda sieși preoția. Făcând așa ar rătăci, dominat și, finalmente, învins de patima unui gest luciferic. La fel, nimeni nu se află în adevărul plenar al credinței ortodoxe dacă refuză călăuza harică, spirituală a Episcopului - urmaș direct al Sf. Apostoli, prin a cărui succesiune neîntreruptă în unitatea Bisericii se împlinește făgăduința lui Hristos de a fi cu noi "până la sfârșitul veacului" (Matei 28:20).

"Ascultați pe mai-marii voștri și vă supuneți lor, fiindcă ei priveghează pentru sufletele voastre având să dea seamă de ele" (Evrei 13:17). Cum să te supui unui "mai mare" dacă prin atitudinea ta nu-l recunoști? Același Episcop al Cartaginei, Sf. Ciprian (210-258), spunea că "culmea păcatului e să nu recunoști pe Acela pe care nu'L poți ignora", adică pe Dumnezeu, ceea ce au făcut ateii dintotdeauna, și'n special cei de azi, "luminați" de comunism. Ce altceva decât păcat e să nu recunoști autoritatea spirituală a Episcopului, autoritate exprimată doctrinar de însăși Sf. Liturghie la care tu participi și pe care preotul n'o poate săvârși în numele Bisericii lui Hristos decât ca delegat al Chiriarhului său?

De veacuri, Biserica Ortodoxă afirmă un adevăr scripturistic indeniabil: mântuirea personală, subiectivă se realizează prin ascultare, în unitatea Bisericii, care incumbă unitatea Episcopatului fundamentat pe Arhieria veșnică a lui Hristos. Nu poți fi în unitate doctrinară fără ascultare canonică. Păstrarea dreptei credințe, ca o condiție a mântuirii, se confirmă prin apartenența reală a credinciosului la Biserica cea Una, ca fiind comunitatea de credință și sacramentală a oamenilor cu Dumnezeu prin mijlocirea "iconomilor Tainelor lui Dumnezeu" (I Cor. 4:1), între care cel dintâi e Episcopul.

Iată cum răspunde marele dascăl al Bisericii, care a fost Sf. Vasile cel Mare, încercării de sciziune și de neascultare a unuia dintre Episcopii săi sufragani, Atarbios al Neocezareei, adresându-se creștinilor de sub jurisdicția canonică a acestuia din urmă: "...Cine evită comuniunea noastră, preciziei voastre să nu'i scape că acela se desparte de întreaga Biserică. Priviți în jurul vostru, fraților, și vedeți cu cine sunteți în comuniune; dacă n'o acceptați pe a noastră, cine vă va recunoaște?... Intrebați pe părinții voștri și ei vă vor spune că dacă parohiile păreau separate prin distanță, ele erau una însă în cugete și erau conduse de o singură gândire". (Epistola 204,7, pp.179-189).

Pentru cei care se mai îndoiesc de adevărul ortodox că, nu poți fi în Biserică dacă nu accepți călăuza spirituală a Episcopului, nici după enunțarea cuvintelor marelui Ierarh din veacul de aur al Bisericii, cuvinte de o dezarmantă actualitate, vis-à-vis de realitatea stării anormale a unor parohii ortodoxe independente pe care ne-o oferă Occidentul, le mai amintim un cuvânt al Sf. Ap. Pavel adresat Episcopilor Bisericii primare, la al cărei edificiu a "zidit" ca nimeni altul: "Luați aminte de voi înșivă și de toată turma în care Duhul Sfânt v'a pus pe voi Episcopi ca să păstoriți Biserica lui Dumnezeu pe care a câștigat-o cu scump sângele Său" (Fapte 20:28). Acolo unde există Episcop e și Biserică.

Conchidem că nu există nici cel mai insignifiant motiv doctrinar ortodox, care să-ți justifice neascultarea față de Episcopul de succesiune apostolică atât la nivel individual cât și, cu atât mai puțin, la nivel comunitar.

ÎNTRE PRUT ŞI NISTRU

A rosti numele Basarabia e una cu a protesta contra dominaţiunii ruseşti - Mihail EMINESCU

APEL PENTRU BASARABIA

In cadrul mişcărilor de eliberare şi de afirmarea naţională a ţărilor din imperiul sovietic, Basarabia are o poziţie cu totul specială. Peste cincizeci de ani, comuniştii au încercat să distrugă spiritualitatea românească a basarabenilor pe toate căile: prin interzicerea totală a alfabetului latin şi înlocuirea lui cu cel cirilic, prin afirmaţiile lingviştilor ruşi că limba lor este moldovenească şi nu are nimic de a face nici cu limba română, nici cu cea latină; prin dislocarea dură a populaţiei şi trimiterea Românilor în Siberia, sau, mai târziu, prin tentarea tineretului român cu salarii mai mari spre alte republici sovietice şi plantarea unei populaţii ruseşti în pământul dintre Prut şi Nistru; prin arestări şi asasinate, etc.

In ciuda tuturor acestor măsuri distrugătoare, spiritul românesc a trăit ascuns şi a izbucnit vijelios în clipa în care s'au schimbat condiţiile politice favorizând această izbucnire.

Astăzi, este evident că Românii din ţara noastră au ceva de învăţat dela Românii din Basarabia, în ceea ce priveşte curajul, inteligenţa de a acţiona şi determinarea cu care o fac.

Cea mai curajoasă mişcare naţională din Rusia Sovietică este cea din Basarabia. Ziarele literare şi de informaţie care apar acolo în limba română - CUVANTUL, sau REVISTA DE LITERATURA SI ARTA- care folosesc o limbă românească surprinzător de curată şi care păstrează toate valenţele poetice, ale limbii noastre, masacrată în ţară de formule laudative stupide, cu atâţia termeni compromişi din cauza uzurii lor demagogice.

In momentul de faţă, Românii basarabeni au reuşit să aibă un episcop al lor, care l-a înlocuit pe episcopul rus, acuzat de corupţie şi care interzisese folosirea limbii române în biserici pe motivul că ar fi limbă ţigănească. Ceea ce lingviştii ruşi cei mai înrăiţi nu au avut curajul să afirme, o afirmă Patriarhia rusă prin glasul autorizat al unui episcop, ca şi cum Dumnezeu nu poate fi adorat în orice limbă. Noul episcop român se numeşte Vladimir Cantareanu; este unul din marii susţinători ai mişcării de romanizare a Basarabiei.

In Basarabia, 200 de biserici şi o mânăstire au fost repuse în funcţiune, dar nu au nimic din ceea ce este necesar pentru o funcţiune reală: preoţii sunt foarte puţini, nu au cărţi suficiente pentru fiecare parohie, nici alte obiecte de cult. De aceea, am început o acţiune cu diferitele organizaţii religioase de publicare a cărţilor necesare de cult pentru bisericile din Basarabia. Este vorba, se înţelege, de cele absolut şi imediat necesare.

Din nefericire, tot ceea ce se întâmplă în Basarabia este foarte puţin cunoscut oamenilor politici americani şi presei din U.S.A. Articolul acesta urmăreşte să determine, prin acţiunea conjugată a Românilor din exil, Congresul American, inclusiv Preşedintele Statelor Unite, să ia în consideraţie mişcarea basarabeană. De aceea, mulţumită ziarelor româneşti din exil, avem posibilitatea de a pune la îndemâna fiecărui Român o carte poştală pe care urmează numai s'o semneze şi s'o trimită unui senator sau deputat din statul sau districtul în care trăieşte. Prin aceasta, vom pune problema Basarabiei la acelaşi nivel cu Ţările Baltice de care autorităţile americane se interesează, uitând aproape complet de mişcarea basarabeană.

Cărţile poştale sunt însoţite de o explicaţie pe care, cititorii sunt rugaţi să o citească şi să procedeze conform lămuririlor. In acest fel, fiecare Român îşi va putea aduce contribuţia lui la acţiunea nobilă de trecere a problemei Basarabiei din stadiul de neglijare în care se află, în cel de preocupare primordială.

MULTUMIM TUTUROR CELOR CARE VOR TRIMITE CARTEA POSTALA

Românii din Basarabia vor şti că nu sunt abandonaţi, ci că şi noi ne interesăm de ei. Poate că o renaştere adevărată a ideilor noastre de ortodoxie şi românism va porni şi de acolo, înflorind într'un deceniu de durere şi tiranie comunistă.

Pr. Gh. CALCIU

Completaţi cărţile poştale alăturate şi trimiteţi-le la alegere, la adresele de mai jos. Compatrioţii care vor să trimită mai multe cărţi poştale, le pot multiplica ei, sau pot cere dlui Traian Golea, 1029 Euclid Avenue, Miami Beach, Fla. 33139, tel. (305) 534 0120 numărul dorit (care este nelimitat). Este foarte important ca să trimitem cât mai multe cărţi poştale la cât mai multe personalităţi politice şi culturale din lumea liberă pentru a exercita o reală presiune morală şi politică asupra lor. Adresele furnizate de noi sunt menite doar să uşureze acţiunea, ştiind cât este de anevoios să cauţi nume şi adrese ale acelora cărora vrem să le adresăm apelul nostru.

ADRESE PENTRU ACŢIUNEA CU CĂRŢILE POŞTALE

THE WHITE HOUSE
1600 Pennsylvania Avenue N.W., Washington DC 20500

President George Bush
Andrew H. Card, Jr., Assistant
David Q. Bates, Jr., Assistant
Chase Untermeyer, Assistant
C. Boyden Gray, Assistant
Timothy J. McBride, Dep. Assist. Chief of Staff
Linda Casey, Assistant to Chief of Staff
Jacqueline Kennedy, Assist. to Chief of Staff
Edward M. Rigers, Jr., Dep. Assist.to President

John H. Sununu, Chief of Staff
James W. Cicconi, Assistant
Martin Fitzwater, Press Secretary
Brent Scowcroft, Assist. for Nat. Sec. Affairs
Patricia Presock, Deputy Assistant
Bridget Montagne, Dep. Assist. to Chief of Staff
Katie Winkeljohn, Assist. to Chief of Staff
Linda Gambatesa, Assistant to Chief of Staff

NATIONAL SECURITY COUNCIL
Old Executive Office Bldg., 17th St. & Pennsylvania Ave. NW, Washington DC 20506

Adm. William J. Crowe, Chairman Joint Chief of Staff
Ronald F. Lehman II, Dir. Arms Control & Disarm. Agency
Florence E. Gantt, Special Assistant
Wilma G. Hall, Confidential Assistant

CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY
Washington DC, 20505

William H. Webster, Director
John L. Helgerson, Dep. Dir. for Intelligence
Richard J. Kerr, Deputy Director
Richard F. Stolz, Dep. Dir. for Operations

OFFICE OF THE VICE PRESIDENT
Old Executive Office Building, Washington DC 20501

Vice President Dan Quayle
Eva Marie Grace, Special Assistant
William Kristol, Chief of Staff
Cynthia Ferneau, Executive Assistant
Dan Murphy, Personal Aid
David C. Beckwith, Press Secretary

DEPARTMENT OF STATE
2201 C Street NW, Washington DC, 20520

James A.Baker III, Secretary of State
Lawrence S. Eagleburger, Deputy Secretary
Raymond G.H. Seitz, Assist. Secr. Europ. Affairs
Thomas R. Pickering, Ambassador United Nations
Dennis B. Ross, Dir. Policy Planning Staff

Caron Jackson, Assistant to Secr. of State
Robert M. Kimmitt, Under Secr. Policy Planning
Richard Schifter, Assist. Secr. Human Rights
Alex. P. Watson, Dep. US Representative to UN
Andrew Carpendale, Special Assist. Policy Planning

Members of Policy Planning Staff:
Priscilia Clapp
Steve Flanagan
Jeffrey Hughes
Russ Misheloff
John Reichart

Lynne Davidson
Roger George
Daniel Kurtzer
Sandra O'Leary

Robert Einhorn
Stephen Grummon
Aaron D. Miller
Jim Przystup

Mary V. Kennedy, Exec. Assis. to Dep. Secretary
T. J. Rose, Spec. Assist. to Dep. Secretary
Sandra Ulmer, Staff Assist. to Dep. Secretary
Chuck English, Adviser for Policy to Dep. Secr.

Robyn Hinson-Jones, Assist. to Dep. Secretary
Mildred Leatherman, Staff Assist. to Dep. Secr.
Robert Bauerlein, Adviser for Policy to Dep. Secr.
James P. Timbie, Adviser for Policy to Dep. Secr.

COMMITTEE ON FOREIGN RELATIONS
SD-446 Dirksen Senate Office Building, Washington DC 20510

Claiborne Pell
Alan Cranston
Paul Simon
Charles S. Robb
Nancy Landon Kassebaum
Frank Murkowski
Connie Mack

Joseph R.Bidden, Jr
Cristopher Dodd
Terry Sanford
Jesse Helms
Rudy Boschwitz
Mitch McConnell

Paul S. Sarbanes
John F. Kerry
Daniel P. Moynihan
Richard Lugar
Larry Pressler
Gordon J. Humphrey

House of Representatives

COMMITTEE ON WAYS AND MEANS
1102 Longworth House Office Building, Washington DC 20515

Dan Rostenkowski, Chairman
Sam M. Gibbons
J. J. Pickle
Charles B. Rangel
Fortney H. (Pete) Stark
Andrew Jacobs, Jr.
Harold F. Ford
Ed Jenkins
Richard A. Gephardt
Thomas J. Downey
Frank J. Guarini
Don Sundquist

Marty Russo
Don J. Pease
Robert T. Matsui
Beryl F. Anthony, Jr.
Ronnie G. Flippo
Barbara B Kennelly
Brian Donnelly
William J. Coyne
Michael A. Andrews
Sander M. Levin
Jim Moody
Nancy L. Johnson

Bill Archer
Guy Vander Jagt
Philip M. Crane
Bill Frenzel
Richard T. Schulze
Willis D. Gradison, Jr.
William M. Thomas
Raymond J. McGrath
Hank Brown
Rod Chandler
E. Clay Shaw, Jr.

House of Representatives

COMMITTEE ON FOREIGN RELATIONS
Rayburn House Office Building, Washington DC 20515

Dante B. Fascell, Chairman
Eni F.H. Faleomavaega
Stephen Solarz
Donald M. Payne
George F. Crockett Jr.
Robert J. Lagomarsino
Tom Lantos
Olympia J. Snowe
Lawrence J. Smith
Christopher H. Smith
Edward F. Feighan
Jan Meyers
Morris K. Udall
Ben Blaz
Wayne Owens
Porter J. Goss

Eliot L. Engel
Gus Yatron
Frank McCloskey
Howard Wolpe
Benjamin A. Gilman
Mervyn M. Dymally
Toby Roth
Robert G. Torricelli
Doug Bereuter
Mel Levine
Dan Burton
Gary L. Ackerman
Donald E. (Buz) Lukens
Jaime B. Fuster
Amo Houghton

Lee Hamilton
Douglas H. Bosco
Gerry E. Studds
William S. Broomfield
Sam Gejdenson
Jim Leach
Peter H. Kostmayer
Henry J. Hyde
Howard L. Berman
Michael DeWine
Ted Weiss
John Miller
James McClure Clarke
Elton Gallegly
Harry A. Johnson

ÎNTÂMPLĂRI DIN ISTORIA NESCRISĂ A BISERICII ROMÂNE

-III-

— Pr. Gh. CALCIU —

Data trecută am făcut o scurtă prezentare a părintelui Ioan, duhovnicul maicilor din mânăstirea Vladimirești, privit cu ochii deținutului care s'a împărtășit din darurile lui preoțești, chiar dacă indirect și ce mângâiere divină au fost pentru noi acești preoți trimiși de Dumnezeu în surghiunul nostru spre a ne aduce cuvântul viu, apa vieții, izvorul dătător de pace al Sfintei Scripturi.

Să ne întoarcem acum la întâmplările legate de mânăstire.

Maica Veronica nu făcea nici un pas până ce Sfânta Fecioară nu-și exprima în vreun fel, acordul, sau dezacordul cu intențiile ei. De altfel, ea știa cu mult înainte unele evenimente care urmau să se petreacă, și cu atât mai mult, data și chiar vremea arestării.

Spuneam că multe întâmplări minunate s'au făcut în mânăstire și vestea lor se ducea ca fulgerul în țară, făcând poporul să vină în număr tot mai mare. Ceea ce se pretrece acum la Medjugorje, s'a petrecut la noi acum 50 de ani, numai că nu s'a făcut atâta caz, fie că Românii sunt mai modești, fie că sensul arătărilor Sfintei Maici era de a pregăti poporul nostru pentru o suferință dincolo de limitele răbdării normale.

Printre tinerele fete care veniseră la mânăstire, era și o profesoară care a fost repartizată la îngrijirea porcilor. Nu era deloc ușor pentru o intelectuală abia ieșită de pe băncile universității să îngrijească de porci. După mai multe luni, ajunsese la disperare, la pierderea entuziasmului și la decizia de a părăsi mânăstirea.

Nu avea curajul să-i ceară direct maicii stareței Veronica să o elibereze de legătura ce se pusese peste ea, deși, după regulile monahale, ea era încă în perioada de încercare, nu depusese voturile și avea dreptul să se retragă oricând, fără a fi fost considerată o fugară; spusese însă multor surori despre intenția ei. Poate că maicile, în devoțiunea lor, erau neîngăduitoare cu cele care șovăiau și i-au cerut maicii Veronica să-i îngăduie sorei să plece.

"Lăsați-o, le-a răspuns stareța, ea este una din cele care vor sta la temelia bisericii noastre."

Toate maicile și surorile au crezut că era vorba de o întărire duhovnicească a ei, care o va face una din cele mai vrednice; dar Maica Veronica se referise la moartea ei. Intre timp, se adunase o sumă frumoasă de bani, fapt care îngăduia maicilor să se apuce de zidirea bisericii, cu convingerea că, îndată ce biserica va începe să se ridice, oamenii vor deveni mai generoși cu donațiile lor.

Toată zidirea a fost făcută de maici și surori. Ele cărau apa și pregăteau mortarul, ele cărau cărămizile sus pe schelă, ele montau aceste schele, sub conducerea câtorva maiștri și muncitori calificați. In fiecare zi veneau țărani benevoli din împrejurimi, în fiecare săptămână veneau vizitatori care munceau cu râvnă alături de maici, atâta vreme cât rămâneau în mânăstire.

După tradiția ortodoxă, vizitatorii sunt primiți cu inima deschisă în mânăstiri, li se dă un pat de odihnă și un loc la masa comună fără să fie întrebați cine sunt, de unde vin și ce gânduri au. Pe vremea aceea, ospitalitatea românească și a mânăstirilor, nu fusese încă subminată de neîncrederea pe care partidul comunist a căutat s'o semene cu o intenție și o tenacitate studiate de multe decenii în Rusia sovietică și extinsă apoi în țările satelite. Oamenii se comportau normal, iubeau pe Dumnezeu pe față și veneau la mânăstiri pentru rugăciune și ajutor spiritual pe care îl primeau cu prisosință, lăsând acolo, în schimb, ceea ce inima lor de creștini îi îndemna să lase: un ajutor în bani, câteva zile de muncă, diferite idei privind treburile pe care maicile nu aveau de unde să le știe.

Zidirea bisercii avansa cu truda maicilor, priceperea meșterilor și ajutorul creștinilor.

Intr'o zi, când începuse deja zidirea unei turle, un meșter de pe schelă a scăpat din mână o cărămidă și aceasta a ucis-o fulgerător pe măicuța care voia să plece. Abia atunci au înțeles surorile la ce se referise stareța când spusese: "Ea este una din cele care vor sta la temelia bisericii noastre."

Obștea a înmormântat-o cu lacrimi și după rânduiala călugărească, apoi și-a reluat munca și rugăciunea zilnică. Scurtă vreme după aceea, zidirea a fost terminată, biserica se înălța așa cum o văzuseră maicile în dorința lor: o biserică încăpătoare, dar nu fastuoasă, clădită cu simțul românesc și cu modestia unui neam care a făcut din biserică centrul viețuirii lui.

Inainte de a trece la relatarea faptelor care urmează, aș vrea să pomenesc despre alte câteva minuni petrecute la Vladimirești.

Măicuța cu care am stat îndelung de vorbă a văzut cum o femeie îndrăcită a fost vindecată prin rugăciunile obștei și cum o altă femeie paralizată a plecat pe picioarele ei după un timp de ședere în mânăstire cu post și cu rugăciune.

Eu însumi am văzut un caz minunat de vindecare pe care vreau să-l povestesc, pentrucă maicile, din modestie și umilință monahală, nu vorbesc prea mult despre minunile întâmplate.

Intr'un sat vecin cu satul meu, era un primar comunist de o răutate feroce. In anii de după 1950, când au început colectivizările, a torturat țăranii, a arestat și trimis la închisoare pe cei ce se opuneau și pe cei ce nu puteau plăti cotele, încât era temut și urît de toți.

Dumnezeu îl pedepsise pentru a-l aduce la pocăință și-i dăduse un copil mut. Soția primarului era o țărancă plină de bun simț care plângea și se ruga la Dumnezeu să-l întoarcă pe bărbatul ei dela răutățile pe care le făcea, dar el era atât de stăpânit de diavol, încât se înrăia și mai mult, când femeia îl ruga să înceteze, să renunțe la funcția de primar și să nu mai chinuiască oamenii.

Intr'o bună zi și-a luat copilul și, fără a spune nimic bărbatului ei, ca să n'o oprească, a plecat la mânăstirea Vladimirești.

A rămas acolo mai multe zile și toată obștea se ruga pentru vindecarea copilului și pentru întoarcerea bărbatului ei dela răutate și necredință.

Odată, în timpul liturghiei, tocmai când preotul ieșise cu Sfintele Daruri, copilul, arătând cu mâna spre altar, a strigat:

"Mamă, uite moșu."

Din clipa aceea, a vorbit. Femeia s'a întors fericită acasă. Soțul ei a renunțat la funcția de primar și s'a pocăit: a devenit un om credincios, mergea cu soția lui la biserică în fiecare sărbătoare, iar copilul a crescut normal și sănătos. După ce am fost eliberat din închisoare, l-am cunoscut și eu. Era un tânăr de vreo douăzeci de ani, absolut normal.

Cred că Dumnezeu l-a iubit mult pe acel om și pe copilul lui. L-a întors pe tată la pocăință, așa cum Iisus încercase de atâtea ori să-l determine pe Iuda să renunțe la gândul lui de trădare, dar Iuda nu L-a ascultat. Primarul din satul vecin cu al nostru, nu a fost sensibil la pedeapsa divină, dar s'a muiat și s'a schimbat la iubirea lui Dumnezeu. Tatăl Ceresc are multe căi de a întoarce pe oameni, dacă aceștia au ochi de văzut și urechi de auzit.

Așa trăiau maicile și surorile, într'o unitate extraordinară de credință și dragoste, realizând unitatea comunității creștine primare din vremea Apostolilor. Toată această armonie era opera Maicii Domnului, care niciodată n'a lipsit obștea de prezența și ajutorul ei; lucra însă, în deosebi, prin Maica stareță Veronica și prin maica Mihaela Nicoară, secretara mânăstirii.

Pelerinajele la mânăstire erau tot mai numeroase, zeci de mii de oameni veneau din toate părțile țării, cu bolnavi pentru vindecare, sau pentru a fi consolați în durerile lor care sporeau an de an, sau pentrucă inima lor de creștini îi îndemna să vină acolo unde Dumnezeu, prin

rugăciunea continuă a călugărițelor, era mai prezent decât în viața de toate zilele, atât de meschină și de lipsită de spiritualitate.

Intre timp, după ocuparea României de către trupele sovietice, comuniștii fuseseră instalați la putere prin forța brutală a armatei roșii și prin exterminarea liderilor grupărilor politice democrate. Patriarhul Nicodim fusese otrăvit și înlocuit cu un patriarh nou, Justinian Marina și persecuția împotriva bisericii și a credinței începuse la scară națională.

Ceea ce se petrecea la Vladimirești speriase organizația locală și județeană de partid, spaima urcase tot mai departe, până la comitetul central care a început presiunile asupra Patriarhului Justinian spre a pune capăt efervescenței spirituale din zonă. Conștiința Patriarhului încă nu se trezise, lucru ce se va întâmpla puțin mai târziu, el era încă total subordonat partidului comunist și lui Gheorghiu-Dej.

Cu cât sporea volumul pelerinilor și al credinței, în aceeași măsură sporea și numărul agenților securității. Sporul de credință, prin duhovnicia maicilor și a preoților, creștea reacția satanică împotriva lui Hristos.

Imbrăcați ca simpli pelerini, mimând pietatea și pocăința, acești agenți vedeau tot, notau tot, supravegheau actele călugărițelor și ale duhovnicului și făceau rapoarte false împotriva tuturor, voind să arate că ceea ce se petrecea acolo era contra vederilor partidului și că amenința să devină un pericol politic.

Desigur, mânăstirea era o provocare continuă la tot ceea ce făceau comuniștii; prin simpla ei existență și durare, împotriva tuturor amanentarilor, ea era o demonstrație vie a superiorității spiritului asupra materiei, a libertății asupra oprimării, a credinței împotriva ateismului. De fapt, ei socotiseră just: oriunde este un focar de credință, teroarea diminuează , minciuna își pierde puterea, Dumnezeu triumfă împotriva oricăror constrângeri polițienești.

O parte din acești agenți au fost descoperiți de Dumnezeu prin imprudențele lor, altă parte prin faptul că unii dintre pelerini îi cunoșteau ca fiind securiști plecați din satele lor. Pe ceilalți i-a descoperit Maica Domnului stareței, care a prevenit-o că vremea suferinței era aproape.

"Pregătiți-vă pentru durere și lacrimi", le-a spus ea.

Seara și la slujbele de noapte, ele se rugau ca Dumnezeu să le dea tăria de a trece cu bine prin toate, de a nu abandona credința și lupta, de a rămâne pure și nezdruncinate în sfânta lor dăruire pentru Maica Domnului și pentru Iisus.

Patriarhul a cedat presiunilor comitetului central și l-a chemat la el pe părintele Ioan. Acuzațiile care i se aduceau, în afară de o serie de minciuni care îi fuseseră furnizate Patriarhului ca fiind adevăruri, erau două mai importante:

- spovedania comună și publică pe care părintele Iovan o făcea cu pelerinii;
- trufia maicilor că sunt fecioare și neacceptarea în mânăstire a unor călugărițe care fuseseră căsătorite.

Părintele Ioan a răspuns Patriarhului că și în Biserica primară se practică spovedania publică și că nu putea fi acuzat de erezie el, care se plasa, de fapt, pe linia genuină a creștinismului. De fapt, când un credincios voia să se spovedească în particular, venea la preot și acesta stătea de vorbă cu el în taină, după toate regulile canoanelor, așa că nu era numai spovedanie publică în mânăstire, ci și particulară.

In ceea ce privea trufia feciorei, mânăstirea fusese fondată la porunca Sfintei Fecioare, cu fecioare și el nu avea nici un amestec în această problemă. Fondarea mânăstirii avusese loc cu ani înainte ca el să fi venit acolo.

"Părinte Ioane, i-a spus Patriarhul, dacă nu vă liniștiți, trec cu buldozerul Patriarhiei peste voi".

Evident, destinul mânăstirii fusese hotărît.

Părintele Ioan s'a întors dela București plin de întristare, a povestit maicilor ceea ce se întâmplase și au sporit rugăciunile către Dumnezeu și Sfânta Lui Maica, cerându-le ocrotire și tărie duhovnicească în vederea vremurilor grele care trebuiau să vină.

Maica Veronica a primit înștiințare dela Sfânta Fecioara despre timpul în care arestarea trebuia să se petreacă. Rugăciunea și lacrimile s'au înmulțit, maicile și surorile mai tinere erau speriate, căci nimeni nu se îndoia de adevărul celor spuse de stareță.

Unul din aceste "buldozere" ale Patriarhiei a fost actualul Mitropolit al Ardealului, Antonie Plămădeală, care era un simplu călugăr și care fusese arestat mai înainte și apoi eliberat, probabil, cu angajamentul să facă servicii securității. El a venit la mânăstire de mai multe ori ca emisar al Patriarhiei, a discutat cu maicile, a amenințat cu împrăștierea obștei și a jucat, un anumit rol în informarea Patriarhiei și, poate, a securității.

Fac această afirmație, deoarece, cu ocazia arestărilor, părintele Roman Braga a fost adus pentru anchetă, el fiind arestat cu RUGUL APRINS, dar, cum avusese legături și cu Mânăstirea Vladimirești, a fost anchetat și în această problemă.

La o confruntare cu monahul Antonie Plămădeală, acesta a afirmat că el informase organele de resort de tot ceea ce se întâmpla la Vladimirești. Nu vreau să acuz pe nedrept pe nimeni, poate că Preasfințitul Antonie se referise la Patriarh, dar sunt și multe indicii că el informa și securitatea. Oricum, un semn mare de întrebare rămâne mereu.

EVANGHELIA EXILULUI (Noembrie 1989)

"CE TREBUE SĂ FAC?"

—Sergiu GROSSU—

Umanitatea se găsește, în clipa de față, într'o deplorabilă derută spirituală. Cei mai mulți din semenii noștri trăiesc în ignoranță, în beznă, în vâgăuna păcatului, necunoscându-se pe ei înșiși, în primul rând, și nici itinerarul unei viețuiri exemplare. Aleargă fără rost; muncesc fără spor; se frământă și se zbat fără nici o nădejde. De aceea asistăm la atâtea drame, la atâta convulsiune psihică, într'o lume măcinată pe dinăuntru și risipită pe toate drumurile inconsecvenței morale, neliniștită sau nemulțumită de propriile ei devieri și prăbușiri iremediabile.

Pilduitoare, în privința aceasta, este experiența "tânărului bogat" din Evanghelia ultimei Duminici a lunii (LUCA 18 .18-27). Entuziasmat de perspectiva vieții veșnice (după chemarea copilașilor de către Domnul), el se apropie de Iisus și-L întreabă: "Bunule Invățător, ce trebue să fac ca să moștenesc viața veșnică?" Sau, cum relatează evanghelistul Matei: "Ce bine să fac...?" (MATEI, 19.16). Din nefericire, întrebarea tânărului reflectă o gândire cu totul eronată: Ce trebue să fac EU? Ce bine să fac EU? Cu alte cuvinte, ce eforturi se cade să mai depun, ce fapte să mai realizez?

Când i se spune: "Stii poruncile: Să nu preacurvești, să nu ucizi, să nu furi, să nu faci o mărturisire mincinoasă, să cinstești pe tatăl tău și pe mama ta", în mintea lui se produce, neîndoielnic, o nedumerire. De porunci îmi vorbești, Doamne? "Toate aceste lucruri le-am păzit din tinerețea mea". Ce-mi mai lipsește? Fiindcă el era SIGUR de moștenirea vieții veșnice. Se vedea om corect, moral, de treabă, mă rog, cum sunt aproape toți Românii din exil, cărora vorbindu-le (sau predicându-le dela amvonul bisericii) despre NECESITATEA VIETII VESNICE, îți riposteazâ: Si de ce n'aș moșteni-o și eu? Cred în Dumnezeu, merg foarte regulat la biserică, duc o viață cinstită, nu mint, nu fur, nu preacurvesc, nu ucid... Argumente arhicunoscute, lipsite de temei.

Crezi în Dumnezeu? "Dar și dracii cred... și se înfioară" (IACOV, 2.19). Ce deosebire este între presupusa ta credință și credința dracilor? Nici măcar nu te înfiori când îi auzi numele. N'ai nici o legătură cu El. Refuzi să-I slujești. In mintea și în inima ta nu se află nici un colțișor pentru slava Lui. Nu ucizi, n'ai ucis? Iți pare că te poți ascunde după acest paravan? Ce copilărie e să spui: n'am ucis pe nimeni! Deoarece toți ucidem. Ucide atitudinea noastră indiferentă față de refugiatul abia sosit în Occident. Ucide vorba noastră nechibzuită. Ucid cărțile și gazetele. Ucid ochii care răscolesc simțurile. Ucide gândul și otrava ideilor. O, câte prietenii și iubiri n'am ucis în noi, în ungherele tăinuite ale ființei noastre înstrăinată de Dumnezeu! Căci scrie apostolul iubirii: "Oricine urăște pe fratele său este un ucigaș..." (1 IOAN, 3.15)

Așa stând lucrurile, nu putem să ne justificăm purtarea cea bună înaintea lui Dumnezeu. Nu putem veni la Iisus cu întrebarea: "Ce bine să fac?" Adică, ce să mai adaug la faptele mele anterioare? Pentrucă nu suntem în stare să facem binele, după cum citim: "Nu este nici unul care să facă binele, nici unul măcar. Gâtlejul lor este un mormânt deschis; se slujesc de limbile lor ca să înșele; gura le este plină de blestem și de amărăciune; au picioarele grabnice să verse sânge; prăpădul și pustiirea sunt pe drumul lor..." (ROMANI, 3.12-16) Chiar dacă vrem să facem binele, chiar dacă mintea noastră este de acord cu legea morală, există în noi, în mădularele noastre păcătoase, o altă lege, potrivnică legiidivine, care ne împiedică în respectarea poruncilor. "Căci binele pe care vreau să-l fac, nu-l fac - strigă Sf. Pavel -, ci răul pe care nu vreau să-l fac, iacă ce fac!" (ROMANI, 7.19)

Ce minunată este convorbirea Mântuitorului cu tânărul bogat din Evanghelie. Vrei să moștenești viața veșnică? Vrei să ai o comoară în ceruri? "Iți mai lipsește un lucru: vinde tot ce ai..." Ceea ce înseamnă: lepădare, renunțarea la tine însuți, descotorosirea de eul tău îndărătnic. VINDE TOT CE AI! Ca în locul rămas gol să intre Iisus. El să crească și noi să ne micșorăm, conform formulei paulinice: "Pentru El am pierdut toate și le socotesc ca un gunoi, ca să câștig pe Hristos..." (FILIPENI, 3.8)

Insă, găsesc eu, oare, în ființa mea peticită, dispersată, nevolnică, suficiente resurse, ca să mă rup de mine însumi? Imi trebue putere ca SA VAND tot ce am rău și putred. Cum să dau din mâini, când sunt legat în lanțuri? Nu, SINGUR nu pot face nimic. Trebue să fiu eliberat, scăpat din robie. Trebue să mi se rupă lanțurile care mă leagă de pământ și de neputința înfăptuirii. Trebue să mă prăbușesc la picioarele Aceluia care a venit în lume ca să mântuiască ce era pierdut. Mântuirea se adeverește, ca atare, indispensabilă vieții creștine. Noi nu ne îndreptăm, mai întâi, prin fapte și apoi suntem mântuiți, ci Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos ne mântuiește ca să ne putem îndrepta, ca să putem face binele.

Cazul proorocului Ieremia este concludent: "Voiau să-mi nimicească viața într'o groapă, și au aruncat cu pietre în mine. Mi-au năvălit apele peste cap și ziceam: Sunt pierdut! Dar am chemat NumeleTău, Doamne, din fundul gropii" (PLANGERI, 53.55). Nu spune: EU voi ieși, EU voi face și voi drege... Dimpotrivă, recunoscându-și situația disperată ("Sunt pierdut"!) strigă către Domnul în așteptarea izbăvirii Lui.

De aceea, fratele meu pribeag, "din fundul gropii" să privim la Iisus. Să nu încercăm să ne ridicăm prin propriile noastre puteri, sau cu ajutorul oamenilor, care, în general, "făgăduiesc slobozenia, în timp ce ei înșiși sunt robi ai stricăciunii" (2 PETRU, 2.19). Oamenii dau sfaturi, învățături morale, sisteme filosofice, îndemnuri, și-atât. Ei nu ne pot ridica din "fundul gropii." Arată binele, dar nu ne dau puterea să-l facem. Numai Dumnezeu ne poate da, în Iisus Domnul, "și voința și înfăptuirea" (FILIPENI, 2.13). Noi nu avem nevoie de teorii filosofice ori sisteme pedagogice. Noi avem nevoie de un MANTUITOR, de un Salvator, de o Mână gata oricând să ne scape din cloaca fărădelegilor și-a slăbiciunilor care ne compromit existența.

Din "fundul gropii" noastre actuale, din "fundul gropii" exilului, să privim spre Cerul Indurării, spre crucea de pe Golgota, prin care s'a efectuat împăcarea noastră cu Tatăl. Să privim la Iisus, având încredere în mântuirea promisă tuturor celor ce cred în El. In loc ca să întrebăm "Ce trebue să fac?!! sau "Ce bine să fac?", în loc ca să râvnim la moștenirea vieții veșnice pe căi nepermise, să-L primim pe Domnul Slavei, pe Mântuitorul, în inimile noastre, căpătând prin El înfierea și devenind, astfel, copii ai lui Dumnezeu. "Si dacă suntem copii, suntem și moștenitori - ne asigură Apostolul: moștenitori ai lui Dumnezeu, și împreună moștenitori cu Hristos..." (ROMANI, 8.17).

PERSPECTIVE

—Parintele IEREMIA—

In ediția de toamnă a "Telegrafului Român", editat de Mitropolia Sibiului din România, șefii cultelor din țară se întrec pe ei înșiși în apoteoze la adresa "fiului cel mai iubit", cu ocazia celebrării comuniste dela 23 August.

Ziarul cu pricina se împarte pe două planuri: primul, în care se reproduc cuvântările "talentaților" șefi de culte, iar al doilea, "un dialog cu cititorii", în cuprinsul căruia se justifica "ad literam" ce înseamnă caterisirea unui preot și în ce condițiuni se aplică.

Sa le luăm pe rând. La 1 August 1989, la Bucuresti, din ordinul partidului comunist român, a avut loc în aula Facultății de Teologie a Patriarhiei, o conferință interconfesională omagială dedicată zilei de 23 August.

In loc să arate adevărata semnificație a acestei triste și malefice zile din istoria neamului nostru românesc, Patriarhul Teoctist, cu cunoscuta sa elocință de stânga, împreună cu alți mitropoliți au glorificat această zi, subliniind că de fapt poporul român a fost eliberat și s'a trecut la crearea omului nou, zicem noi, fără Dumnezeu.

De 45 de ani poporul român este omorît, gâtuit spiritual, jefuit, și târît în mocirla comunismului. Poporul român nu mai are în ziua de astăzi o demnitate națională, i-a fost luată, poporul român are dreptul doar să tacă și să consimtă la tragedia care este expus în ultimii ani.

Pentru Patriarhul Teoctist și racila ortodoxiei românești - Antonie al Ardealului, în România de azi se construiește "o planetă nouă", un univers nou, o nouă dimensiune, folosindu-se dictonul "totul pentru om". Intr'adevăr, pentru cel ce intră azi în România este o lume nouă, de fantasme dantești, este o planetă rece și respingătoare cu stafii și monștri.

Prea Sfinții Ierarhi, Mihail Eminescu nu a visat niciodată așa ceva pentru poporul român. Universul său, visul său este cu totul altul decât cel pe care vreți d-voastră să-l mistificați.

In urma dărâmării atâtor sfinte biserici, edificii istorice semnificative, a teroarei instaurată, înalta ierarhie mulțumește fierbinte arătându-se silogistic de acord cu toate aceste atrocități neronice. Mitropolitul Antonie face aluzie la scrierile lui Dio Cassius, zicând că referințele sale la poporul dac și la Decebal, par a descrie (cu 2 mii de ani înainte) evenimentele dela 23 August, 1944.

Probabil Decebal a fost unchiul lui Ceaușescu, iar episcopul Wulfila era moșul lui Antonie.

Este un joc de irealități, un teatru al absurdului, de care fac uz acești falși reprezentanți ai Bisericii Ortodoxe Române. Asistăm azi la cel mai profanator rol din întreaga istorie a Bisericii Ortodoxe Române; patriarhi, episcopi și preoți care asemenea "desfrânatei Babilonului" prostituează Biserica, modifică adevărul devenind apostolii "Minciunii".

Ierarhia, fricoasă din fire, a aprobat toate demolările de biserici impuse de partid. Au caterisit preoți ce au avut curajul să iubească adevărul și Evanghelia dreptății, care au slujit lui Dumnezeu și nu banului sau mamonei. Nicicând în Biserica Ortodoxă din România nu au fost caterisiți așa de mulți preoți într'un timp așa de scurt, doar de câțiva ani.

Unde au fost ierarhii noștri când s'a dărâmat cu nemernicie Biserica "Sfânta Vineri" din București? Unde au fost când Părintele Profesor Gheorghe Calciu Dumitreasa predica tinerilor României?

Au complotat cu regimul, zicând că trebue "să dăm Cezarului cele ce sunt ale Cezarului". Ce a mai rămas atunci de dat lui Dumnezeu?

Au tăcut și au primit "cei 30 de arginți". Au preferat tăcerea vânzării în loc să apere "staulul", au devenit lupi hrăpitori îmbrăcați în piei de oaie, naimiți și nu unși ai lui Hristos.

Părintele Ionașcu a fost ucis pentru îndrăzneala de a fi încercat să ridice o biserică nouă în București, iar unui alt preot i s'a violat fiica de 14 ani în fața lui și a preotesei pentrucă a criticat regimul stalinist.

Ce fac Patriarhul Teoctist, Mitropolitul Antonie și ceilalți episcopi.

Ascund candela devărului sub obrocul minciunii. Vând totul pentru liniște și un salariu de ministru.

Mitropolitul Antonie vizitează Occidentul plămădind ideea că ceea ce se spune în Vest despre neagra mizerie și dărâmarea bisericilor este doar a iluzie a imperialismului.

Ei nu sunt decât gropari ai neamului românesc, falși prooroci, care vor plăti groaznic la Dreapta Judecată pentru samavolniciile lor săvârșite pe seama Bisericii lui Hristos.

Pe planul al doilea se profilează adevărata dorință a înalților ierarhi: anume, problema preoților caterisiți recent. Când spun recent mă refer la perioada 1980-88.

După cum se știe o mulțime de preoți au fost caterisiți pe motive politice și nu canonice de ierarhii comuniști din țară.

Iată lista lor în ordine cronologică: Pr. George D. Gage, Pr. Neogiță Liviu, Pr. Viorel Dumitrescu, Pr. Gavrilă Stefan, Pr. Emil Ambruș Cernat, Pr. Ionel Vinchici, Pr. Cornel Avramescu, Pr. Gheorghe Calciu, și Pr. Dumitru Măcăilă.

Toți aceștia au fost arestați, unii bătuți crunt, familiile maltratate, închiși, urmăriți și tratați asemenea unor criminali.

In "Telegraful Român" între alte motive de caterisire se menționează și cea a supunerii față de autoritatea ierarhică, a ridicării împotriva

Continuare în pag.21

La troiță unde s'au rugat strămoșii noștri.

TESTAMENTUL POLITIC AL LUI MIRCEA MANEA

—Constantin MAREŞ—

In luna August a plecat dintre noi, în puterea vârstei, un Român de inimă dintre cei stabiliţi ca refugiaţi politici în Germania Federală. Pornit să-şi petreacă împreună cu soţia şi una din cele două fete ale lor, un binemeritat concediu pe ţărmul Mediteranei, a fost luat de un val neaşteptat şi puternic. Economist de profesie, Mircea Manea îşi înfiripase un birou propriu cu un mic centru de calcul, făcând lucrări de contabilitate şi bilanţ.

L-am cunoscut printre credincioşii Bisericii ortodoxe române din Frankfurt, păstorită de Preotul Dr. Viorel Mehedinţu. A fost un membru activ în Uniunea Mondială a Românilor, a fost activ în Congresul Mondial Românesc şi nu a lipsit dela nici o acţiune organizată de Consiliul Naţiunilor Captive din Germania, aşa cum era totdeauna prezent la toate manifestările şi demonstraţiile exilului politic românesc. Nu l-a auzit nimeni ridicând vreodată vocea, iar atunci când cineva susţinea o altă părere decât a sa, zâmbetul îi era de împăciuire şi cuvântul de bună voire. A făcut parte dintr'o categorie mai puţin numeroasă decât ar trebui, a celor în care credinţa se îmbină cu patriotismul, dragostea de familie cu puterea de muncă, dorinţa de a fi util cu modestia. A fost un om adevărat.

Nu voia nici să se impună şi nici să impună. Receptiv la ideile altora, a căutat în ultimii ani să găsească audienţă pentru ceva ce-l preocupa şi anume, necesitatea unei acţiuni organizate şi unitare a exilului românesc, în faţa farsei tragice a aşa ziselor alegeri ce au loc în România supusă dictaturii comuniste a clanului Ceauşescu. Ca unul care l-am înţeles şi sprijinit în această direcţie, socotesc acum, când Mircea Manea nu mai este printre noi, că ideea lui, ajustată la parametrii unei actualităţi modificată de realităţi, ne-a rămas ca un adevărat testament politic. Si aşa cum scria în urmă cu 8 ani Mihai-Fotin Enescu (CUVANTUL ROMANESC, Septembrie 1981): "Testamentele politice, spre deosebire de alte genuri de testamente, nu manifestă ultime dispoziţii de voinţă, ci numai sfaturi şi îndemnuri. Ele lasă o senzaţie de tristeţe mai profundă decât acelea care dispun cum să se împartă o avere după trecerea în cele veşnice a testatorului. In testamentul politic gândul testatorului pare o şoaptă de dincolo de mormânt...". In acest sens să concepem şi testamentul politic pe care Mircea Manea nu a apucat să-l scrie, dar ni l-a lăsat prin convorbirile, acţiunile şi hârtiile sale cu altă destinaţie. De altfel, un om cu modestia lui nici nu ar fi cutezat să lase un testament politic redactat şi scris sub acest titlu.

In Decembrie 1974, Marea Adunare Naţională (căreia poporul român îi spune "marea adunătură naţională") adopta la Bucureşti, desigur în unanimitate, legea electorală a Republicii Socialiste România. Au survenit câteva modificări ulterioare şi republicată ca atare în Decembrie 1974 şi Decembrie 1984, este în vigoare şi astăzi. In baza articolelor 7 şi 8 (Capitolul II: "Organizarea şi desfăşurarea alegerilor"), cei care poartă titlul de deputaţi se aleg odată la 5 ani într'una din zilele nelucrătoare ale lunii Martie a anului în care se încheie mandatul precedent, Consiliul de Stat stabilind data exactă a alegerilor cu cel puţin 45 de zile înaintea acestora. Pe lângă aşa zişii deputaţi din Marea Adunare Naţională se aleg şi cei din consiliile populare judeţene şi ale municipiului Bucureşti.

Urmează ca în luna Martie 1990 să aibă loc aceste pretinse alegeri al căror rezultat ar putea fi dat de acum, de către publicaţiile exilului românesc şi posturile de radio din lumea liberă care emit în româneşte.

Pentru ca să nu existe nici un fel de îndoială, legea electorală prevede în art. 43 că dreptul de a depune candidaturi aparţine Frontului Democraţiei şi Unităţii Socialiste, aflată sub conducerea Partidului Comunist Român. Ca şi în ultimele pretinse alegeri, în anumite circumscripţii electorale periferice, vor fi trecuţi câte doi candidaţi pe un loc, ceea ce nu se va întâmpla, desigur, în acele circumscripţii în care vor figura drept candidaţi cei cu funcţii importante în partid şi stat. De pe acum putem anunţa că rezultatul alegerilor va arăta un vot de peste 90% dat forţei conducătoare a partidului comunist, şi dacă aşa cum se arată, Nicolae şi Elena Ceauşescu vor fi candidaţi, vor întruni nu mai puţin de 100% din voturile exprimate în cirucmscripţia respectivă.

Echipe de agitatori vor bate străzi şi la uşile cetăţenilor ca să-i mâne la secţiile de votare, unul din modurile de evidenţiere a celor din circumscripţiile de votare fiind raportarea terminării votării la o oră cât mai puţin înaintată, deşi o naţiune întreagă ştie că alegerile sunt complet terminate, înainte de a începe. In acea zi, cei care vor avea masochismul de a privi micul ecran românesc, vor fi delectaţi cu imaginile indecente ale unor echipe flotante care vor bântui prin sălile spitalelor spre a aduna şi votul celor ce zac lipsiţi de căldură, hrană şi medicamente, într'o zi în care în mod excepţional, vor funcţiona radiatoarele, dacă nu cumva vor fi folosiţi ad hoc, figuranţi din ansamblul Ministerului de Interne, rotofei şi zâmbitori. Să sperăm că în acea zi, posturile de televiziune bulgare, iugoslave, maghiare şi de peste Prut, vor avea emisiuni mai interesante, ceea ce de altfel este dificil să nu se întâmple.

Aşa cum se întâmplă la fiecare zisă alegere, unii cetăţeni folosesc creionul spre a-şi manifesta doleanţa sau incriminări, nelipsind unele expresii neaoşe româneşti la adresa conducerii de partid şi de stat.

Este de prevăzut că în acest mod se va desfăşura şi farsa alegerilor din Martie 1990. Si dacă securitatea, miliţia, armata, activiştii de partid, informatorii şi alte categorii aservite clanocraţiei Ceauşescu, vor veghea ca totul să se desfăşoare în cadrul planificat, ideea lui Mircea Manea era ca exilul politic românesc, căutând, şi ecou la posturile de radio ce emit în româneşte, să desfăşoare o acţiune largă ce aşi trasa-o ca fiind canalizată pe trei direcţii: Continuare în pag.23

FARA ARMÂNEASCĂ

UNA FUMELIA ENGLEZA

S'RÂDZATIÑILI ALLEI ARMÂNEŞTI

Piers Dixon, veclliu diputat conservator ş'ma ninţi 'nsurat cu Edwina Sandys, nipoata al Sir Wintston Churchill, s'toarnă năpoi tu tricut ş'aspuni cum protlu nipot al Churchill casti amintat cu sândzi armânesc tu vini.

Aua ş'ţinţi suti di ani ma ninti, huryaţlli dit sudlu a Balcanilor nu urseau dicât trei limbi: câti unoară zburau greaca, cama area arbibuşească, ma totăna ună limbă a loclui işet dit veacllia latină. Armânilli ţe zburau latina erau cama marea parti ali populaţillei ţe băna tu dauli cama mări provincii: Macedonia ază tu cama marea parti tu Jugoslavia) şi Thesali (ază greacă).

Anvingătorlli slavi trapsiră călliurli dit niadzănoaptea ali Europe s'acăţară tuti locurl buni cari li aveau cultivată di totăna armânilli.

Greţlli fură cama diştepţ. Cu tuti că ireau cama puţăni, elli purtau ună civilizaţie mult ma veacllie ş'ma superioară. Limba a chiverniselor era alor. Susţănuţ di patriarh, elli monopolizau bisearica ortodoxă. Cama ninti mărdzinit di Constantinopole ş'născănti hori şi pultii di pi mardzina di amare, clli ascăpitară pi anarga horli slavi şi arbinuşeşti ma ş'cama multili hori armâneşti. La anlu 1000 după Hristolu, sudlu a Balcanilor era grec tu noimă macă nu tu săndzi.

Maia mea armână, Anastasia, muri la 1969 la 95 di ani. Fumeallia allei băna Samarina, ună hoară di ţinţi nilli di picurari şi cărvănari dit munţălli Pind, aţea cama în sus dicât tuţi alanti hori di ahtari ansimnătati.

La 1800, ună mănată di oamini aveau aproape tuti oili. Un di elli eara şi străpaplu ali Anastasii, Zisi. Când ahurhea s'cadă neaua, el conduţea picurari ş'cupii pit strămtorli a vălliurilor ca la ună sută di mile ma'nghios iu avea di ninti andreaptă ti irnatic. Lua cu el Mullieri, cilimeani, tendi, tuti bunurli ţi avea. Samarina arămânea goală.

Pi la Ayul Ghiorghi călătoria ahurhea năpoi. Tinirilli cărvănari, cu mustăţli 'nsus ş'cu cămburi, nădzeau năinti, după elli vineau picurarlli cu cupiili 'deapoia fumellili. Luchilli ş'urşilli s'trădzeau năpoi. Când Zisi ancălca puţăna cali ţi-lli arămânea ninţi s'agiungă, dininti lliapirea Samarina scăldată tu lunină şi-lli discurma mutrearea. Eara acasă la el. Aclo diparti, s'videa bisearica StăMăria iu s'avea 'curinată. Arburli crişteau ninga pi ciatia allei. S'estan va si-s facă ninga multi alti numţ ti StăMăria.

Zi's avea ma multă fumeallie dit cari cama cunuscut erau Mila Sakellarios (1807-1895) şi Dimitri Sakellarios (1817-1901). Tu ahurhita a secolului 19. armânilli nu aveau numă di fumealia. Pari că Zisi fu un di aţelli ţi u lo cama ninti.

Samarina aveau dauă sculii duşmane. Tu "Scoala română" s'anviţa maş limba vlaha. Mila agiumsi director la şcoala greacă, purta stranic europeani şi azbura ţinţi limbi: Armâna (cu mari licşureaţă), greaca, turca, germana şi franceza.

Când agiumsi s'aibă vinviţ ani, fratili aţel cama tinir alăsă Samarina şi s'dusi Anthin cari eara ninga ună nică pulitiă di 40.000 di sufliti. Aprins naţionalist grec, s'feaţi un nică aveari lucrândalui ca tipograf, anviţă engleza şi s'feaţi presbiterian (protestant) convertit di misionarlli americani. După aţea s'duisi tu America, tu Massachusets, iu Ună fumeallia...... s'ansură cu Adelaide Edmunds şi s'feaţi cunuscut sum numa di Reverend Dimitri Sakelarios. Poatică eara primlu armân ţi agiumsi tu Statili Uniti.

Când agiumsi la vărnă 60 di ani s'trună năpoi Anthina cu mulliară-sa, apufăsit si-lli fac pi tuţ greţilli protestant (presbiteriani). Cu tuti că autorităţli a loclui luaştiptară cu duşmănie, el feaţi ună mari bisearică dinintea a palatlui a văşillelu iu, anvirigat di ună comunitati di oameni di-aloclui, puteau totăna s'căntă "Iasti ună dezeană veardi diparti", muzică engleză ma cu zboarli grăţeşti.

După aisti, scrisi Samarina ş'căftă s'llia ca hilliă ună di multili feati a frati-su cam mari, că el cu Adelaida nu avură fumealliă. Frati-su Mila îlli dzăsi că putea si-lli pitreacună nipoată, feata alui aţea cama marea avu un cilimean cu araftlu - agramat- dit hoară, nimărtată. Feata eara Anastasia.

Dimitri u dipună dit munţilli allei ş'u scrisi la "Hill Schoool", prima ş'ninga ază aţea cama bună sculie di feati dit Grecia.

La 1891 un tinir englez agiumsi Anthina. S.C. Atchley, hilliu a unui yatru di Bristol, avea citită pi lordlu Byron şi-şi aminta bana cu fotografiili ţi făţea pri Acropoli. Cu Anastasia s'andămusi la ună scară "the dansant" la şcoala engleză di arheologie. El avea Vinviţ ani, năsă avea optusprădzaţi. Tată-su adoptiv (preft Dimitri) aprubă mărtarea ali Anastasici ma tată-su di aver "araftu" agiumsi di Samarina şi-ul băgă pi aţel ţi va s'hibă cama năpoi dzinări, năndauă dzăli tu hăpsani. După aisti agiumsiră la giudicată.

Anastasia s'feaţi un caz di justiţie. Fudzi pi ascumta tu America iu urmă un an cursuri la Universitate ş'fu poati prima tiniră armână şi agiumsi la ună tiniă ahât di analtă. Tinira preaclliă fu adunată disnou la Bristol, s'ancurinară agonia şi-şi tricură chirolu ţi lă arămasi ti bănare, Anthina.

Cum iţi feată poati că vă ari dzăşă, cănd năsă ică soaţăli allei s'duc la fântână cu ghiumili ca s'llia apă şi s'mutrească gionlli cu mustăţi ş'cu căburli alor, armânilli s'ansoară cu armânc. Ază ninga, nauădzăţ la sută di tiniri s'ansoară tu comunitati. Alanţi aleg totăna mulleri greaţe. Aua ş'ună sută di ani, aventura ali Anastasii fu singură (unică) Ea avu dauă feati şi amindaulefură ambasadoare la Lisabona şi Paris. Athenais s'mărtă cu Claude Russell ş'aşi putu s'agiungă Ducesa di Bedford (ma ti aistă lipsi ca ma ninti s'ai dauă ică trei morţ). Ismaina după ună şcurtă mărtare cu nipotlu al Schliemann (aţel ţi discuperi Troia) ş'născănţ ani di veduvă, vini la un "the dansant" la "British School" ş'agiumulliaroa al Bob Dixon.

Daule feati ş'daule nipoati ali Anastasii agiumsiră cu sireaua Lady Russell, Lady Dixon Lady Blaker ş'mullearca aţălui ţi avu mirazea a lordlui Hamilton o Dalzell. Când s'aminti primlu strănipot al Wintson Chruchill, Mark Dixon, niclu eara tutună şi nipotlu ali Anastaşii.

Ti putca s'minduiască agramatlu raft ti tuti aisti?

IOANA BARGIUMA

Domana Ioana Bargiuma fudzi dila noi! Tu ahurhiţa aistei toamne, la 3 di Sumedru, 1989, aşe cum fudzea cu fumeallia tu arniu, di oara aistă lo altă cale fără turnare, ma nu dipunândalui dit munţi, ma anălţândalui pi nividzuta di noi cărare, până tu analtlu paradis al Dumnidză, iu u aştipta întreaga fară armânească.

Ni asteasă lunină, bana Ilei fu vluysită. Amintată la 6 August 1899, tu hoara armânească Turia, când agiumsi la vârsta ti duţeari la sculiă, părinţilli a llei, dit tinisita fumealli al Mihadaş, u deadiră s'anveaţă carte la şcoala românească. Fapuă mari di curaj tu aţel chro, când greţilli şi grecomânilli căftau s'astingă limba şi cultura armânească.

După sculia din hoară, urmă la Scoala Românească de fete di Bitului şi după bitisearea ali sculiei fu pitricută învăţătoare la Băiasă. Tu anlu 1925 s'mărită cu patirotlu armân Ion Bargiuma, absolvent a Liceului Comercial Românesc di Sărună.

Ioana Bargiuma, Doamnă după mărtare, armasi învăţătoare Turia până la ahurhita polimlui al doilea. Ea faţi parti dit prima generaţie di armâne, ţi fără s'agârşască turţearea, ambilitirea di mână şi 'nţăsearea tu război, avdapsiră cundilliu şi cartea şi lucrară la amplitirea culturii armâneşti.

Avu ună bana plină di harăi ma şi di mari greutăţ Tu anlu 1939, nicuchirlu Ion Bargium fu exilat di fanaticlu guvern grec, ti sibepea că irea dhascal armân. Singură, giuneauă cum irea 'nviţată dit fărmintata bană armânească, irea învăţătoare la sculiă, dadă vrută ti aţelli şase cilimeni cu cari la hărdzi Dumnidză casa, soră ti tuţ aţelli ţi băteau la uşa lor şi patrioată ti întreaga armâname, până s'turnă nicuchirlu acasă. Turnarea nu fu ti mult chiro. Ion Bargiuma fu nellis nipoi di greţ, dila 1945 la 1950, ghicuit tu hăpsa di singurlu steps că irea armân. Tinisita nicuchiră ţănea loclu-ş'di bărbat în casă şi nu si-aspăra di căsăveţli ţi ineau ună după alantă, până când îşi vidzu nipoi bărbatlu acasă. Atumţea, cu dureari tu suflit că s'disparte di locurli vruti iu vidzu lunina soarelui şi haraua anilor di tinireaţă, adună fumeallia ca su scapă di alti tacsirăţ şi lo calea cătră vluysita America, iu bănă rihati şi tu tiniă anilli di auşate.

Când s'băgă ideia a unei asociaţii culturale armâneşti tu America, Doamna Ioana Bargium fu prima pi lista di membri fondatori cu tută fumellia llei.

Ti tuti buneţli ţi ar faptă, ti 'nviţătura şi vrearea ti armâname ţi u lăsă cu limbă di moarti a urmaşilor a llei, niagârşită s'hibă ti noi bana şi purtarea Doamnei învăţătoare Ioana Bargiuma.

Asociaţia Culturală
"ARMANAMEA"

EMINESCU ŞI AROMÂNII

—Prof. Univ. Gheorghe CARAGEANI—

Urmare din nr.trecut

c) dezideratul Aromânilor în ce priveşte libertatea religioasă îi apare lui Eminescu nu doar legitim, ci şi de entitate minoră în raport cu solicitările celorlalte popoare balcanice: "In faţa cererilor tuturor naţionalităţilor din Turcia, credem că cele ale Românilor (precizăm că prin Români se înţelg aici cei din dreapta Dunării) sunt cele mai modeste din toate şi că nimeni nu va îndrăzni a tăgădui Românului un drept de care se bucură deja şi Grecii şi Bulgarii şi Sârbii, şi de care Românii s'au bucurat ab antiquo".

Ideile enunţate de Eminescu denotă un acut sens istoric şi politic. Analizate în mod critic astăzi, impresionează nu atât prin importanţa acordată necesităţii existenţei libertăţii bisericeşti şi scolastice a Aromânilor şi necesităţii sprijinirii lor de către România, în condiţiile în care puterea absolută exercitată de Turci - paradoxal apărătorii Aromânilor - începea să fie tot mai şubredă; impresionează mai ales prin originalitatea soluţiei propuse pentru salvarea fiinţei etnice a Aromânilor şi anume "reînfiinţarea vechii Mitropolii a Proilabului", imaginată de poet ca un fel de scut de apărare împotriva "presiunii spirituale" a Grecilor sau a altor "fraţi creştini".

E adevărat că o asemenea soluţie conţinea şi o doză de utopie. Se ştie că Mitropolia Proilaviei, care cuprindea odinioară ţinuturile Brăila, Ismail, Reni, Chilia, Cetatea-Albă, Tighina şi Hotin, a cărei reşedinţă era la Brăila şi care a fost desfiinţată definitiv în 1829 prin Tratatul dela Adrianopol, era independentă de ierarhiile bisericeşti din Moldova şi din Tara Românească, dar ţinea de Patriarhia din Constantinopol. Cercetările au demonstrat însă că Patriarhia din Constantinopol a fost totdeauna contrară acordării Aromânilor dreptului de a celebra slujba religioasă în propriul lor idiom, şi că faimoasele bande greceşti de 'antarţi' au fost uneori ajutate în acţiunile lor criminale contra Aromânilor tocmai de către clerul grecesc.

1.2. Soluţia separării, pe plan religios, a Aromânilor de Greci, esenţială pentru frânarea procesului lor de deznaţionalizare, este prospectată de Eminescu şi în articolul intitulat Macedoromânii, apărut în "Timpul", privind articolul lui A.Pencovici referitor la unele afirmaţii tendenţioase ale ziarului grecesc "Le Messager d'Athénes" despre care ne vom ocupa ulterior. Din informaţiile lui Pencovici - afirmă Eminescu - "se va vedea că un popor întreg, aproape egal la număr cu Grecii, e supus unui sistem de deznaţionalizare din cele mai odioase, prin presiunea unei biserici străine şi a unor societăţi de agitatori străini al căror scop e dezmembrarea Imperiului otoman şi substituirea etnocraţiei turceşti prin etnocraţia grecească". Si urmează soluţia prospectată: "Ni se pare că mijlocul cel mai eficace pentru a emancipa această populaţie latină de influenţa bizantină ar fi despărţirea ei bisericească de Greci, ceea ce au făcut Bulgarii, ceea ce au făcut Românii din Banat şi graniţa militară. Biserica răsăriteană e naţională, ea numai admite, comandă chiar ca serviciul în biserică să se facă în limba grăită de popor. E, o constatăm cu durere, o ruşine ca în a suta a nouăsprezecea membrii unui popor de douăsprezece milioane aproape să fie siliţi, sub un guvern neogrecesc de-a întrebuinţa în şcoală şi biserică limba unui stat străin şi lor şi poporului dominant al osmanilor, şi să fie prada unor agitaţii îndreptate în contra existenţei Imperiului otoman şi a înşişi existenţei lor".

Eminescu denunţă deci procesul de deznaţionalizare la care erau supuşi Aromânii, din partea Grecilor, denumeşte biserica grecească "biserică străină" - străină în sensul că nu le permitea Aromânilor să-şi folosească propriul lor grai în biserică, ci-i silea să utilizeze limba greacă - şi-i consideră pe Aromâni, în mod inechivocabil, Români, vorbind în acest sens de membrii unui popor de aproape 12 milioane.

MATERIALELE PENTRU "FARA ARMÂNEACĂ" SE PRIMESC PE ADRESA REDACTORULUI NOSTRU:

ZAHU PANĂ

133 BENNETT AVE, YONKERS, N.Y. U.S.A. 10701

Stimate Dle Director,

Intâmplarea a făcut -ca întotdeauna când ești grăbit- automobilul meu să înceapă să tușească și să părie, tocmai când ajunsesem la Bayview, la întretăierea cu o micuță stradă, Green Lane.

Destul de amărît, mă adresez unui cetățean care îmi spune că, imediat la dreapta, pe o străduță care se desprinde din Guardman, se află o mică ulicioară, Harlech, unde se află un garaj.

Cu inima îndoită că voi putea fi servit repede și bine, ajung la locul indicat. Firma mi s'a părut demnă de luat în seamă: "HENDRICKS MOTORS". Intru și mă adresez în englezește unui tânăr înalt și voinic care îmi ieșise în întâmpinare. Ii spun ce am pățit și ca orice Român care se respectă, de năduf trag și o înjurătură neaoș românească.

- Sunteți Român ? Ce bucurie! și parcă două mărgele îi apăruseră în ochii ce mă priveau plini de căldură.

- Si noi suntem Români.

Auzind vorbindu-se românește, apare un alt tânăr.

- El este Costică. Conduce secția de "body shop", mi-l recomandă tânărul atlet.

Povestea lor se aseamănă cu cea a multor emigranți care și-au părăsit țara și strămoșii pentru a scăpa de prigoană și ostilitățile comuniste.

- Am fugit care cum am putut.

Costică a scăpat trecând Dunărea și ajungând în Italia. Andrei, a dispărut dintr'un grup de excursioniști care vizitau Ungaria, trecând granița în Austria și apoi în Italia.

La Roma s'au cunoscut cei doi tineri. Au visat să ajungă în Canada și și-au realizat dorința. Cum Andrei este mecanic cu experiență iar Costică Ungureanu specialist în structură, caroserii și vopsitorie, au hotărît să-și încerce norocul deschizând împreună un atelier, cu un alt mecanic foarte priceput.

Povestea lor ? Povestea fiecăruia dintre noi, care se luptă să-și croiască un drum în viață.

- Am deschis acest atelier, ne spune Costică, ca Românii să fie bine veniți la noi. Să facem ca pretutindeni să se vorbească de valoarea meseriașilor români. Din puținii bani ce-i avem și cu ajutorul unor prieteni în pieptul cărora bate aceeași inimă românească, am deschis "service"-ul nostru, unde orice mașină, cu mici sau mari defecțiuni la caroserie sau la motor, iese -zicem noi- fără nici o problemă.

Spuneți la toți Românii că, în acest cuib românesc care este atelierul nostru, vor fi primiți "ca la mama acasă".

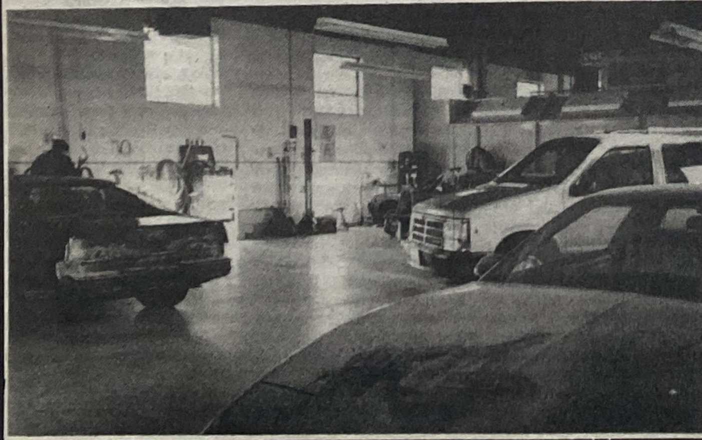
In câteva minute mașina mi-a fost reparată.

Vă scriu această scrisoare ca un îndemn pentru frații noștri ca să nu ocolească pe acești bravi și curajoși tineri.

Cu stimă,

Ion Dumitru
Economist.

AM FOST ȘI AM VĂZUT

Scrisoarea trimisă de cititorul nostru ne-a stârnit curiozitatea de a cunoaște personal realizarea tinerilor amintiți mai sus. Insoțit de reporterul nostru fotograf, am urmărit itinerariul indicat în scrisoarea primită, luându-o pe Bayview, trecând pe Steeles, John St., ca luându-o la dreapta pe Green Lane să găsim la stânga strada Guardsman de unde ne-a fost foarte ușor să găsim atelierul HENDRICKS MOTORS pe strada HARLECH 23.

Intrarea cochetă cu o grădiniță de flori în față, nu te lăsa să bănuiești hala de lucru care se află în continuarea biroului de recepție și care are proporțiile unui hangar.

El este împărțit în două: jumătate este "body shop", iar cealaltă jumătate, secția mecanică.

In partea rezervată reparațiilor de caroserii, tronează în mijloc un cuptor ultra modern, în care se vopsesc mașinile reparate.

Tinichigeria are aparatură de proveniență americană, iar laboratorul care se află alături, este utilizat la prepararea vopselelor pentru orice nuanță de culoare.

In partea mecanică, se află rampele "Volvo" importate din Suedia, înconjurate de diverse aparate: de testare, strunguri, diverse mașini moderne, cutii cu sculele necesare, etc.

Am cunoscut eroii acestui colțișor românesc, unde tot ce ne-a scris cititorul nostru ne-a fost confirmat.

După o viață grea, cu îndrăzneală și perseverență, au realizat un lucru deosebit, care ne face cinste tuturor Românilor.

Rămâne ca noi toți, Români adevărați, să-i încurajăm și să arătăm că și noi cei născuți pe plaiurile Mioriței, aflați în pribegie, știm să ne ajutăm unii pe alții.

REPORTER

DIN VIAȚA NOASTRĂ:

AUZITE, VĂZUTE, ȘI PĂȚITE

George DONEV

ÎN CĂUTAREA UNEI CHILII

Cei dela Sovrom-Patriarhia au căzut în dragoste cu mânăstirea "Adormirea Maicii Domnului" din Michigan:

Ei vor s'o elibereze!

Mai întâi au expediat cu pașaport de întregirea credinței două măicuțe care, după ce și-au agățat rasa monahală în cui, s'au grăbit să le aducă vestea veselă dela Patriarhie: vor mai veni (tot cu pașaport de întregirea credinței), alte trei măicuțe tinere, plus doi preoți, tot tineri, ca să se roage pentru succesul viitorului plan cincinal.

S'a lucrat "Teoctist"-icește și cu data pre-fixată când vor veni "în inspecție" (a declarat o "măicuță" N.R.) reprezentanții oficiali ai regimului: unul scos din rafturile Bibliotecii Române din New York și celălalt, o veche cunoștință auto-turistică.

Dar înainte ca musafirele să deschidă, pe furiș, ușa dindos agenților dela Ceaușo-Patriarhie, ele au fost invitate să închidă ușa pe dinafară, Inspectorii securiști au trebuit să se mulțumească c'o vizită de scurt metraj la "Vatră" unde au afirmat că în RSR s'au dărâmat doar bisericile și Monumentele Istorice care "Nu erau ilustrative".

Există însă o explicație ilustrativă:

Patriarhul, văzând ce se întâmplă în vecini, și-a dat seama că regimul actual e pe drojdie și, odată cu Ceaușescu va trebui și el să-și închidă Oficiul de Propagandă de pe Dealul Mitropoliei. In astfel de situații, conform tradiției, Patriarhul se retrage la o mânăstire cu "slujitori de încredere".

Noi înțelegem prea evlavioasele pelerinajuri executate sub plapuma de "Intregirea Bisericii" și dorim Prea Fericitului să-și găsească urgent două chilii: una pentru el și alta pentru Prea Sfințitul Episcop Antonie Plămădeală.

COMPROMIT MINCIUNA

Minciunile reseriste sunt de proastă calitate.

Oficialitățile afirmă că raționarea a fost necesară ca să nu se îngrașe cetățeanul, că rafturile sunt goale pentrucă vânzătorii n'au scos alimentele dela ghiață și că oamenii, așteaptă la coadă în ploaie și ger din plăcerea de a-și cheltui banii.

Inalții sfințiți dela Ceaușo-Patriarhie nu se lasă nici ei mai pe jos: țăranii, spun ei, mor de dorul apartamentelor din bloc, iar distrugerea satelor cu biserici și cimitire înseamnă progres!

Dacă minți, și știi că minți, ești un laș, un mincinos, etc. care-ți aperi căciula sau potcapul, dar dacă minți, și nu știi că minți, atunci ești un nebun.

Tovarășul Ceaușescu nu minte!

ENTUZIASM!

Cu scopul de a plasa o comandă, o comisie din Germania de Apus a vizitat o fabrică din RSR. Ghidul, după ce le-a arătat birourile unde se fac proiectele, etc., i-a plimbat și prin fabrică.

Musafirii au văzut funcționarii citind ziarul, cucoanele vorbeau și-și făceau manichiura; iar în fabrică unii muncitori comentau rezultatele sportive, alții stăteau în jurul mașinilor nepornite ori se plimbau cu țigara în gură.

La sfârșitul vizitei șeful comisiei s'a scuzat:

N'am știut că sunteți în grevă!

(Notă: nu spunem numele fabricii deoarece o martoră oculară se află în vizită în Statele Unite.)

INSPECȚIA MAȘINILOR

Nu-i vorba de inspecția automobilelor, ci de o altă mașină și mai periculoasă dacă nu-i bine "îndrumată și supraveghiată".

Vorbim de mașina de scris pe care mânuitorul condeiului trebue s'o ducă anual la poliție ca să i se ia "amprentele".

Scriitorul, mărturisește dl. Dinu Flamand recent refugiat în Franța, trebue să bată la mașină două exemplare cu literele, punctul, virgula, etc.; apoi copiază un text "...mereu același, despre machiavelismul Băncii Mondiale". După un an, altă inspecție, și altă "licență" ca să poți scrie la mașina ta de scris.

IARTĂ-I DOAMNE

Muncitorii s'au revoltat, studenții s'au revoltat, poeții, ziariștii, profesorii, etc. s'au revoltat. S'au revoltat până și vechile cadre ale partidului comunist!

Singurii care blagoslovesc planul de distrugerea satelor, bisericilor, cimitirelor, etc. sunt mitropoliții în frunte cu Prea Fericitul dela "Ceaușo-Patriarhie".

AUZITĂ

Un Român, curios, intră în vorbă c'un American și-l întreabă:

--Aveți sărbătoarea de 26 Ianuarie?

--N'avem!

--Aveți sărbătoarea de 23 August?

--N'avem!

--Aveți 30 Decembrie, "Ziua Republicii"?

--Americanul răspunde iarăși: N'avem!

--Păi atunci când mâncați carne?

PERSPECTIVE

Urmare din pag.17

episcopului, cât și cea a defăimării episcopului locului.

Intr'adevăr sfintele canoane prevăd asemenea cazuri și în condiții normale orice cleric de bună credință trebue să le aibă în vedere.

Insă îi întreb pe cei dela "Telegraful Român", și în special pe Mitropolitul Antonie, condițiile Bisericii din România sunt condiții normale?

In conștiința lui, orice om iubitor de Dumnezeu, ar recunoaște că dela 23 August 1944, încoace, în România nu mai putem vorbi de circumstanțe sociale, religioase ori politice normale.

Caterisirea se aplică ca sancțiune finală împotriva unor abateri ca: erezia, desfrânarea, adulter, beție, furt, violarea secretului spovedaniei, nesupunerea față de episcop ori părăsirea unei parohii fără încuviințarea episcopului.

In condiții normale aceste sancțiuni se pot aplica și trebue să se aplice preoților delicvenți.

Sunt o sumedenie de preoți necaterisiți care petrec în desfrâu, dau rapoarte la securitate asupra mărturisilor mai importante, recăsătoriți, care fură din avutul parohiilor sau care nici măcar nu cred în viața veșnică.

Personal am întâlnit preoți din fiecare categorie enumerată mai sus. Ei practică și astăzi preoția, fără a fi caterisiți. Ba mai mult sunt și promovați atât administrativ-ierarhic cât și financiar.

De asemenea elemente nedemne preoției, Mitropolitul Antonie nu face caz în revista sa. Face caz însă de cei care au fost caterisiți pentrucă nu au ascultat de îndemnul episcopilor de a scurta slujbele, de a lăuda politica regimului stalinist de distrugere a bisericilor, a satelor, de înfometare a poporului și omorîre a noilor născuți.

Se face caz de preoții care nu ascultă de episcopii care consimt la genocidul lui Ceaușescu și care laudă sistemul ateist. Aceștia sunt amenințați că vor fi caterisiți dacă nu se supun la defăimarea și prostituarea Bisericii lui Hristos, dacă nu mint și prostesc pe Românul îngrozit și care nu mai află un refugiu decât la biserică.

Sf. Apostol Pavel îndeamnă la scoaterea putregaiului afară din Biserică, dar la Români e greu căci putregaiul este format chiar de ierarhia superioară, care amenință cu sancțiuni canonice.

Nici unul dintre preoții caterisiți amintiți mai sus nu au fost sancționați pentru furt, desfrânare, ci pentrucă nu au mai putut suporta atașamentul ierarhiei la sistemul ateist și lipsei de expresie, de inițiativă. Preotul însetat după adevăr s'a văzut pus în situația să aleagă între concesie și martiraj, între demisie și apostolat al curajului.

Au ales și și-au atras asupra lor toate consecințele posibile într'un stat polițienesc ateu.

Nu există nici o pedeapsă canonică îndreptată împotriva unui preot care consimte la ideea de a denunța ori a nu urma acțiunea unui episcop care slujește materiei, care îi e dragă mai mult decât Dumnezeu.

Nici unde nu se impune unui preot să-l ajute pe episcopul locului să dărâme bisericile neamului, sau să strige osanale unui conducător ateu.

Patriarhia comunistă dela București uzează de fapt aceleași practici staliniste ca și regimul lui Ceaușescu în a speria pe preoții ce ar dori să-și ridice glasul pentru pâine, libertate și democrație.

In ultima sa vizită în Occident, plamădeala nedospită a Ardealului a încercat să convingă pe Mitropolitul Teodosie și unii prelați din Episcopie spre a face presiuni asupra preoților caterisiți în a face cereri de iertare către Sovrom-Patriarhie.

De câțiva ani, Patriarhia a trimis o serie de preoți-vânzători, spioni, cu grade sub reverendă, care s'au strecurat în Episcopie, cu scopul ca la adică să ușureze re-venirea la "biserica-mamă", care i-ar sorbi dintr'o privire.

Ei nu critică regimul, fac dese vizite în țară sub pretextul că merg la rude, critică pe Părintele Calciu și caută să se războiască cu acei enoriași anticomuniști.

Aceste cozi de topor nu au ce căuta în Episcopia noastră, și acolo unde sunt ei trebue eliminați din parohii.

Așadar, "mitropolitul nedospit" trebue să se teamă de caterisirea dată de Hristos, de cea adevărată care i se potrivește lui și a fețelor deloc sfințite dela stalino-patriarhat.

Părintele IEREMIA

ŞTIRI DIN LUMEA ROMÂNEASCĂ

Scrisoare adresată "Bisericii Luptătoare" a Blajului, care trăieşte în catacombe.

IUBIŢII NOŞTRI FRAŢI ÎNTRU HRISTOS

La strângerea noastră din cel de al şaselea Congres Anual al Episcopiei Române Catolice din Statele Unite, care a avut loc între 23-25 Iunie, la Aurora, Illinois, am hotărît în unanimitate să venim întru întâmpinarea voastră cu aceste rânduri care izvorăsc din nemărginita dragoste care v'o purtăm, vouă, şi Bisericii celei suprimate a Blajului.

Venim să vă mărturisim pioasa noastră cucernicie faţă de cutremurătorul martiriu al episcopilor noştri, pe care îi purtăm necontenit în memoria inimilor noastre; ne rugăm fără încetare pentru sufletele lor şi le pomenim numele în toate Sintele Liturghii şi în toate parastasele noastre memoriale.

Venim să vă aducem, astăzi, vouă, deschiderea inimilor noastre pline de dragoste şi frăţietate, pentru tăria credinţei voastre, prin care aţi păstrat şi păstraţi puritatea tradiţiilor celor mai autentic creştine ale neamului românesc, din a cărui spiţă aristocratică ne tragem şi noi acei de aici, de departe.

Prin atitudinea martirică şi a unei stări de permanentă veghe şi jertfelnicie, voi aţi validat spiritualitatea reală şi ireversibilă a marelui Act de Unire cu Roma, din anul 1700, al străbunilor noştri.

Actul Unirii cu Roma ş-i arătat de a lungul secolelor binefacerile sale în cuprinsul vieţii naţionale, iar în timpul prigoanelor pe care le-aţi suferit în ultimii 40 de ani, acest Act al Unirii a fost izvorul nesecat al disponibilităţilor sufleteşti, ale voastre , ale tuturor credincioşilor Bisericii Blajului, pentru jertfa supremă, pentru salvarea fiinţei şi a spiritualităţii creştine, multiseculare, româneşti.

Cunoaştem suferinţele, amărăciunile, întristările şi tragedia vieţii voastre; nu v'am uitat niciodată în rugăciunile noastre şi nu căutăm odihnă până nu veţi ajunge la limanul de lumină şi libertate, voi şi întregul popor românesc, pentru împlinirea rostului său în lume şi istorie.

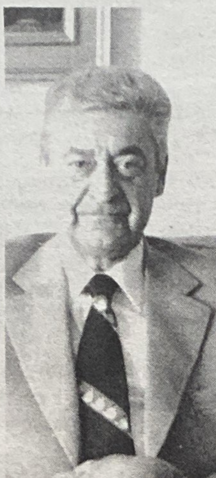
Impărtăşindu-vă dragostea mea necurmată, şi a credincioşilor mei, vş trimit tuturora, Binecuvântările mele.

† Vasile

Episcopul Românilor Catolici din Statele Unite.

NECROLOG

La 22 Mai în urma unei crize cardiace s'a stins din viaţă la vârsta de numai 62 ani, inginerul Tiberiu Neagu.

Născut în 19 Ianuarie 1927 la Timişoara, a absolvit cursurile cunoscutului liceu local, Loga.

A continuat studiile la Facultatea de Construcţii hidrotehnice din aceeaşi localitate, obţinând diploma de inginer în vara anului 1951.

Sportiv pasionat, s'a distins şi prin participarea la tradiţionalele concursuri de canotaj de pe canalul Bega.

Opiniile sale îi atrag supravegherea atentă a Securităţii locale.

Părăseşte Timişoara şi se instalează în Bucureşti unde îşi exercită profesiunea ca inginer proiectant în cadrul Ministerului Energiei Electrice şi al Comitetului de Stat al Apelor.

Plafonat profesional din cauza convingerilor sale politice şi refuzând să-şi trădeze conştiinţa, părăseşte ţara şi se stabilieşte împreună cu soţia în Elveţia, în anul 1971.

Datorită deosebitei sale pregătiri profesionale este numit profesor la catedra Fundaţii a Universităţii Moncton-Canada.

Reîntors ulterior în Elveţia este din nou numit profesor la Universitatea din Dar Es Salaam-Tanzania, în cadrul programului de ajutor acordat de Elveţia acestei ţări.

Timp de 5 ani predă cursuri în acelaşi domeniu al construcţiilor hidrotehnice, apreciat atât de colegi cât şi de studenţi.

Eforturile şi dăruirea cu care şi-a îndeplinit întotdeauna datoria îi afectează grav sănătatea şi reîntors în Lausanne, pleacă dintre noi înainte de vreme, lăsând în urmă soţia îndurerată şi regretele tuturor celor ce l-au cunoscut, apreciat şi iubit.

Dumnezeu să-l odihnească!

ANUNŢ

Ziarul "Cuvântul Românesc" împreună cu Institutul Român de Cercetări Istorice din California, au luat iniţiativa de a redacta un studiu istoric, politic, economic, cultural, social şi etnografic, despre "Cadrilater", regiune cuprinzând cele două judeţe, Durostor şi Caliacra, din Sudul Dobrogei.

In vederea completării documentaţiei noastre, rugăm pe toţi Românii care dispun de acte, cărţi sau orice alte documente despre "Cadrilater", să ni le împrumute, sau să ne trimită fotocopii de pe acestea, spre a ne ajuta să facem un studiu cât mai complet despre această regiune românească, cedată Bulgariei în August 1940 de către Regele Carol al II-lea, în acelaşi an cu cedarea Basarabiei şi Ardealului de Nord.

Rugăm a trimite documentaţiile la adresa ziarului "Cuvântul Românesc":

P.O. Box 4217 Station D.
Hamilton- Ontario
CANADA, L8V 4L6

Vă mulţumim.

Redacţia Ziarului

LUARE DE POZIŢIE PE MARGINEA ÎMPLINIRII UNEI JUMĂTĂŢI DE VEAC DELA PACTUL HITLER-STALIN

In urmă cu 50 de ani, la 23 August 1939, s'a semnat la Moscova pactul de neagresiune între Hitler şi Stalin, cei doi dictatori care conduceau supra-puterile vremii: Germania naţional-socialistă şi Uniunea Sovietică.

Pe lângă acel pact, s'a semnat şi un protocol secret, astăzi de domeniul public, prin care se făcea o împărţire a sferelor de influenţă ale Kremlinului şi Berlinului. Pactul a permis declanşarea celui de-al doilea război mondial, protocolul avea să ducă la încorporarea statelor baltice la URSS, la împărţirea Poloniei între Rusia şi Germania, iar în ce priveşte Basarabia, era în mod expres abandonată Rusiei. Pactul şi protocolul au permis şi anexarea unei părţi din Finlanda. Nici unul din popoarele vizate de târgul nazisto-bolşevic nu a fost consultat. Din nenorocire principiile nobile pentru care naţiunile occidentale democrate au intrat în cel de-al doilea război mondial au fost uitate de acestea, spre triumful lui Stalin, care nu s'a mulţumit cu Basarabia, dar a ocupat şi Nordul Bucovinei, Regiunea Herţa din Moldova iar la finele războiului, chiar Insula Serpilor, pentru care nu avea nici un titlu şi nu formulase nici o pretenţie.

Toate aceste teritorii româneşti, aparţin astăzi Uniunii Sovietice, condusă de Gorbaciov.

Foştii deţinuţi politici aflaţi peste hotare ca şi cei rămaşi în ţară consideră că respectarea în continuare a pactului Hitler-Stalin, constituie nu numai amnistierea crimei, dar şi legitimarea ei. Prin aceasta exprimăm în mod deschis ceea ce Românii din ţară sunt împiedicaţi să o facă. Insăşi clanocraţia Ceauşescu nu ar exista dacă la 23 August 1939 nu s'ar fi semnat pactul şi protocolul germano-sovietic. Toate vorbele aruncate în patru puncte cardinale despre "glasnost perestroica" nu valorează nimic, atât timp cât popoarele înrobite de Stalin nu-şi vor recâştiga dreptul la autodeterminare.

In ce priveşte basarabenii şi bucovinenii, şi l-au mai exprimat odată, în 1918, iar acum manifestează permanent, cu zecile de mii în localităţile lor, pentru a-şi apăra comorile spirituale, tradiţiile, limba şi fiinţa naţională.

Faptul că astăzi regimul odios dela Bucureşti nu prezintă nici o atracţie, dovadă că un număr imens de Români ar fi gata să părăsească Vatra strămoşilor, constituie un accident istoric. Va veni o zi, când basarabenii şi bucovinenii vor dori un singur lucru: realipirea la patria-mamă.

Dar până atunci, trebue să înceteze deznaţionalizarea şi rusificarea practicate de Moscova, deportarea sub orice formă a Românilor bucovineni şi basarabeni, colonizarea Basarabiei, Bucovinei de Nord şi Herţei. In ce priveşte Insula Serpilor, nu se poate purta nici o discuţie cu Gorbaciov sau ai săi, deoarece nici măcar Stalin nu a făcut public aşa ceva.

Aceasta este luarea de poziţie a UNIUNII FOSTILOR DETINUŢI POLITICI cu sediul la Geneva, centrul european al multor organisme internaţionale.

Considerăm că mass media din lumea liberă şi publicaţii româneşti de peste hotare contribuie la exprimarea adevărului, difuzând şi publicând ceea ce poporul român doreşte, dar este lipsit de dreptul de a o rosti.

Preşedinte, Dumitru Ionescu

Purtător de cuvânt, Constantin Mareş

Aspect dela demonstraţia Românilor din Australia, organizată în faţa Consulatului Român din Sydney, în ziua de 27 August 1989.

MICA PUBLICITATE

Anunțurile dela rubrica "MICA PUBLICITATE" sunt redactate de solicitanți

CĂSĂTORII

*Cetățean suedez de origină română, 34 ani, stabilit în Suedia, doresc să cunosc doamnă între 26-35 ani, stabilită în USA, Australia, Canada, în vederea unei eventuale căsnicii. Stabilirea, după 2-3 ani poate să fie înapoi în Suedia. Numai răspunsuri serioase. Păun Panait, Forskarbacken 12 124, 104 05 Stockholm, Sweden.

*Româncă, domiciliată în Australia, profesoară de biologie, 39 ani, 1.68 m, 62 kg, nefumătoare, antialcoolică, brunetă, fizic plăcut, gospodină, dorește căsătoria cu un Român până la vârsta de 45 ani, cu situație materială și financiară bună. Răspunsuri serioase pe adresa: Maria Brojba, 13 Walker St., Prahran 3181, Melbourne, Vic., Australia.

*Tânăr, 29 de ani, profesie Dr. stomatolog, studii terminate anul trecut în Ottawa, nefumător, neconsumator de alcool, doresc cunoștință în vederea unei căsătorii cu persoane din orice țară, de origină română. Rog corespondență pe adresa: Dorin Dumitru, 373 Main St., Ottawa, ontario, KIS 1G2, Canada.

*Janina Buta, 28 ani, 1,75 m, 64 kg, de profesie economistă și ghid, originară din Cluj, proaspăt ajunsă în lumea liberă, dorește să cunoască tânăr (domn) serios (28-40 ani) în vederea prieteniei, eventual căsătoriei. Scrieți la: Norkesogade 29.-2.T.V., 1370 Kobenhavn K., Danmark. Este binevenită și o fotografie.

CAUT RUDELE ȘI PRIETENII

*Caut pe Dna ZINA IMBRESCU și pe fiica acesteia, ELENA LIANA LAVALLEE (fostă FRIMU). Le rog să-mi scrie la adresa: Francu Doina, Hotel Amaryllis, room 304 Veranzerou str.45 Omonia Sq. 10432, Athena Grecia.

VIVA NICOLAE, MONDUL TE SALUTĂ!

—George DRAGU—

După tipărirea știrilor de ultima oră privind strângerea ovăzului și telegramele de felicitare din partea gunoierilor care mulțumesc Secretarului General că, în spiritul îndrumărilor, ei au strâns gunoiul și pentru anul 1991, "România Liberă" (31 August) reamintește cititorilor; "Sub conducerea președintelui Nicolae Ceaușescu România socialistă se înfățișează ca o țară cu o economie modernă, promotoare a păcii și colaborării în lume."

Iar "perioada de înflorire multilaterală" a fost începută de cel de al IX-lea Congres".

"Presa de peste hotare, -- adaugă "Rom. Liberă" -- reflectă...poziția fermă, dinamică...a președintelui Nicolae Ceaușescu...pe plan internațional vizând întronarea unei noi ordine economice juste...etc."

Iar ca dovadă de lăbărțeala pe meridiane a ilustrului conducător, se publică un foto-montaj cu titlurile ziarelor și revistelor de peste oceane care au descoperit în Nicolae al RSR-ului pe geniul celui de al XX-lea secol.

Reproducem foto-montajul, cu nume atât de familiare cititorilor și pe care conducătorii Lumii Libere le citesc dimineața înainte de a-și bea cafeaua, (Notă: în China ziarele se citesc înainte de a se servi ceaiul).

Merdeka
EL UNIVERSAL
Zimbabwe News
Organ of ZANU(PF)
ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ
ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ
TA NEA

TESTAMENTUL POLITIC

Urmare din pag.18

- atragerea atenției cancelariilor și opiniei publice din lumea liberă asupra adevărului privind pretinsele alegeri din țară,

- acțiuni demonstrative cu alegeri simbolice în fața ambasadelor și oficiilor din lumea liberă ale Bucureștiului,

- un apel cât mai larg și din vreme difuzat în țară, pentru ca pe buletinele de vot să fie tăiate în ziua alegerilor numele candidaților fixați de partid și trecute numele câtorva personalități din țară care se opun în mod curajos acestuia și al unor personalități românești de peste hotare, cunoscute pentru activitatea lor în slujba instaurării democrației, libértății, și independenței în România.

De data aceasta, nu ar mai fi vorba de acțiuni izolate ci de o mare acțiune națională. Desigur că adevăratele rezultate nu ar fi date publicității, dar este știut că pe linie de partid se raportează și rezultatele reale. Personal, cred ceva mai mult decât aceasta: cu cât numărul de astfel de "voturi" ar fi mai mare, cei care compun comisiile pe circumscripții electorale, și-ar da seama de ostilitatea poporului față de clanocrația la putere și ar contribui în oarecare măsură la mai multă prudență în a se comite abuzuri și excese, în fața unui viitor necunoscut.

Pentru a se realiza acestea, la începutul anului 1989 s'a constituit la Frankfurt (Germania Federală) o comisie electorală în afara țării, ce a elaborat și câteva linii directoare ale unei platforme electorale, diferită de aceea care va aparține oficialităților din București, din care menționez: amnistierea tuturor deținuților politici, oprirea imediată a oricărei forme de distrugere a patrimoniului național, înapoierea pământului țărănimii, întocmirea unui nou Cod al Muncii care să asigure drepturi reale tuturor celor ce muncesc, desființarea oricărei forme de cenzură, reprivatizarea treptată a economiei naționale, introducerea imediată de forme de proprietate privată și încurajarea inițiativei particulare în alimentație, comerț și prestări de servicii, alegeri libere sub control internațional. De menționat că de atunci unele din aceste puncte au început să fie aplicate în Ungaria și Polonia și chiar în țări cunoscute pentru ortodoxia lor marxistă, cum ar fi Vietnamul, se ridică voci chiar oficiale chemând la reforme în fond antimarxiste.

Până la ceea ce vor fi denumite în țară ca alegeri, mai sunt câteva luni. Ceea ce consider a fi testamentul politic al lui Mircea Manea este un îndreptar. Dezvoltarea, actualizarea și îmbunătățirea lui s'ar putea să aibă, urmate desigur, de punerea în practică, mai mult răsunet decât cel crezut de unii sceptici. Desigur, cu o floare nu se face primăvară. Dar fără nici una, cu atât mai puțin.

Constantin MAREȘ

ȘTIRI DIN ȚARĂ

Din 30 în 30 de zile

PENTRU FERICIREA STATELOR UNITE

"România Liberă" - 2.09.89 - ne informează: Partidul Comunist din Statele Unite a împlinit 70 de ani.

Presa capitalistă n'a subliniat evenimentul istoric al celor 7 decenii, dar tovarășii americani au avut o altă mângâiere: n'au fost uitați de tovul european, purtătorul făcliei staliniste.

In numele "Partidului Comunist Român, al Secretarului General Nicolae Ceaușescu", s'au transmis îndrumări alese și urgent: "Comuniștii și oamenii muncii români cunosc și apreciază lupta îndelungată desfășurată de partidul dumneavoastră în condiții complexe împotriva politicii cercurilor reacționare și imperialiste, pentru înfăptuirea aspirațiilor vitale de progres și buna stare ale maselor populare din S.U.A., pentru...promovarea dreptății și egalității sociale, apărarea drepturilor și libertăților democratice, făurirea unui viitor de pace, înțelegere și cooperare internațională."

Sfaturile țâșnite din: "Creierul Carpaților" și "Adâncimea Dunării" continuă:

"Intărirea solidarității și conlucrării dintre partidele comuniste și muncitorești, dintre forțele politice antiimperialiste progresiste și democratice de pretutindeni reprezintă un imperativ de prim ordin în luptă..." etc., etc.,

In atenția comuniștilor și "Tovarășilor de drum" de aci: Inainte de a pune în aplicare sfaturile tovarășului Ceaușescu, duceți-vă în România ca să vă convingeți la fața locului, "...de bunăstarea și prosperitatea poporului român..."

SECURITATEA DĂ "EXPLICAȚII"

"Necunoscuții" au intrat noaptea în casa parohială a bisericii "Sf. Silvestru" din București și au început să-l bată, lovindu-l cu pumnii în ochi, pe părintele paroh Constantin Galeriu, profesor la Institutul de Teologie. Loviturile fiind date în ochi denotă că a fost bătut de "profesioniști" a căror primă grijă e ca să nu poată fi identificați.

Securitatea n'a mai aruncat vina pe țigani, ci a găsit o altă explicație tot așa de verosimilă: bătăușii ar fi neo-protestanții care-s supărați pe predicile părintele Galeriu. (Notă: predicile sunt ascultate de mulți intelectuali bucureșteni).

UN ACCIDENT ANONIM

Scufundarea navei de pasageri Mogoșoaia a fost anunțată în "România Liberă" (11.9.89) în 20 de rânduri sub titlul "Accident naval pe Dunăre"; iar 8 rânduri, din cele 20, sunt consacrate "tovarășului Nicolae Ceaușescu" care a dat indicația de "a cerceta la fața locului cauzele producerii accidentului."

In presa reseristă nu se omit titlurile tovarășului Secretar General, dar numele navei, unde au murit 161 de pasageri, nu este menționat. "O navă românească de pasageri s'a ciocnit cu un remorcher (fără nume) ce naviga sub pavilion bulgar."

"România Liberă" n'a aflat cum a fost botezată nava nici după ce agențiile din Bulgaria și Iugoslavia au identificat-o ca nava "Mogoșoaia" consacrată acaparării de valută dela turiști.

In "R.L." din 12, 13, 14, etc. Septembrie, nici un cuvânt despre identitatea victimelor. S'au scufundat toate informațiile!

OCOLIȚI-NE!

Asta spun , indirect, autoritățile turiștilor din Cehoslovacia și alte țări din Nord care vor să treacă în tranzit prin RSR ca să ajungă la stațiunile balneare din jurul Varnei.

Restricțiile impuse de regim turiștilor, au decis pe mulți să prefere Bulgaria; dar drumul cel mai scurt trece prin România. Din războiul, la graniță, când vameșul vede că-i doar viză de trecere, fac turistului tot felul de șicane: inspectarea prelungită a pașaportului, a bagajelor, etc. care durează 3-4 ore. Majoritatea preferă acum ruta mai lungă prin Ungaria-Iugoslavia.

Adio munți, văi și mare, Ceaușescu v'a alungat admiratorii!

CU BĂRCUȚA PRIN METROU

Ne repetăm! Am scris că unele secțiuni ale "Metroului" sunt inundate. Cauza ar fi sfaturile "Marelui Arhitect" și execuția cu entuziasm voluntar. Nu s'a ținut seama de noua albie cu două etaje a Dâmboviței, de nivelul freatic și nici de cazul unor ploi torențiale. Ultima stație de metrou, ce poate anunța...plimbări cu barca este stația "Eroilor", adăugată la traseu în urma stăruințelor studenților dela Institutul de Științe Economice.

NIMICA NU SE FURĂ TOTUL SE PIERDE

Furtul a luat proporții. Hoții de buzunare profitând de aglomerația din autobuz, metrou, etc. lasă pe oameni și fără bani și fără acte. Pentru a obține duplicate, legea cere ca păgubașul să insereze un anunț la rubrica "PIERDUTE": "...se declară nul fiind pierdut" este formula clasică; dar în majoritatea cazurilor actele nu sunt pierdute ci pur și simplu, furate; dar în RSR nu există furturi.

PRUNE USCATE ȘI FUGIȚI

A sosit în Olanda o familie de 16 persoane, printre care șapte copii dela un an la 11 ani. Ei au trecut granița ascunși într'un camion cu prune uscate. Costul transportului, oferit șoferului, $325. Ei au pornit dela Timișoara și s'au predat autorităților olandeze (într'o localitate din apropierea Rotterdamului) unde au cerut azil politic. Este unul din cele mai mari grupuri care a reușit să înșele vigilența autorităților reseriste.

TOV. FAZECAȘ NU MAI E TOVARĂȘ

Tovarășului Janos Fazecaș, din garda foștilor tovarăși, i s'a precizat domiciliul cu întreaga gamă de "binefaceri":

Când pleacă dela domiciliu este întovărășit de securiști ca să nu se rătăcească, nu poate lua legătura cu străinii ca să nu capete capitalingită; iar, ca să nu răgușească, i s'a tăiat legătura telefonică.

Fazecaș a fost unul dintre marii foști. Când băiatul lui se ducea la patinoarul artificial "23 August" din București, milițienii alungau clienții și închideau patinoarul.

L-A PĂRĂSIT UN ALT CONDEI

Criticul Mircea Iorgulescu, venit în Franța cu viză de turist, a cerut azil politic. In ultimul timp, declară dl.M.I., am fost supravegheat de securitate pentrucă împreună cu alți intelectuali, plănuiam să lansăm un protest contra dictatorului.

Mircea I. a scris la revista "România Literară", "Luceafărul", "Ramuri", "Convorbiri Literare", "România Liberă", etc. A scris mult, și prin multe publicații, până a ajuns la convingerea de azi.

CEAUȘESCU ȘI IAR CEAUȘESCU

Suntem în ajunul Congresului al XIV-lea și "Cultul Personalității" a atins stratosfera. Toți cei care au smuls o ridiche și au potcovit o iapă îl felicită pe Nea Nicu că i-au învățat cum să bată caielele cu ciocanul. Trei sferturi din spațiul ziarelor e consacrat ilustrului conducător. Pacea și prosperitatea în lume atârnă de realegerea tovului la viitorul congres.

CANGEA ÎN LOC DE GLOANȚE

Zona, din jurul frontierelor (către Iugoslavia și Ungaria) s'a lărgit, dând ocazie securității să controleze "intențiile" cetățenilor. Muncitorii iugoslavi dela Hidrocentrala dela Porțile de Fier, au declarat corespondentului agenției AP că grănicerii români ucid cu lovituri de cange pe fugari, chiar dacă sunt în zona apelor iugoslave. Multe cadavre ajung în grătarele hidrocentralei.

ROBINETUL E SALVAREA

Nu e încă raționată, dar ziarele se ocupă des de problema apei dând exemple de risipă: "Printr'un singur robinet care picură se irosesc anual 150 mc. de apă, pentru a căror pompare se consumă o groază de kw. "După S.O.S. urmează apelul: "...să dovedim... să acționăm cu răspundere... închizând orice robinet al risipei".

DUPĂ UNGARIA, ACUM IUGOSLAVIA

Belgradul și-a schimbat sentimentele în ce privește soarta celor care trec clandestin frontiera. Acum toți sunt admiși ca refugiați de oficiul ONU din Iugoslavia.

Zilnic, cam 15 Români reușesc să treacă frontiera.

CU DOUĂ "DREPTURI UMANE"

Vorbind în numele "opiniei publice din România" agenția oficială "Ager-Nicu" acuză guvernul din Bonn că ar comite "o gravă încălcare a drepturilor omului" atunci când "ademenește" pe Germanii din Est să vină în Vest. "Ademenirea", ați ghicit, e "organizată de cercurile revanșarde, revizioniste și șovine".

Nu se pomenește că dorul de libertate este magnetul ce atrage pe oameni în Vest, în schimb se face o demonstrație științifică arătând că cerul e pătrat și guvernul din Bonn comite "o gravă încălcare a drepturilor omului...."

Conform filosofiei "Ager-Nicolae-Press", a ține pe oameni închiși în granițele țării, e în acord cu "Drepturile Omului" dar când aceiași om străbate trei țări, ca să meargă unde-i stă inima, atunci e de datoria surorilor socialiste, tot în numele "Drepturilor Omului", să-i ațină calea și să-l reîmpacheteze burduf cu destinația punctului de plecare.

Trebue să adăugăm că supărarea Bucureștiului pe cei din Bonn se datorește unui mic amănunt: de 23 August, televiziunea din RFG în loc să arate fotografii cu parăzile din București, a prezentat, în reluare, un film maghiar "Titania sau noaptea sosiilor".

Subiectul este simplu: într'o țară, Titania, domnește un tiran cu o soție savantă, etc. Fotografia Titanului la fiecare răscruce de drum, armata și poliția e prezentă la fiecare colț de stradă, lumea flămândă, aplauze și urale comandate, etc.

Nu cere prea multă imaginație ca să înțelegi căi vorba de România și de cei doi lideri: Nicolae și Elena lui.

După o perioadă fără incidente, d-na Doina Cornea este din nou șicanată și amenințată. Ducându-se la mormântul mamei ei, a fost îmbrâncită și amenințată cu moartea de huliganii securității.

***

Din ce în ce mai des grănicerii români, în urmărirea fugarilor, trec granița căutând să-i prindă pe cei scăpați. Un incident recent: două familii compuse din șapte persoane, au trecut granița cu un tractor. Tractorul s'a împotmolit, refugiații au refuzat să se întoarcă și până la urmă grănicerii s'au întors, victorioși, cu bagajele refugiaților!

***

Suntem informați: securiștii au împânat localitățile vizitate de turiști.(Inclusiv mânăstirile, N.R.). Metoda lor e simplă: intră în vorbă cu vizitatorii, critică în șoaptă guvernul ca să-ți inspire încredere și apoi te întreabă de unde vii, cu ce te ocupi, ce neamuri ai în țară, în America, câți, dolari faci, etc.

Fiți atenți la prietenia închegată în galop.

***

Cei care manipulează alimentele au format o nouă elită. Ei nu lipsesc dela teatru, operă, întrecerile sportive, etc. Biletul de intrare, intră în costul kilogramului de brânză, carne, etc.

***

Lipsesc din magazine chiloții și ciorapii-chiloți pentru femei, precum și ciorapii pentru bărbați. Când comanzi o rochie, la fel cu cea din vitrină, de multe ori ți se răspunde că materialul din care-i confecționată rochia, este dar s'a terminat.

***

Un kilogram de cafea se vinde la negru cu 1500-1700 lei kg.

***

Cotidianul "Il secolo dicianovesimo" din Genova a publicat un reportaj (Iscălit de Rosella Simone și Simonetta Massaia Lamberti) "In regatul pușcărie al lui Ceaușescu", adăugând subtitlul "O dictatură feroce, din care toți caută să fugă."

Ziaristele italiene au vizitat țara, au văzut "stilul fascist" în care este reclădit Bulevardul Victoriei, etc. "Se cheltuiesc miliarde pentru ambiții personale". In timpul vizitei au stat de vorbă la Iași cu disidentul Dan Petrescu, securitatea le-a arestat, interogat și ordonat: "In 36 de ore să părăsiți România."

***

"România, dușmană a propriului popor" este titlul raportului întocmit de "Federația Internațională Helsinki pentru Drepturile Omului". Sunt descrise condițiile deținuților cărora le lipsesc asistența medicală și o hrană decentă. Ei pot primi pachete odată la trei luni, iar contactul cu lumea din afară e strict interzis.

***

Costul unui aspirator dela 950 lei la 1560 lei (AP 10 E). Cu leafa pe o lună poți cumpăra două sau trei aspiratoare.

***

Filme turnate în Vest arareori apar pe programul cinematografelor românești, în schimb s'a reluat vechea legătură culturală ...în luna Septembrie s'au decretat "Zilele filmului coreean".

***

Lămâia e o amintire. Lipsește chiar și din paharul cu ceai oferit turiștilor de restaurantele de pe litoral.

***

Ultimile statistici oficiale: în luna Iulie 1.600 de refugiați români au sosit în Ungaria.

***

Conform înțelegerii Bucureștiul primește $7.000 pentru fiecare cetățean român de origină germană căruia îi dă pașaport. Limita 12.000 pașapoarte pe an. Au mai rămas circa 220.000 de Germani dintre care 180.000 vor să plece.

***

Dacă vrei să mergi într'o localitate din provincie, trebue să-ți alegi trenul ca să ajungi la destinație în timpul zilei. Dacă ajungi noaptea, trebue să aștepți în gară până dimineața când se reia circulația locală a autobuzelor.

***

In timp ce Rusia, Bulgaria, Ungaria trimit bursieri în Statele Unite, RSR a tăiat și această cale de a avea legături cu Apusul. Numărul studenților români bursieri în America e departe de a atinge cifra 10.

***

Un video-casetofon (VCR) costă (la negru) 70.000 lei.

***

Vizita în Ungaria a fratelui Ilie, generalul devenit "istoric" și al doilea mare soldat (primul e frate-său Nicolae) a fost amânată sine die. Motivul e că Ilie ar fi autorul unor articole care au insultat poporul maghiar.

***

Din cauza condițiilor sanitare au reapărut boli ce se considerau eradicate acum 20 de ani: sifilisul, tuberculoza, râia, etc., la care adăugăm nivelul scăzut al natalității și creșterea mortalității celor care trec peste 65 de ani.

***

"Tezele pentru Congresul al XIV-lea al Partidului Comunist Român: soluționarea pașnică a conflictelor, imperativ al lumii contemporane". (R.L. 21.9.89) și acestea se pot realiza cu o singură condiție: realegerea tovarășului Nicolae Ceaușescu.

*După opt etape Dinamo continuă să conducă, neînvinsă, în campionatul Diviziei "A" la fotbal. Pe locul doi se află Steaua, iar pe locul trei, surprinzător, F.C.Bihor. Echipa bihoreană, întărită cu doi jucători dela UTA, Vancea și Cheregi, Bolba dela Satu Mare și Ivan dela Steaua, practică un joc în continuă mișcare, dovedind o condiție fizică excelentă și un bun control al balonului. La coada clasamentului în ordine, Sportul Stud., F.C.Argeș și "Poli" Timișoara, toate cu câte patru puncte. Dintre schimbările de antrenori, menționăm pe cea a lui Costică Stefănescu, care a fost înlăturat dela cârma echipei. F.C.M. Brașov după ce aceasta a pierdut cu 6-0 meciul dela Oradea cu F.C.Bihor. Cămătaru a primit permisiunea să joace la Charleroi în Belgia.

REZULTATE TEHNICE

ETAPA A V-A

Steaua	– F.C. Inter	5–0 (2–0)
„Poli" Timișoara	– Dinamo	0–1 (0–0)
Jiul	– Flacăra	2–0 (1–0)
S.C. Bacău	– F.C. Olt	0–0
Petrolul	– F.C. Argeș	3–0 (1–0)
Corvinul	– „U" Cj-Nap	0–0
Univ. Craiova	– F.C. Farul	2–0 (0–0)
F.C.M. Brașov	– Sp. Stud.	1–0 (0–0)
Victoria	- F.C.Bihor	- 3-0 (0-0)

ETAPA A VI-A

F.C. Argeș	– „Poli" Timișoara	1–0 (0–0)
F.C. Inter	– Petrolul	3–1 (2–0)
F.C. Farul	– Steaua	0–1 (0–1)
Dinamo	– Corvinul	3–0 (2–0)
Flacăra	– S.C. Bacău	2–0 (1–0)
„U" Cluj-Napoca	– Jiul	1–0 (0–0)
F.C. Olt	– Victoria	1–2 (0–1)
F.C. Bihor	– F.C.M. Brașov	6–0 (4–0)
Sportul Stud.	- Univ. Craiova	2-0 (0-0)

ETAPA A VII-A

Jiul Petroșani	- Dinamo	0-2
S.C.Bacău	- U. Cluj	4-2
Victoria	- Flacăra Moreni	3-2
Petrolul Ploiești	- Steaua	0-1
Poli Timișoara	- Inter	2-2
Corvinul	- F.C.Argeș	2-1
U.Craiova	- F.C.Bihor	Amânat
F.C.M. Brașov	- F.C.Olt	1-1
Sportul	- farul Constanța	Amânat

ETAPA A VIII-A

Steaua	– „Poli" Timișoara	3–0 (2–0)
Dinamo	– S.C. Bacău	7–1 (5–0)
F.C. Argeș	– Jiul	3–0 (3–0)
F.C. Inter	– Corvinul	2–1 (1–0)
F.C. Farul	– Petrolul	1–1 (1–1)
Flacăra	– F.C.M. Brașov	4–1 (2–0)
„U" Cluj-Napoca	– Victoria	0–0
F.C. Olt	– Univ. Craiova	1–1 (1–0)
F.C. Bihor	– Sportul Studențesc	4–1 (1–0)

••

CLASAMENTUL

1. DINAMO	8	8	0	0	29– 2	16
2. Steaua	8	6	1	1	15– 4	13
3. F.C. Bihor	7	5	0	2	22–10	10
4. Univ. Craiova	7	4	2	1	12– 5	10
5. Victoria	8	4	2	2	10– 6	10
6. F.C. Inter	8	4	1	3	15–18	9
7. Petrolul	8	4	1	3	11–10	9
8. F.C.M. Brașov	8	3	2	3	7–17	8
9. F.C. Olt	8	2	3	3	9– 9	7
10. Flacăra	8	3	1	4	11–12	7
11. Corvinul	8	3	1	4	7–14	7
12. F.C. Farul	7	2	2	3	9– 9	6
13. S.C. Bacău	8	2	2	4	11–20	6
14. „U" Cluj-Napoca	8	1	3	4	7–16	5
15. Jiul	8	2	1	5	5–13	5
16. Sportul Stud.	7	2	0	5	8–10	4
17. F.C. Argeș	8	2	0	6	6–14	4
18. „Poli" Timișoara	8	1	2	5	10–15	4

••

PRELIMINARIILE C.M. DE FOTBAL

DANEMARCA - ROMANIA 3-0 (2-0)

*România a pierdut la scor meciul dela Copenhaga cu echipa Danemarcei din preliminariile C.M. de fotbal. Jocul în viteză al Danezilor a surprins apărarea echipei române, lentă și neinspirată, mai ales Iovan, pe partea căruia s'au pornit acțiunile din care s'au marcat golurile. Handicapată de jocul slab al apărării, întregul joc al echipei române a suferit. Inaintarea, lipsită de aportul lui Lăcătuș și cu Hagi pe post de atacant n'a corespuns. Cămătaru, izolat între apărătorii danezi, n'a avut decât o acțiune demnă de menționat. Golurile echipei daneze au fost marcate de K. Nielsen (min.4), M. Laudrup (min.27) și Povlsen (min.84). Menționăm că Rednic a fost eliminat de pe teren în repriza a 2-a pentru faulte repetate. Scorul putea lua proporții dacă portarul Lung, cel mai bun din echipa română, nu salva cel puțin trei ocazii clare de gol.

Formațiile echipelor: DANEMARCA: Schmeichel - SIVEBAEK, L. OLSEN, I. Nilsen (min.46 Larsen), Heintze - Jensen, K. NIELSEN, M. Laudrup, Bartram - POVLSEN, B. LAUDRUP.

ROMANIA: LUNG - Iovan, Rednic, Andone, KLEIN - Sabău (min.64 Lupu), Gh. Popescu, Rotariu, Mateut - Cămătaru, Hagi.

CLASAMENT

1. Danemarca	5	3	2	0	14- 3	8
2. România	5	3	1	1	7- 4	7
3. Bulgaria	5	1	1	3	6- 7	3
4. Grecia	5	0	2	3	2-15	2

Sport

*Dăm mai jos clasamentele celor trei serii ale Diviziei "B" la fotbal, după 9 etape.

CLASAMENTUL SERIA I

1. PROGR. BR.	9	7	0	2	19- 5	14
2. Gloria Bz.	9	6	1	2	22- 8	13
3. Foresta	9	6	0	3	11-14	12
4. Steaua Mizil	9	5	1	3	12-10	11
5. Oțelul Gl.	9	5	0	4	17- 7	10
6. Olimpia Rm S	9	3	4	2	12- 7	10
7. Unirea Focș.	9	5	0	4	11-10	10
8. Politehnica	9	4	2	3	15-14	10
9-10. Unirea Slob.	9	4	1	4	15-15	9
C.S.M. Sv.	9	4	1	4	11-11	9
11. Poiana	9	4	1	4	8-14	9
12. Viitorul	9	4	0	5	14-13	8
13. Aripile Bc.	9	3	1	5	9-12	7
14. C.S. Botoșani	9	3	1	5	10-14	7
15. Siretul Pașc.	9	2	3	4	6-13	7
16. C.F.R. Pașc.	9	3	0	6	8-12	6
17. Ceahlăul P.N.	9	1	3	5	4-12	5
18. Prahova Pl.	9	1	3	5	5-18	5

CLASAMENTUL SERIA A II-A

1. RAPID BUC.	9	8	1	0	21- 3	17
2. Pandurii	9	5	4	0	13- 3	14
3. A.S. Drobeta	9	5	1	3	16-11	11
4. I.M.A.S.A.	9	5	1	3	15-13	11
5- 6. Tractorul	9	4	1	4	16-15	9
FCM Caracal	9	4	1	4	13-12	9
7. Autobuzul	9	4	1	4	14-17	9
8. Mec. Fină	9	3	2	4	16-10	8
9. I.C.I.M.	9	3	2	4	5- 6	8
10. Met. Mija	9	3	2	4	11-13	8
11. Unirea A.I.	9	3	2	4	14-18	8
12. Metalurgistul	9	4	0	5	14-19	8
13. Constructorul	9	2	4	3	11-17	8
14. Min. Motru	9	4	0	5	5-14	8
15-16. Chimia	9	2	3	4	9-11	7
CS Tirgoviște	9	2	3	4	12-14	7
17. Sp. „30 Dec."	9	3	1	5	7-13	7
18. Gaz Metan	9	2	1	6	7-10	5

CLASAMENTUL SERIA A III-A

1. CSM REȘIȚA	9	6	2	1	14- 4	14
2. Gl. B-ța	8	4	3	1	19- 6	11
3. F.C. Maram.	9	5	1	3	14- 7	11
4. A.S.A. Prog.	9	4	3	2	13- 9	11
5. Olimpia SM	9	5	1	3	13-11	11
6. Chimica	9	4	2	3	11-13	10
7. U.T.A.	9	4	1	4	16-20	9
8. C.F.R. Tim.	9	4	1	4	11-12	9
9-10. Strungul	8	3	2	3	11- 9	8
Vagonul	9	3	2	4	17-15	8
11. Armătura	8	3	2	3	10-14	8
12. ASA Tg M *)	9	3	3	3	12-10	7
13. Someșul	9	3	1	5	13-15	7
14. Steaua C.F.R.	9	1	5	3	6- 8	7
15. Mureșul	9	2	3	4	10-19	7
16. Gl. Reșița	9	2	2	5	7-10	6
17. Met. Bocșa	9	2	2	5	6-13	6
18. Electrom.	9	3	0	5	12-20	6

*) Echipă penalizată cu 2 puncte

••

CUPELE EUROPENE LA FOTBAL

STEAUA - P.S.V. EINDHOVEN 1-o (1-0)

*La 18 Octombrie ac, s'a disputat la București prima partidă din etapa a doua a Cupei Campionilor Europei la fotbal, dintre Steaua și Eindhoven (Olanda). Partida, disputată pe un teren moale, a fost în majoritatea timpului la discreția echipei române care a dominat copios, dar nu a reușit să înscrie decât o dată prin M. Lăcătuș (min.16) dintr'o pasă primită dela Dumitrescu. Olandezii au avut câteva contra-atacuri periculoase, ratând o ocazie mare prin Povlsen (min.39) care șutează peste poartă dela aprox. 7 m. Jucătorii militari ratează și ei ocazii mari prin Balint (min.48) care șutează peste poartă dela aprox. 4 m și Dumitrescu (min.60) care după ce ctrece de Povlsen și Gerets șutează peste poartă dela aprox. 10 m.

După aspectul jocului, Steaua merita să câștige la cel puțin trei goluri diferență. Dacă va juca în meciul retur la fel ca la București, Steaua va avea sanse de calificare în turul al treilea al CCE. Formațiile echipelor:

STEAUA: Lung - D. PETRESCU, BUMBESCU, IOVAN, UNGUREANU - MUJNAI, ROTARU, HAGI, I. Dumitrescu - LĂCĂTUS, Balint (min.58 Grigoraș).

P.S.V. EINDHOVEN: VAN BREUKELEN - GERETS, NIELSEN, KOOT, Heintze - Ellerman (min.46 Linskens), Van Aerle, Lerby - Romario (min.78 Gilhaus), Kieft, POVLSEN.

Marius Lăcătuș, care nu se vede în fotografie, înscrie golul victoriei pe sub portarul Van Breukelen.

••

PANATHINAIKOS - DINAMO 0-2 (0-0)

*Disputată pe stadionul olimpic din capitala Greciei, partida din Cupa Cupelor dintre Panaithinaikos și Dinamo București a stârnit un interes deosebit în rândul iubitorilor de fotbal din Grecia care se asteptau la o victorie a echipei lor, care eliminase în primul tur echipa britanică Swnsea. Dinamo a făcut o partidă peste așteptări la Atena, reușind în repriza a 2-a să contracareze jocul la "ofsaid" al echipei elene și să marcheze două goluri spectaculoase prin Răducioiu (min.57) dintr'o pasă cu călcâiul a lui Sabău și Mateuț (min.66) care a lobat balonul peste portarul Sarganis . Bucureștenii au mai avut și alte ocazii printre care și o "bară" a lui Mateuț. Returul se va disputa la 1 Nov. a.c., la București.

Formațiile echipelor: PANATHINAIKOS: SARGANIS - HAGIATANASIU, Kalizakis, Mavridis, Kalazis - Andoniu, Vlahos (min.75 Georgakopoulos), Dimopoulos, Georgamlis (min.81 H. Kolev - SARAVAKOS, Samaras.

DINAMO: STELEA - Mihăescu, REDNIC, Andone, Klein, - Sabău, Lupescu (min.72 Timofte), MATEUT, LUPU - VAISCOVICI, RĂDUCIOIU (min.85 C. Zamfir)ă

Lupta pentru balon în meciul dela Atena: Săbău, Mihăiescu și Răducioiu dela români; Hagiatanasiu, Mavridis și Kaladizis dela gazde.

•••

*Dăm mai jos loturile de jucători ale echipelor participante la Campionatul Diviziei "A" de fotbal:

••

"POLI" TIMISOARA: Antrenori: Costică Rădulescu, Ion Buzoianu și Gheorghe Serbănoiu. Lotul: Aurel Moise, Ion Almășan -portari: Cornel Pascu, Petru Andreas, Vasile Ionuț, Adrian Crăciu, Constantin Varga, Adrian Stoicov, Alin Oloșutean, Sorin Vlaicu, Ionel Bărbosu, Ion Timoftie, Nicolae Trăistaru, Cristian China, Nicolae-Dan Mănăilă (U.M.Timișoara). Adrian Bungău (C.F.R. Timișoara) Marian Alexandru (Steaua, doi ani) Radu Cașuba (inter Sibiu) Roberto Ivan, Horațiu Olariu (U.M. Timișoara) Dumitru Tofan (Modern Timișoara).

••

*SPORTUL STUDENTESC: Antrenori: Ion V. Ionescu și Viorel Kraus.

Lotul: Ion Manu, Răzvan Voicilă, Răzvan Lucescu - portari; Marian Mihail, Mircea Popa, Constantin Pană, Daniel Ciucă, Tudorel Cristean, Adrian Lucaci, Constantin Stănici, Sorin Victor Răducanu, Corneliu Buterchi, Silvian Dobre. Gheorghe Olteanu, Florin Stancu, Antonio Popa, Emil Trâmbițaș, Hristu Mihale (Sportul "30 Decembrie"). Marian Gabi Răduță (Dunărea Călărași). Nelu Simionov (S.N. Oltenița) - jucători de câmp.

••

*F.C.Bihor: Antrenori: Robert Cosmoc și Paul Popovici.

Lotul: Dumitru Jipa (Petrolul Ploiești, doi ani), Gabriel Serban (Steaua) - portari; Florin Pețan, Anton Weiszenbacher, Daniel Stefan Gheczi, Petru Câmpan, Zoltan Petru Bereczky, Adrian Călin Bălaj, Arpad Bucico, Dănuț Baba, Andraș Biszok, Traian Ovidiu Lazăr, Marius Gabriel Bruchenthal, Florentin Nicolae Mureșan, Alexandru Terheș, Vladimir Tămaș, Toma Ivan (Steaua). Ioan Craiu (Steaua, doi ani). Mircea Bolba (Olimpia Satu Mare), Viorel Vancea U.T.A.), Marius Cheregi (U.T.A. patru ani) - jucători de câmp.

••

*F.C.FARUL: Antrenori: Gheorghe Constantin, Petre Comăniță și Ion Constantinescu.

Lotul: Ion Anton, Constantin Gârjoabă - portari; Marian Dumitru, Cristian Băjenaru, Alexandru Popovici, Ion Tătăran, Cristian Cămui, Marian Dinu, Mihai Dorobanțu (Steaua, doi ani), Sorin Tufan, Cristian Mustacă, Constantin Funda, Bănică Oprea (Progresul C.S.S. Medgidia, un an), Marius Duda, Gabriel Zahiu, Ion Vintilă (Unirea Slobozia), Gelu Paveliuc (Politehnica Iași), Nelu Carastoian (Metalul Mangalia), Constantin Bârboră, Marian Popa - jucători de câmp.

••

F.C.M. BRASOV: Antrenori: Costică Stefănescu, Dumitru Anescu și Ioan Naghi.

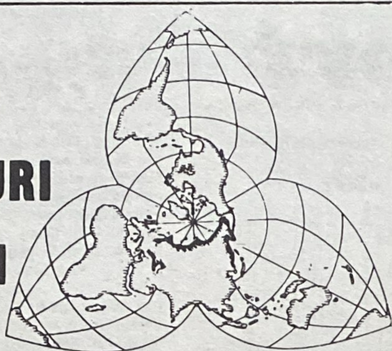
Lotul: Laszlo Polgar, Andrei Santa, Eduard-Ion Rizea - portari; Alexandru Andrași, Paris Iuliu Andrași, Marin Barbu, Vasile Caciureac, Petre Ciocârlan, Petrică Comănescu, Istvan Cseke, Sorin Drăgan, Marcel Ghergu, Vasile Lungu, Ioan Mandoca, Eugen Moldovan, Ioan Naghi, Horia Pătru, Ionel Pârvu, Tibor Selymeș, Radu Ursu, Marin Nedelcearu (F.C.Farul), Marian Stupu (IMASA Sf. Gheorghe), Emil Spirea (FEPA '74 Bârlad) - jucători de câmp.

••

"U" CLUJ NAPOCA: Antrenori: Cornel Dinu și Dan Anca.

Lotul: Florian Prunea, (Dinamo, un an), Iosif Cavai, Călin Ciucur (Sticla Turda) - portari; Stelian Gherman, Cristinel Pojar, Ioan Bacoș (Rapid Buc.). Lică Movilă (Flacăra Moreni), Alexandru Suciu (Corvinul). Zoltan Kadar (F.C.M. Brașov, perioada de studii). Lucian Ciobanu (Inter Sibiu, un an), Imre Biro (A.S.A. Tg. Mureș, perioada de studii), Romeo Dochia (Dinamo), Marian Neamțu, Marcel Sabou (Dinamo, un an) - jucători de câmp.

DIN CELE TREI COLȚURI ALE LUMII

Rubrică întocmită de D. PĂSTOREL

SOVIETUL SUPREM VOTEAZĂ ABOLIREA LOCURILOR REZERVATE PARTIDULUI

Sovietul Suprem a sfidat pe liderii dela Kremlin, hotărînd cu 254 voturi pentru, 85 contra și 36 de abțineri eliminarea locurilor rezervate pentru Partidul Comunist în alegerile naționale și locale. Este vorba de cele 100 de locuri din Congresul Deputaților Poporului care erau rezervate membrilor partidului comunist.

Totodată Sovietul Suprem a aprobat o serie de măsuri prin care cele 15 republici sovietice vor putea să-și aleagă președinții prin alegeri directe.

OFENSIVA VICTORIOASĂ A REBELILOR DIN ETIOPIA

Poziția guvernului marxist a lui Mengistu Haile Mariam din Etiopia este în grea cumpănă. Nemulțumirea populației crește odată cu neîncrederea față de dogma socialistă care s'a dovedit falimentară și în această țară. Ajutorul sovietic a început să scadă. Dar mai amenințătoare apare acum furtuna dezlănțuită în Nordul țării care tinde să coboare și în restul țării.

La sfârșitul lunii August a pornit o ofensivă bruscă a trupelor rebele ale Frontului Popular de Eliberare al provinciei Tigray care a respins armata guvernamentală pe o adâncime de 160 km în teritoriul provinciei Wollo.

In luptele purtate dealungul fostei șosele regale, cel mai important drum de comunicație din Nordul capitalei, au fost distruse detașamente armate întregi, incluzând și divizia a 102-a aeropurtată care fusese utilizată întâi pentru reprimarea rebeliunii din Eritrea, provincia cea mai de Nord a țării.

Frontul Popular de eliberare amenință acum drumul care leagă Addis Abeba cu portul Assab dela Marea Roșie, drum pe care sosesc aprovizionările cu armament și carburanți.

După cum remarcă observatorii străini, aceste victorii arată demoralizarea armatei etiopiene, care cu cei 300.000 de soldați este cea mai numeroasă armată din Africa. Incepând însă cu 1988, armata guvernamentală a pierdut majoritatea luptelor cu Frontul de eliberare al Eritreii, cealaltă mare grupare rebelă cu care guvernul poartă în prezent convorbiri de pace. Pierderile armatei lui Mengistu în urma înfrângerilor suferite în fața rebelilor din Tigray, s'au cifrat la peste 40.000 de oameni, fapt care a dus la înrolarea cu forța a multor tineri în vârstă de numai 17 ani, trimiși în luptă numai după o instruire de o lună.

După încercarea de lovitură de stat din Mai, mulți ofițeri au fost arestați, împușcați sau epurați, ceea ce a dus și la mari deficiențe în instruirea trupelor.

După ani de tăcere impuși în special de temuta poliție secretă, populația a început să murmure din cauza războiului și a lipsurilor de tot felul. Un diplomat a declarat: "Am stat de vorbă cu mai mulți Etiopieni, iar sentimentul general este că actualul regim nu poate să mai dureze multă vreme.

NATO RESPINGE PROPUNEREA SOVIETICĂ DE DESFIINȚARE A CELOR DOUĂ TRATATE

După o ședință care a durat două zile, miniștrii apărării ai NATO au anunțat că resping propunerea sovietică pentru desființarea concomitentă, până în anul 2.000 a Tratatului dela Varșovia și a alianței NATO.

Secretarul General al NATO, Manfred Woerner a declarat la o conferință de presă că țările tratatului dela Varșovia dețin încă o putere militară copleșitoare concentrată în Europa, ceea ce necesită încă o legătură transatlantică între America și țările europene ale NATO. Uniunea Sovietică deține încă o superioritate de 1.300 de rachete cu rază mică de acțiune, ca și în puterea de foc a armamentului convențional.

DRUM DE SCĂPARE ÎN CAZ DE URGENȚĂ

După cum a făcut cunoscut rețeaua britanică independentă de televiziune World In Action, liderii chinezi și-au construit o linie subterană de metro care face legătura dintre Marea Sală a Poporului din fața pieții Tianamen, și baza militară din Xi Shan situată la Vest de Beijing.

Un fost funcționar guvernamental care s'a refugiat în Hong-Kong după evenimentele din Iunie, a declarat rețelei de televiziune că această cale subterană a fost special creată pentru o retragere în caz de urgență. Tot aici s'au amenajat spitale, depozite de muniții și tabere pentru soldați. El a mai declarat că mai există încă două linii care se întâlnesc cu prima. Una face legătura cu complexul Zhongnanhai unde liderii partidului comunist trăiesc și lucrează, iar cealaltă merge până sub Banca Chinei unde sunt depozitate rezervele de aur ale țării.

UNGARIA S'A DECLARAT STAT INDEPENDENT

Zeci de mii de manifestanți au ovaționat pe șeful statului maghiar, Matyas Szuro, când acesta a declarat dela balconul Parlamentului, Luni 23 Octombrie: "Ungaria va deveni o republică independentă, democratică și legală, în care valorile democrației burgheze și socialismul democratic se vor exprima în mod egal".

Dela același balcon, cu 33 de ani în urmă se adresa mulțimii primul ministru de atunci Imre Nagy declanșând începutul revoltei poporului maghiar pentru libertate și independență. La 4 Noembrie 1956 trupele sovietice au înăbușit în sânge acest zbor spre libertate cu cele 5.000 de tancuri care au pătruns în Budapesta. 25.000 de morți, 150.000 de răniți au fost rezultatul acestei curajoase și demne atitudini ale poporului ungar. 200.000 au luat calea pribegiei, trecând granița Austriei și apoi împrăștiindu-se în lumea liberă. A fost singurul lucru pe care lumea liberă a găsit de cuviință să-l facă atunci pentru prima țară din zona de ocupație sovietică, ce a avut curajul să opună o rezistență armată.

Acum după exact 33 de ani Ungaria s'a declarat stat independent, sărbătorind astfel pentru prima oară revolta populară din 23 Octombrie 1956. Seara 100.000 de demonstranți cu torțe au scandat în fața Parlamentului "Afară cu Rușii". In prezent există în Ungaria 50.000 de soldați sovietici.

După cum se știe la 7 Octombrie a avut loc un congres istoric al Partidului Comunist Ungar în care acest partid s'a autodizolvat devenind Partidul Socialist Ungar. Moțiunea a fost votată cu 1.005 voturi pentru, 159 contra și 38 de abțineri. Această măsură a fost rezultatul puternicului curent pentru reforme. Numai în acest an au părăsit partidul comunist peste 70.000 de membri.

Ungaria se pregătește acum pentru alegerile parlamentare multipartinice care vor avea loc la primăvară. Noul partid a declarat că va lucra pentru o democrație de tip occidental, cu o economie de piață de tip socialist.

HONECKER ÎNLĂTURAT DELA CONDUCEREA PARTIDULUI COMUNIST DIN R.D.G.

Egon Krenz

Erich Honecker

In urma unei ședințe a Biroului Politic al Partidului Comunist al R.D.G. Erich Honecker a fost înlăturat dela conducere, fiind înlocuit cu Egon Krenz, cel mai tânăr membru (52 ani) al acestui for, care este format din 21 de membri.

Noul lider este considerat de cei mai mulți observatori ca adept al unei linii politice intransigente, lucru dovedit destul de recent în felul cum a susținut alături de Honecker poziția guvernului chinez după masacrul din piața Tianannen. Mai trebue reamintit că el a deținut funcția de șef al securității interne. In cuvântarea sa adresată poporului est-german Krenz a declarat că vor fi schimbări în ceea ce privește restricțiile în călătoriile externe, dar ca și Honecker, a criticat Germania de Vest pentrucă primește pe cei care fug din R.D.G.

Din declarațiile unor opozanți din gruparea Noul Forum, cei mai mulți Est-Germani privesc cu neîncredere pe noul conducător care nu se bucură de simpatia nimănui.

Mihail Gorbaciov a trimis o telegramă lui Egon Krenz în care își exprimă încrederea că acesta "va răspunde cerințelor vremii, urmând un curs de reînnoire și continuitate".

Intre timp, au continuat în mult părți ale țării manifestații pentru libertate și democrație. La Leipzig numărul manifestanților s'a ridicat la 300.000, la Dresda 100.000, la Erfurt 15.000, la Rostock 25.000, la Gera 5.000.

In fața acestei situații noul conducător a căutat să mai îndulcească atmosfera, acordând o amnistie pentru cei care au încercat să părăsească Germania de Est în mod ilegal și care au fost arestați. Numărul lor este apreciat la câteva mii. Amnistia cuprinde și pe acei care au reușit să ajungă în Germania de Vest și vor să se întoarcă. De asemenea ea se referă și la acei care au fost arestați în urma demonstrațiilor de stradă.

Unele surse ale partidului comunist susțin că se pregătește o lege care va permite celor din R.D.G. o vizită anuală de 30 zile în Germania de Vest.

Cronica internațională

ASPRUL DESTIN AL ȚĂRILOR MICI

—George AUGUSTIN—

In sfârșit, scoase cu greu de forcepsul istoriei, trei texte ale protocoalelor secrete la pactul de neagresiune Ribbentorp - Molotov, în numele lui Hitler și Stalin, au fost date publicității, Nu știm dacă între ei au mai fost și altele dar știm că între "Aliați" și Stalin au mai fost.

Dece a trebuit să treacă cincizeci de ani dela semnarea lor și abia acum - după lungi negări și tergiversări - au putut fi publicate nu întrebăm pentrucă tot nu vom primi adevăratul răspuns. Inainte de a vorbi însă de efectele acestor acorduri secrete asupra Europei și a libertății în general să vedem ce cuprindeau ele.

Primul protocol secret a fost semnat la Moscova la 23 August 1939 de către von Ribbentrop din partea guvernului Reichului German și V. Molotov din partea guvernului URSS.

După un preambul în care se arată acordul asupra sferelor de influență în partea de răsărit a Europei, se trece la acordul efectiv al înțelegerii:

1. In cazul unei schimbări teritoriale și politice în teritoriile aparținând statelor Baltice (Finlanda, Estonia, Letonia, Lituania) frontiera de Nord a Lituaniei (s.n.) va reprezenta frontiera sferelor de interese a celor două țări (Germania și URSS). In legătură cu aceasta, interesul Lituaniei în teritoriul Vilna este recunoscut de ambele părți.

2. In cazul unei schimbări teritoriale și politice a teritoriului aparținând statului polonez, sferele de interes ale celor două țări (Germania și URSS) se vor mărgini aproximativ pe linia râurilor Narev, Vistula și San. Chestiunea în ce măsură interesele celor două, țări cer menținerea unui stat polonez independent apare de dorit însă cum vor fi trasate frontierele acestui stat, poate fi definitiv stabilită numai în cursul viitoarelor dezvoltări politice. In orice caz,ambele guverne vor rezolva chestiunea printr'o înțelegere prietenească

3. Cu privire la Sud-Estul Europei, partea sovietică accentuează interesul ei în Basarabia. Partea germană își declară dezinteresul politic complet în cazul acestor teritorii.

4. Acest protocol va fi tratat de ambele părți ca strict secret.

Al doilea protocol suplimentar secret, a fost semnat de aceiași miniștri de externe la 28 Septembrie 1939 și prevede:

"Protocolul suplimentar secret semnat la 23 August 1939 este amendat la punctul Nr. 1, în sensul că teritoriul Lituaniei cade sub sfera de interes a Uniunii Sovietice pentrucă de partea cealaltă, districtul administrativ "Woywodschaft" al Lublinului și părți din districtul administrativ al Varșoviei cad sub sfera de interes german. (Se anexează hărțile respective). In timp ce guvernul URSS ia măsuri speciale pentru asigurarea intereselor lui pe teritoriul Lituaniei, frontiera actuală germano-lituaniană va fi rectificată în interese de delimitări simple și naturale în așa fel ca teritoriul lituanian aflat la Sud Vest de linia trasată în hărțile anexate, va reveni Germaniei".

Rușilor nu le-a convenit nici acest fel de împărțire fiindcă puseseră ochii pe întreaga Lituanie. După mai bine de un an dela ultimul protocol, la 10 Ianuarie 1941, ambasadorul Germaniei la Moscova, Graf von Schulenburg, semnează în numele guvernului Reichului German alături de Comisarul Poporului al URSS, V. Molotov al treilea protocol secret în care se prevede:

1. Guvernul Reichului German renunță la porțiunea de teritoriu lituanian menționat în protocolul secret din 28 Septembrie 1939.

2. Guvernul URSS va compensa Reichul German pentru teritoriul prevăzut la punctul Nr. 1 din protocol, prin plata sumei de 7.500.000 dolari americani aur sau 31.500.000 mărci germane. Plata sumei de 31.5 milioane mărci germane va fi făcută după cum urmează; 1 / 8 din valoare= 3.937.500 mărci germane în livrări de metale neferoase în timp de trei luni dela ratificarea acestui tratat, iar restul de 7/8 în valoare de 27.562.500 mărci germane va fi plătit în aur, pe care partea germană trebue să o primească până la 11 Februarie 1941." Iată dar care erau relațiile dintre cele două mari dictaturi europene cu trei luni și jumătate înainte de a se înfrunta în cel mai distrugător război din istoria Europei.

După cincizeci de ani dela protocoalele secrete, s'a trecut prin perioada decolonizării statelor afro-asiatice, trăim sub zodia Declarației Drepturilor Omului și steagurile a peste o sută de țări flutură în bătaia vântului la Organizația Națiunilor Unite.

Nici o națiune însă - inclusiv Polonia și România - n'au cerut niciodată denunțarea și anularea lui.

Mai mult decât atât, Brejnev nu putea să moară liniștit până nu a văzut pecetea pusă pe Acordul Final dela Helsinki, unde toate țările europene mai puțin Albania- au semnat recunoașterea Statu-quo-ului pentru toate frontierele țărilor din Europa. Partea americană la acest acord, susținut cu mare căldură, a fost reprezentată de Henry Kissinger, demn urmaș al lui Ribbentrop și Roosevelt, în tratativele cu Rușii și comuniștii în general, arhitectul rușinoasei retrageri din Vietnam, pentru care a primit și Premiul Nobel.

După întregul lanț de cedări a țărilor libere, mari puteri, în fața URSS-ului, soarta popoarelor din Răsăritul Europei, părea pecetluită pe veci. Uriașa pregătire militară a Occidentului și în special a Statelor Unite, nu a prevăzut niciodată în planurile sale o ofensivă spre Est, pentru dezrobirea țărilor abandonate comunismului.

In ciuda tuturor acestor acorduri secrete și manevre politice de inducere în eroare a opiniei mondiale, dreptul la viață al Națiunilor Captive, s'a făcut auzit și s'a impus tocmai atunci când credea că a fost înmormântat pentru totdeauna. Este adevărat că acest fapt a fost posibil într'o atmosferă de relativă toleranță apărută odată cu venirea în fruntea URSS-ului a lui Gorbaciov.

Vor fi lăsate însă aceste națiuni să-și urmeze calea lor spre independență?

Privind la cele ce se întâmplă în Tările Baltice, răspunsul apare negativ. Moscova e dispusă să tolereze o anumită autonomie în sensul acordării dreptului la instrucție în limba maternă, o administrație proprie, care să nu se interfereze în opoziție cu planurile de stat unionale și o mai largă posibilitate de exprimare în presă și celelalte mijloace de informare în massă. Ce nu acceptă Moscova sub nici un chip, este dreptul la secesiune din Uniunea Sovietică. Si împotriva acestui fel de a trata, țările occidentale nu au nimic de adăugat. Prusia Orientală, Polonia de Răsărit, Letonia, Estonia, Lituania, Basarabia și Bucovina de Nord, insulele japoneze, sunt rapturi rusești făcute în ultimii cincizeci de ani, dar nici un diplomat, apărător al Drepturilor Omului și al Ginților, nu are curajul să ridice această problemă în nici un for internațional, și acesta n'ar fi decât începutul. Ucraina, Armenia, Georgia, Iacuția, popoarele musulmane, și alte națiuni închise în închisoarea numită Uniunea Sovietică, abia așteaptă ziua eliberării lor. Națiunile mari își au însă politica lor. și nu vor porni niciodată una contra celeilalte doar de dragul eliberării popoarelor".

Istoria își urmează însă cursul și tăvălugul ei care a trecut peste atâtea alte mari împărății îngropându-le, nu s'a oprit niciodată. Acum îi stă în cale înșiruirea de castele de carton a guvernelor comuniste din Europa. Anul acesta s'au auzit troznirile primelor obiective întâlnite în cale. Fără mult așteptatul ajutor american, în Polonia, partidul comunist a devenit o relicvă a trecutului. Stoarsă până la ultima picătură de energie, Polonia se zbate să iasă din marasmul în care se află iar dacă încercarea Solidarității, de a scoate țara din criza economică în care au adus-o comuniștii, ar eșua, vina este a lumii libere, care nu vrea să înțeleagă mersul istoriei.

In Ungaria, tezele din 1956, se repetă aidoma, dar nu mai este un Iuri Andropov și nici un Nichita Hrușciov, care să înnece în sânge, drumul spre libertate. Noua Constituție maghiară, desființarea partidului comunist și renunțarea la titlul de "republică populară" în locuit cu simplul "Republică" sunt pași fără precedent în lumea comunistă.

Inlăturat din poziția de dictator dur, Honecker, gustă amarul pahar al eliminării din viața publică, tocmai când putea să se retragă în culmea gloriei comunist. Să fie mulțumit dacă scapă nejudecat pentru toate crimele făcute în special cu cele dela zidul rușinii din Berlin.

Cehoslovacia, prin faptul că i-a lăsat pe Germanii din Răsărit, aflați pe teritoriul ei, să ajungă în Germania Federală, dă semne că și aici zilele comunismului sunt numărate.

Numai pe malul Dâmboviței, bâlbâitul din capul statului și-a pus ochelari de cal și silabisește abecedarul marxist-leninist, pe care n'a apucat să-l termine în cincizeci de ani de lectură.

Tările mici, încearcă - cu prețul a enorme sacrificii - să-și afirme dreptul la viață. In schimb, Tările mari, croiesc noi calapoade pentru picioarele scăpate de fiare la glezne.

Pentru orice schimbare de adresă, anunțați redacția ziarului cu cel puțin 4 săptămâni înainte.

Efemeride

Există la unii oameni o "nostalgie a șerbiei" după cum la unii există o paranoia a puterii. Primii nu se simt bine în situația de stăpâni. Aerul înălțimilor îi amețește și jinduiesc după poziția de sclavi, situată la nivelul ultim al stărilor sociale, de unde nu mai au unde să cadă. Secunzii trăiesc în ireal, au idei fixe și orgoliu exagerat, halucinează și devin violenți când sunt confruntați cu realitatea.

Vremile acestea pline de pacoste au făcut ca tipurile de oameni de mai sus, să apară buruiană neplivită - atât în țară cât și în comunitățile românești din afara țării.

O revistă de mare circulație internațională și-a trimis la București doi reprezentanți pentru a-și informa cititorii despre realitățile din România. Pagini întregi, documentate, fotografii dela fața locului, arată jalnica stare în care trăiesc frații noștri rămași în țară. Nu avem spațiul necesar pentru a reproduce textele respective, dar nu putem trece răspunsul dat de Ceaușescu la întrebarea: "Cei care au vizitat România au observat afișe cu numele și portretul Dvs., iar rafturile librăriilor sunt pline cu cărți scrise de Dvs. Lumea vorbește despre un cult al personalității lui Ceaușescu" la care el a răspuns: "Toate personalitățile, ale unui partid sau altuia, se pot bucura de simpatie și respect când își identifică activitatea lor cu cauza poporului muncitor, cu a poporului lor. Si aceasta nu este un lucru rău. Dacă acesta este un cult al personalității, eu aș dori tuturor țărilor slab dezvoltate să se bucure de asemenea personalități capabile să asigure ridicarea standardului de viață a poporului. După părerea mea, chiar noțiunea de cult al personalității este falsă, pentrucă dacă cineva vede clar o realitate, aceasta nu este un cult al personalității"..

Ziaristul respectiv n'a mai făcut nici un comentariu la asemnea aberație, lăsând pe cititor să tragă singur concluzia.

Ca și când tragedia și ridicolul din țară n'ar fi fost deajuns, ea a trebuit să se manifeste și în afară.

La 28 Septembrie crt. Ministrul de Externe al României, Ion Totu, a luat cuvântul la ONU. Vorbind în numele lui Ceaușescu, Ion Totu a cerut Adunării Generale a ONU "să oprească încercarea de a trece economia de stat, sectorului particular, sau trecerea la piața liberă ori alte schimbări de structură, care ar duce țările comuniste la un sistem capitalist". De asemenea el a cerut ca ONU "să ia măsuri care să asigure că mass-media să promoveze relațiile de prietenie și cooperare, înțelegere și respect mutual față de guverne și popoare".

Ministrul de externe ceaușist a cerut deci ONU să interzică procesul de eliberare din Polonia, Ungaria, Tările Baltice și Basarabia și totodată să interzică presei de a-l mai ataca pe Ceaușescu. Si aceasta tocmai la Organizația Națiunilor Unite, a cărei Chartă prevede tocmai libertatea opiniilor și a cuvântului. Nebunie, inconștiență sau sfidare?

Dacă degradarea comuniștilor din România a atins acest nivel, era de așteptat ca cel puțin Românii din exil să fie mai maturi și moderați, demni și vajnici apărători ai neamului lor. Dar și aici asistăm la întâmplări neverosimile. Este oare complexul de incapacitate care ii face pe unii să bată la porți străine pentru a fi primiți în curte?

Câțiva dintre ei s'au dus cu flori la Budapesta, la înmormântarea fruntașilor unguri spânzurați și omorîți de comuniști, după Revoluția din 1956. Faptă creștinească. deși dacă privim mai bine,nu i-am văzut pe respectivi aprinzând nici o lumânare de Ziua Deținuților Politici morți în închisori, nici făcând un parastas pentru Mareșalul Antonescu. Nu avem însă dreptul la nici un reproș. Ceea ce rămâne grav, este faptul că respectivii care n'au dat nici un semn de viață la ROMFEST '88, s'au dus la Budapesta să semneze o declarație comună cu Ungurii, în care negustoreau țara cu larghețe de nababi, pe lângă care sinistra hotărîre de a crea Regiunea Autonomă Maghiară de pe timpul lui Dej, este o simplă acadea.

Argumentându-și poziția, unul din ei a vorbit și la un post de radio, că în noua organizare a Europei, pentru care dânsul militează cu tărie, Românii vor fi minoritari în țara lor. Paralela că Ungurii din Transilvania sunt asemenea basarabenilor din URSS, ni se pare mai mult decât grotescă. A pleda astăzi pentru a fi mâine minoritar în țara ta, nu o putem înțelege, mai cu seamă că nici unul din ei n'a trecut prin Pitești.

Inainte de a târgui suveranitatea națională și a vorbi despre drepturile monorităților în viitoarea Europa, ar fi bine ca respectivii să vadă ce se întâmplă în Anglia cu Irlandezii, în Spania cu Bascii, în Franța cu Corsicanii, în Grecia cu deznaționalizarea Aromânilor și cum erau tratați Românii în regiunea autonomă maghiară dacă nu știau să ceară apă sau pâine pe ungurește. Spiritul tolerant al Românului n'a asuprit niciodată vreo minoritate, dar despre aceasta vom mai vorbi. Până atunci le amintim ce a spus Giscard d'Estaign la alegerea sa în Parlamentul European: "Noi nu vom face Statele Unite ale Europei cum sunt cele din America, ci vom realiza Uniunea Statelor Europene". Parcă este mai pe înțeles.

CRONICA VREMII

CĂDEREA LUI ERICH HONECKER

—— Ion BOIERU——

Ultimele frământări din Germania de Răsărit - cu refugiaţi de ordinul zecilor de mii, în lumea liberă şi cu manifestaţii de protest împotriva regimului dictatorial al lui Honecker, au dus la căderea dictatorului german. Erich Honecker a fost "detronat" la câteva zile după fastuoasele parăzi de celebrare a aniversării regimului comunist care a fost impus cu patru decenii în urmă, unei părţi din poporul german. Germania de Răsărit a fost până la căderea lui Honecker bastionul cel mai avansat în inima Europei, al comunismului şi, până în ajunul prăbuşirii sale, Honecker încă flutura deasupra supuşilor săi flamura refuzului de reforme şi transformări. El apăra cu duritate şi miopie politică intransigenţa unei ideologii care şi-a pierdut dinamismul şi puterea de atracţie, datorită incapacităţii sale de a înţelege evoluţia istorică, în formele ei de obiectivare şi în substanţa ei.

Ultimul sărut

Honecker a fost un refractar al conceptului de "devenire", care era un concept îndrăgit de marxişti, deşi nu-i dădeau cuvenita valoare semantică. El nu a desprins nimic din procesul de schimbări care au loc în Rusia Sovietică, şi s'a încăpăţânat să menţină aşa zisa ordine politică, ce a fost creată după cel de al doilea război mondial, cu o categorică dominare sovietică. "Ordinea politică" de după 1945 a fost o dezordine anarhică în complexul european, căci a răsturnat o stare de lucruri şi nu a fost nimeni capabil să creeze o altă ordine. In orice caz, nu a fost ordine de pace şi colaborare între popoare, tocmai din cauza intrusiunilor marxiste de tot felul, care au produs confuzie şi permanentă ostilitate, mai ales între formele vechi şi între tendinţele cele noi, care nu se potriveau spiritului european.

Honecker nu a avut nimic din spiritul german, care s'a luminat după experienţa tragică a războiului şi a devenit un factor de echilibru şi integrare europeană, în Germania occidentală. In felul acesta şi-a consumat titanicele energii de care dispune în realizări majore în toate domeniile de manifestare socială. Honecker a fost departe de formele de viaţă şi de nevoile sociale, politice, economice şi spirituale ale adevăratului popor german. El i-a impus, unui fragment din poporul german, fanteziile şi principiile anacronice ale unei ideologii ineficace. Si aşa a guvernat prin dictatură şi s'a opus oricărei tendinţe şi acţiuni de unificare a celor două state germane, care au fost create artificial şi cu o totală ignoranţă a realităţilor legate de existenţa popoarelor.

Regimul de dictatură al lui Honecker a strivit toate aspiraţiile de viitor ale poporului german, care a fost iobăgită în partea de ţară pe care a condus-o el, prin bunăvoinţa altora, nu prin venirea lui naturală la puterea politică. Cât despre ordinea pe care o apăra în numele Moscovei, aici, în acest punct privind arta politică de a conduce un stat şi un popor, bietul Honecker a fost un miop şi un birocrat rigid, fără nici o viziune politică care să-i legitimeze poziţia pe care a ocupat-o. El a fost cazul tipului impus la puterea politică de sistemul absurd al comitetelor centrale, care se găsesc acolo prin forţă, nu printr'un suport de masse populare sau prin voinţa naţională.

Ceea ce adevereşte spusele de mai sus, s'a putut observa în manifestaţiile de protest din Germania estică, când sloganele care făceau cel mai mare răsunet erau acelea de "Gorby, Gorby". Adică, poporul german a ajuns în stare să apeleze şi să aclame pe un străin, duşman înveterat al aspiraţiilor germane, ca să se vadă care sunt sentimentele faţă de conducerea dictatorială din propria lor ţară.

TEORIILE POLITICE

Au şi acestea ceva de spus, sau mai bine zis de lămurit pentru ele însile. Occidentalii, la adăpostul oricăror riscuri, după 1945 prin profesorii de ştiinţe politice s'au hazardat în tot felul de comentarii şi enunţare de principii politice privind existenţa unei societăţi şi a unui stat.

Occidentalii, în deosebi Americanii din ştiinţele politice şi istorice nu au cunoscut Rusia Sovietică şi nici popoarele din Răsăritul Europei. Nici nu au încercat să pătrundă tainele de existenţă istorică şi caracterele specifice ale acestora. Când a apărut revoluţia bolşevică din 1917, aceasta i-a impresionat pe Occidentali prin caracterul de spectacol şi prin optica unor principii pe care nu le-au înţeles în toată structura şi substanţa lor. Deci, evenimentele din Rusia Sovietică şi Răsăritul Europei i-a atras numai prin caracterul de noutate, spectacol şi aparenţe superficiale.

Astăzi, lumea occidentală tratează evenimentele din imperiul bolşevic şi al ţărilor satelite ale Moscovei, tot într'o formă superficială, reţinând numai ceea ce apare la suprafaţă. Adevărul este că regimurile comuniste nu se des-compun, ca şi cum ar fi o iniţiativă de reforme, a lui Gorbaciov, ci pentrucă şi-au probat ineficacitatea şi s'au dezvoltat anapoda, în contradicţie cu legile sociale, ale unei evoluţii fireşti şi organice şi, în felul acesta au fost într'o permanentă contradicţie cu structurile societăţilor pe care vroiau să le conducă prin arta politică a marxismului. Factorii care duc la descompunerea marxismului sunt multipli, dar toţi intră în componenţa conceptului de realitate, cu care marxismul a fost mereu în contratimp.

CUVÂNTUL ROMÂNESC

THE ROMANIAN VOICE

ISSN 0706-8366

Redacţia şi administraţia:

P.O. BOX 4217
STATION D.
HAMILTON, ONTARIO
L8V 4L6
CANADA
TELEPHONE:
(416) 387-1832

NOTE ŞI COMENTARII

DEZASTRUL ROMÂNIEI

Revista americană de politică externă "EASTERN EUROPE" publica sub titlul: "Romania: disaster" încă în luna Noembrie din anul trecut, un documentat articol în legătură cu situaţia dramatică din România.

Făcând o analiză a stării de lucruri din ţara noastră de baştină, pe trei pagini, ni se spune - şi noi reproducem în traducere - că: "Condiţiile de viaţă şi aprovizionare cu alimente sunt mai rele decât în Albania şi sunt acum de comparat cu lumea a treia... Sistematizarea a mărit ostilitatea populaţiei în aşa măsură că este de prevăzut o rezistenţa armată în unele din localităţile rurale... Contrar unor rapoarte, câteva din satele Transilvaniei au fost în parte sau în total distruse: sistematizarea rurală este mult mai evidentă în câmpia Munteniei"...

De remarcat este faptul că cele de mai sus au fost publicate în revista "Eastern Europe" în luna Noembrie 1988, deci acum un an. Intre timp, Ambasada Republicii Socialiste România din Washington, a făcut cunoscut presei americane că: 'Pentru prima dată în lunga ei istorie, România nu mai are datorii externe, nu mai plăteşte tribut nimănui fiind în deplină independenţă atât din punct de vedere economic cât şi politic".

Cu toate acestea, după cum mărturisesc turiştii care au vizitat recent România, cozile din faţa prăvăliilor alimentare, sunt tot atât de lungi ca şi în trecut. Lipsurile, în toate domeniile, sunt tot atât de mari. Ne întrebăm deci: cui îi slujeşte plata datoriilor externe, când, după cum se spune în "Eastern Europe": 'Pe piaţa neagră, schimbul pentru un dolar este de 90-100 lei, contrar ratei oficiale de 8,8 lei. Un pachet de ţigări Kent valorează aproape 100 lei, echivalentul a 5% din salariul lunar al unui salariat. Un kilogram de cafea boabe (extrem de rar de găsit) se vinde cu 1.000 lei... Un kilogram de zahăr, 14 lei, 50 de grame de margarină (râncedă), 7 lei; 250 grame de orez, 15 lei, un litru de ulei de gătit 20 lei, un kilogram de carne de porc 38 lei, un kilogram de măruntaie de găină 30 lei După unele observaţii mai recente, nici un fel de cărnuri, nu poate fi găsit pe piaţă în nici o regiune a ţării, (în afară de restaurantele hotelurilor). Nu se găsesc produse lactate proaspete în prăvăliile de stat, unde până şi brânza de proastă calitate este imposibil de găsit. Un ou, dacă poate fi găsit, costă 1.5 lei oficial, şase lei în practică. Pâinea, în general de proastă calitate, se găseşte extrem de rar. Aprovizionarea cu legume, depinde dela regiune la regiune, cu toate că peste tot, în timp de iarnă, lipsesc cu desăvârşire atât legumele cât şi fructele proaspete"..

Asemenea preţuri de speculă ordinară, nu s'au pomenit niciodată in România, nici chiar în timpul războiului. Dar, se spune mai departe în articolul citat: "Elita partidului nu este afectată de aceste lipsuri, după cum pot mărturisi oaspeţii la masă ai familiei Ceauşescu. Insă, pentru toţi ceilalţi, lupta de a găsi de mâncare, este o preocupare zilnică, mai ales iarna. Cei ce sunt loviţi mai rău, sunt familiile sărace din blocurile oraşelor, care nu au rude la ţară. Cei ce o duc puţin mai bine, în afară de elita partidului, sunt cei dela ţară care pot ţine câteva animale, pot creşte legume şi "fură" câte ceva dela fermele colective"....

O altă gravă problemă, de interes general, este cea a poluării mediului ambiant, fiindcă: "In general, nu există nici unde în ţară nici cel mai elementar control al poluării. Fabricile producătoare de gaze toxice periculoase, sunt de cele mai multe ori adiacente cu locuinţele. La Copşa Mică din districtul Sibiului, până şi firele de iarbă, pe kilometri în jur, sunt negre, acoperite cu un praf înăbuşitor. Populaţia locală, suferă de diferite boli de plămâni... Multe râuri sunt, din punct de vedere organic, moarte. Spaţii imense de pe dealurile golaşe, sunt ameninţate cu eroziunea"...

Intreg acest dezastru are loc de prezent în România, în timp ce Ceauşescu şi guvernul său, se ocupă cu vânzarea de oameni, mai ales de nemţi, primind pentru fiecare din ei 20.000 de mii de mărci vest-germane din partea guvernului dela Bonn. Si asta, ca să nu mai vorbim de copiii orfani care sunt de asemenea vânduţi pe valută străină, celor din ţările vestice ce doresc să-i adopteze.

Toate acestea, şi încă multe altele, sunt descrise în acest articol din "Eastern Europe" (Vol. 2, No. 22)

Asta este imaginea unei Românii pe care noi nu o mai recunoaştem, a unei Românii ajunsă pe mâna unui despot descreierat, bun de legat la gard.

Nicolae NOVAC